

20
23

RAPORT

o stanie
Gminy Brusy
za rok 2023

Brusy, maj 2024

Spis treści

I. WSTĘP.....	5
II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	6
III. INFORMACJA O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO	11
IV. INFORMACJA O REALIZACJI POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII	25
1. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Brusy na lata 2021-2030	25
2. Roczny Program Współpracy Gminy Brusy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2023	43
3. Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2023 rok	52
4. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Brusy na lata 2021-2030	55
5. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024	56
6. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy	57
7. Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Brusy	58
8. Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania gminy	59
9. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Brusy na lata 2021-2025	60
10. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Brusy w 2023 roku	62
11. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Brusy na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023	63
12. Gminny program dotacji dla spółek wodnych	68
13. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na lata 2020 – 2025	69
14. Program profilaktycznych szczepień przeciwko grypie dla mieszkańców miasta i gminy Brusy w latach 2023-2025 (szczepienia ochronne dla osób powyżej 65. roku życia)	72
V. REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ W BRUSACH	73
VI. DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA	77
VII. WYKONANIE FUNDUSZU SOŁECKIEGO	90
VIII. PRZYNALEŻNOŚĆ GMINY BRUSY DO STOWRZYSZEŃ I ZWIĄZKÓW MIĘDYGMINNYCH ORAZ MIASTA PARTNERSKIE	95
IX. CZĘŚĆ ANALITYCZNA	96
1. Oświata i wychowanie	96
2. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brusach	108
3. Środowiskowy Dom Samopomocy	112

4. Kultura i sport	113
5. Bezpieczeństwo	124
X. PODSUMOWANIE	128
Spis tabel	130
Spis wykresów.....	131
Spis map	132

I. WSTĘP

Raport o stanie gminy Brusy opracowano w związku z art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. z 2024 r. poz. 609).

Niniejszy raport obejmuje podsumowanie działalności Burmistrza Brus w 2023 roku, skupiając się zwłaszcza na realizacji polityk, programów, strategii, uchwał Rady Miejskiej w Brusach, inwestycji i funduszu sołeckiego.

Gmina Brusy rozwija się w sposób zrównoważony. Inwestycje planowane są z kilkuletnią perspektywą i realizowane są przy wysokim udziale środków zewnętrznych.

Informacje zawarte w raporcie posłużą mieszkańcom Gminy Brusy do zwiększenia wiedzy na temat działalności samorządu gminnego, aktualnej sytuacji gospodarczej i społecznej gminy Brusy, ukazując kierunki rozwoju w kolejnych latach.

II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Brusy jest położona w południowej części województwa pomorskiego, w powiecie chojnickim, w podregionie Kaszub, na terenie Ziemi Zaborskiej.

Wraz z położonym w jej centrum miastem Brusy, zajmuje 40.057 ha. Liczba ta pozwala zaliczyć gminę Brusy do trzech największych gmin na terenie województwa pomorskiego.

Miasto Brusy jest największą miejscowością na terenie gminy, liczy 515 ha. Przeprowadzane badania wykopaliskowe pozwalają domyślać się istnienia skupiska ludzkiego, na terenie obecnego miasta i gminy Brusy, już w epoce żelaza i brązu. Historia Brus sięga 1351 r., kiedy to Brusy otrzymały przywilej osadniczy wystawiony przez komtura Konrada Vallekopa w obecności braci zakonnych, wójta i przedstawicieli rycerstwa. Nazwa miejscowości pochodzi od słowa brus – kamień młyński.

Mapa 1. Obszar gminy Brusy.

Podstawowym atutem miasta i gminy jest społeczność lokalna, zwana Krębanami bądź Zaborakami, będąca podmiotem wszelkich działań o charakterze społecznym czy gospodarczym. Stan, struktura, aktywność i aspiracje mieszkańców są zasadniczymi czynnikami, które bezpośrednio wpływają zarówno na kierunki dalszego rozwoju miasta, jak i na możliwości realizacji zakładanych celów. Pod koniec 2023 roku w gminie Brusy mieszkało 14.471 osób, w tym w mieście 4972. Gmina składa się z 23 sołectw i 2 osiedli znajdujących się na terenie miasta Brusy. Łącznie, wraz z miastem, to aż 64 miejscowości. Liczbę mieszkańców w poszczególnych miejscowościach w gminie Brusy przedstawia tabela.

Tabela 1. Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach w gminie Brusy (stan na 31.12.2023 rok)

L.p.	Sołectwo	Miejscowości wchodzące w skład sołectwa	Liczba mieszkańców stan na 31.12.2022r.		Liczba mieszkańców stan na 31.12.2023r.	
1.	Brusy-Wybudowanie	Brusy - Wybudowanie	294	294	296	296
2.	Brusy - Jaglie	Brusy – Jaglie	167	167	171	171
3.	Czarnowo	Czarnowo	236	236	233	233
4.	Czarniż	Czarniż	229	285	237	295
		Leśnictwo Giełdon	56		58	
5.	Czapiewice	Czapiewice	183	325	179	324
		Czapiewice – Wybudowanie	142		145	
6.	Gacnik	Gacnik	144	144	144	144
7.	Huta	Broda	87	277	87	276
		Chłopowy	56		56	
		Huta	64		63	
		Rudziny	70		70	
8.	Czyczkowy	Czyczkowy	658	868	656	865
		Czyczkowy – Wybudowanie	210		209	
9.	Główczewice	Główczewice	229	229	231	231
10.	Kosobudy	Kosobudy	520	750	516	746
		Kosobudy – Wybudowanie	230		230	
11.	Kinice	Kinice	174	174	166	166
12.	Leśno	Kaszuba	117	1220	121	1228
		Leśno	782		781	
		Leśno – Wybudowanie	290		295	
		Wysoka Zaborska	31		31	
13.	Lubnia	Blewiec	1	1014	0	1003
		Lubnia	908		903	
		Lubnia Popówka	1		1	
		Lubnia - Wybudowanie	104		99	
14.	Małe Gliśno	Dąbrówka	64	212	64	213
		Małe Gliśno	148		149	
15.	Męcikał	Czernica	40	774	41	779
		Dębowa Góra	0		0	
		Giełdon	19		19	
		Męcikał	576		578	
		Męcikał – Struga	72		74	
		Okręglik	36		36	
		Parowa	10		10	
		Pokrzywno	13		14	
		Spierwia	4		4	
		Turowiec	4		3	
16.	Orlik	Lamk	57	355	56	351
		Orlik	298		295	
17.	Przymuszewo	Kruszyn	18	227	21	223
		Lendy	72		74	

		Parzyn	33		31		
		Peplin	33		30		
		Przymuszewo	54		52		
		Windorp	17		15		
18.	Małe Chełmy	Antoniewo	56	305	57	308	
		Antoniewo – Wybudowanie	21		22		
		Małe Chełmy	170		168		
		Małe Chełmy – Wybudowanie	58		61		
19.	Rollbik	Laska	32	255	32	260	
		Rollbik	147		152		
		Warszyn	14		13		
		Widno	62		63		
20.	Skoszewo	Skoszewo	58	58	58	58	
21.	Wielkie Chełmy	Asmus	90	465	91	461	
		Krównia	34		33		
		Młynek	11		11		
		Wielkie Chełmy	278		275		
		Wielkie Chełmy – Wybudowanie	52		51		
22.	Zalesie	Zalesie	594	642	586	635	
		Zalesie – Wybudowanie	48		49		
23.	Żabno	Żabno	237	237	233	233	
24.	Brusy	Miasto Brusy	5003	5003	4972	4972	
Razem					14.516		14.471

Na dzień 31.12.2023 r. na terenie miasta i gminy zameldowanych było 14471 osób. W mieście 4972 mieszkańców, przez co notujemy spadek w stosunku do roku poprzedniego o 31 mieszkańców, natomiast na terenie gminy było zameldowanych 9499 mieszkańców, czyli mniej o 14 osób.

W 2023 roku przyszło na świat 137 dzieci (73 chłopców i 64 dziewczynek) . To o 42 urodzenia mniej niż w roku poprzednim. W związek małżeński wstąpiło 70 par, o 12 par mniej niż w roku poprzednim.

W raportowanym roku zmarło 121 mieszkańców miasta i gminy Brusy, mniej o 25 osób niż w roku 2022.

Tabela 2. Porównanie danych ewidencyjnych dotyczących mieszkańców miasta i gminy Brusy w latach 2017 – 2023

Dane ewidencyjne dotyczące mieszkańców miasta i gminy Brusy	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba mieszkańców w mieście Brusy	5139	5128	5101	5101	5036	5003	4972
Liczba mieszkańców w gminie Brusy	9400	9428	9475	9504	9526	9513	9499
Łącznie miasto i gmina Brusy	14 539	14 556	14 576	14 605	14 562	14516	14 471
Urodzenia	250	239	209	189	176	179	137
Zgony	129	127	103	147	139	146	121

Liczba zarejestrowanych małżeństw w tym :	101	101	78	72	73	82	70
• zawarte przed kierownikiem USC	25	21	13	21	20	14	19
• konkordatowe-kościelne	72	78	64	49	49	63	50
• zawarte za granicą	4	2	1	2	4	5	1

Źródło: Ewidencja Ludności na dzień 31.12.2023 r.

Silne poczucie tożsamości lokalnej i regionalnej jest elementem tworzenia nowoczesnego, podmiotowego i obywatelskiego społeczeństwa gminy, regionu, Polski i Europy. Tożsamość lokalna oparta jest w Brusach na tradycji kaszubskiej, a w szczególności jej specyficznej odmianie, określanej nazwą kultury zaborskiej. Lokalne unikatowe zwyczaje, tradycje, folklor, są wzmacniane przez walory krajobrazu kulturowego, którego szczególnymi elementami są zabytkowe kościoły w Brusach, Leśnie i Kosobudach, cmentarze a także zabytkowe obiekty budownictwa ludowego w tym galeria twórcy ludowego Józefa Chełmowskiego w Brusach - Jaglie. Szczególną rolę pełni rezerwat archeologiczny w Leśnie, obejmujący cmentarzysko kurhanowe z X - VIII w. p.n.e. Na terenie gminy Brusy organizowane jest szereg imprez kulturalnych, sportowo - rekreacyjnych o znaczeniu regionalnym i lokalnym. Ponadto Brusy słyną z przetwórstwa zasobów natury, takich jak runo leśne i ryby oraz z wypiekanego w sposób tradycyjny pieczywa i naturalnych wędlin.

Obszar ten został ostatecznie ukształtowany przez najmłodsze zlodowacenie bałtyckie. Stąd też niepowtarzalny krajobraz z licznie występującymi pagórkami i dolinami oraz jeziorami i rzekami. Akweny jeziorne, najczęściej typu rynnowego, tworzą charakterystyczne systemy łańcuchowe powiązane wspólnym odpływem. Zachwyty wzbudzają szczególnie jeziora na szlaku rzek Zbrzycy i Brdy, znane ze swej malowniczości i nieskazitelnie czystej wody. W lasach przeważa sosna, natomiast na bardziej żyznych siedliskach rosną świerki i buki, a w miejscach podmokłych – osiki, brzozy i olchy. Najcenniejszymi przedstawicielami flory są: zimoziół północny, kłoc wiechowata, storczyki i porosty. Wędrując przez leśne ostępy można spotkać rzadkich przedstawicieli świata zwierzęcego, tj. orły bieliki, puchacze. Obszary leśne to raj dla miłośników grzybobrania, a wędkarze nie odmawiają sobie połowów w wodach śródlęśnych jezior i rzek. Ponad połowę obszaru gminy zajmuje Zaborski Park Krajobrazowy, a fragmenty o wyjątkowych wartościach przyrodniczych objęto ochroną rezerwatową.

Użytkowanie gruntów w gminie Brusy jest stosunkowo różnorodne. Na uwagę zasługuje duży udział powierzchni leśnych oraz wód powierzchniowych.

W gminie Brusy 1422 gospodarstw rolnych prowadzonych jest przez podmioty fizyczne. Najliczniej występujące gospodarstwa znajdują się w przedziale od 1,0 ha do 1,4999

ha powierzchni użytków rolnych. Głównymi kierunkami działalności są produkcja mleka, bydła opasowego, trzody chlewnej oraz produkcja roślinna.

Tabela 3. Liczba gospodarstw w gminie Brusy wg powierzchni (osoby fizyczne)

Zakres powierzchni	Liczba gospodarstw
1,0 - 1,4999 ha	262
1,5 – 1,9999 ha	157
2,0 – 2,9999 ha	169
3,0 – 4,9999 ha	185
5,0 – 6,9999 ha	90
7,0 – 9,9999 ha	122
10,00 – 14,9999 ha	198
15,00 – 19,9999 ha	106
20,00 – 29,9999 ha	90
30,00 – 49,9999 ha	36
50,00 – 99,9999 ha	7
100,0 ha i powyżej	0

Ponadto, 21 gospodarstwa prowadzone są przez osoby prawne.

Tabela 4. Liczba gospodarstw w gminie Brusy wg powierzchni (osoby prawne)

Zakres powierzchni	Liczba gospodarstw
1,0 - 1,4999 ha	5
1,5 – 1,9999 ha	2
2,0 – 2,9999 ha	1
3,0 – 4,9999 ha	2
5,0 – 6,9999 ha	2
7,0 – 9,9999 ha	1
10,00 – 14,9999 ha	2
15,00 – 19,9999 ha	2
20,00 – 29,9999 ha	2
30,00 – 49,9999 ha	1
50,00 – 99,9999 ha	0
100,0 ha i powyżej	1

III. INFORMACJA O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO

1. Dane dotyczące przysługujących jednostce samorządu terytorialnego praw własności.

1.1. Powierzchnie i wartości ewidencyjne gruntów wchodzących w skład mienia komunalnego:

Tabela 5. Powierzchnie i wartości ewidencyjne gruntów wchodzących w skład mienia komunalnego.

L.p.	Użytek gruntowy	Oznaczenie	Stan na dzień 31 grudnia 2023 r. [ha]	Wartość jednostkowa do celów ewidencyjnych [zł/m ²]	Całkowita wartość księgowa użytku [zł]
1.	Grunty orne	R	28,7359	1,00	287 359,00
2.	Sady	S	0,3400	1,00	3 400,00
3.	Łąki trwałe	Ł	3,1342	1,00	31 342,00
4.	Pastwiska trwałe	Ps	5,7992	1,00	57 992,00
5.	Grunty rolne zabudowane	B/R, B/Ł, B/Ps	0,6977	1,00	6 977,00
6.	Lasy	Ls	5,2303	0,50	26 151,50
7.	Grunty zadrzewione i zakrzewione	Lz	3,2266	0,50	16 133,00
8.	Tereny mieszkaniowe	B	1,5112	25,00	377 800,00
9.	Tereny przemysłowe	Ba	5,6870	30,00	1 706 100,00
10.	Tereny zabudowane inne	Bi	15,9765	15,00	2 396 475,00
11.	Zurbanizowane tereny nie zabudowane	Bp	0,8808	30,00	264 240,00
12.	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	Bz	17,4721	2,00	349 442,00
13.	Tereny komunikacyjne	dr, Tk	358,0823	15,00	53 712 345,00
14.	Nieżytki	N	9,1811	0,50	45 905,50
15.	Grunty pokryte wodami	Wp, Ws, W	9,7230	0,50	48 615,00
Łącznie [ha]:			465,6779	Łącznie [zł]:	59 330 277,00

1.2. Powierzchnie ewidencyjne gruntów wraz z ze zmianami w stosunku do 2022 roku:

Tabela 6. Powierzchnie ewidencyjne gruntów wraz ze zmianami w stosunku do 2022 roku.

L.p.	Użytek gruntowy	Oznaczenie	Stan na dzień 31 grudnia 2022 r.			Stan na dzień 31 grudnia 2023 r.			Zmiana powierzchni względem 2022 r. [ha]
			Własność [ha]	Użytkowanie wieczyste [ha]	Razem [ha]	Własność [ha]	Użytkowanie wieczyste [ha]	Razem [ha]	
1.	Grunty orne	R	28,7359		28,7359	28,7359		28,7359	0,0000
2.	Sady	S	0,3400		0,3400	0,3400		0,3400	0,0000
3.	Łąki trwałe	Ł	3,0280		3,0280	3,1342		3,1342	0,1062
4.	Pastwiska trwałe	Ps	5,7992		5,7992	5,7992		5,7992	0,0000
5.	Grunty rolne zabudowane	B/R, B/Ł, B/Ps	0,6977		0,6977	0,6977		0,6977	0,0000
6.	Lasy	Ls	5,2303		5,2303	5,2303		5,2303	0,0000
7.	Grunty zadrzewione i zakrzewione	Lz	3,2266		3,2266	3,2266		3,2266	0,0000
8.	Tereny mieszkaniowe	B	1,7447		1,7447	1,5112		1,5112	-0,2335
9.	Tereny przemysłowe	Ba	5,6870		5,6870	5,6870		5,6870	0,0000
10.	Tereny zabudowane inne	Bi	15,9656	0,0109	15,9765	15,9656	0,0109	15,9765	0,0000
11.	Zurbanizowane tereny nie zabudowane	Bp	1,0300	0,0674	1,0974	0,8134	0,0674	0,8808	-0,2166
12.	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	Bz	17,4721		17,4721	17,4721		17,4721	0,0000
13.	Tereny komunikacyjne	dr, Tk	353,7202	1,2144	354,9346	356,8679	1,2144	358,0823	3,1477
14.	Nieużytki	N	9,1811		9,1811	9,1811		9,1811	0,0000
15.	Grunty pokryte wodami	Wp, Ws, W	9,7230		9,7230	9,7230		9,7230	0,0000
Łącznie [ha]:			461,5814	1,2927	462,8741	464,3852	1,2927	465,6779	2,8038

2. Dane dotyczące obiektów komunalnych zgrupowanych wg ich przeznaczenia.

2.1. Obiekty komunalne wg przeznaczenia wraz z określeniem wartości księgowej i lokalizacji:

Tabela 7. Obiekty komunalne wg przeznaczenia wraz z określeniem wartości księgowej i lokalizacji.

L.p.	Działka	Obręb	Funkcja zabudowy	Wartość środka trwałego [zł]
1.	512/48	Brusy	Zespół budynków Szkoły Podstawowej nr 1 w Brusach	1 976 827,60
2.	512/48	Brusy	Przedszkole w Brusach	1 393 642,84
3.	512/47	Brusy	Budynek Szkoły Podstawowej nr 2 w Brusach	3 863 513,82
4.	128	Czapiewice	Budynek Szkoły Podstawowej w Czapiewicach	238 000,00
5.	510/13	Małe Chełmy	Budynek Szkoły Podstawowej w Wielkich Chełmach	326 919,17
6.	303	Zalesie	Budynek Szkoły Podstawowej w Zalesiu	98 639,93
7.	366	Lubnia	Budynek Szkoły Podstawowej w Lubni	4 744 601,52
8.	653/1, 653/2	Czyczkowy	Bud. Szkoły Podstawowej w Czyczkowach	1 269 084,00
9.	673	Czyczkowy	Przedszkole wraz z bud. gospodarczym w Czyczkowach	811 041,00
10.	257/1	Leśno	Budynki Szkoły Podstawowej w Leśnie	2 129 598,00
11.	208	Przymuszewo	Filia SP Leśno wraz z bud. gospodarczym w Przymuszewie	281 548,34
12.	246	Męcikał	Budynek Szkoły Podstawowej wraz z bud. gosp. w Męcikale	405 389,49
13.	274	Kosobudy	Budynek Szkoły Podstawowej wraz z mag. opału w Kosobudach	2 417 663,52
14.	125	Rolbik	Budynek Szkoły Podstawowej wraz z bud. gosp. w Rolbiku	80 201,34
Łączna wartość księgowa budynków oświaty:				20 036 670,57
15.	128	Czapiewice	Świetlica w Czapiewicach	708 237,32
16.	601	Czyczkowy	Świetlica w Czyczkowach	616 470,58
17.	370/5	Lubnia	Świetlica w Lubni	1 175 162,79
18.	125	Rolbik	Świetlica w Rolbiku	253 000,00

Łączna wartość księgowa budynków świetlic wiejskich:				2 752 870,69
19.	264/3	Brusy	Remiza strażacka w Brusach	831 974,20
20.	146/1	Czapiewice	Remiza strażacka w Czapiewicach	4 032,48
21.	648	Czyczkowy	Remiza strażacka w Czyczkowach	91 387,32
22.	45/1	Główczewice	Remiza strażacka w Główczewicach	1 039,17
23.	619	Małe Chelmy	Remiza strażacka w Małych Chelmach	50 179,69
24.	80/3	Małe Glišno	Remiza strażacka w Małym Gliśnie	13 975,64
25.	276/17	Lubnia	Remiza strażacka w Lubni	250 557,99
Łączna wartość księgowa budynków remiz strażackich:				1 243 146,49
26.	69/3	Czarnowo	Świetlica z remizą strażacką w Czarnowie	27 274,00
27.	389/33	Czarniż	Świetlica z remizą strażacką w Czarniżu	20 337,00
28.	238/10	Huta	Świetlica z remizą strażacką w Hucie	554 347,00
29.	290/3	Lešno	Świetlica z remizą strażacką w Leśnie	2 005 566,00
30.	633/1	Kosobudy	Świetlica z remizą strażacką w Kinicach	562 588,00
31.	554	Kosobudy	Świetlica z remizą strażacką w Kosobudach	630 822,45
32.	200/2	Męcikał	Świetlica z remizą strażacką w Męcikale	138 896,48
33.	222	Zalesie	Świetlica z remizą strażacką w Zalesiu	1 640 584,57
Łączna wartość księgowa budynków świetlic wiejskich wraz z remizami strażackimi:				5 580 415,50
34.	98/1, 99/1, 100/1	Brusy	Hydrofornia w Brusach	61 083,83
35.	174/12	Męcikał	Hydrofornia w Męcikale	318 849,69
36.	93	Czyczkowy	Hydrofornia w Czyczkowach	41 238,05
Łączna wartość księgowa obiektów hydrotechnicznych:				421 171,57
37.	512/24	Brusy	Bud. socjalno-sportowy w Brusach wraz z bud. żłobka	7 411 279,22

38.	512/46	Brusy	Budynek garażowy - dwustanowiskowy	10 798,28
39.	752/8	Brusy	Budynek kiosku przy dworcu PKS	12 000,00
40.	479/3, 476/3	Brusy	Budynek Urzędu Miejskiego w Brusach	4 259 844,88
41.	512/24	Brusy	Kompleks boisk sportowych z zapleczem szatniowym	7 086 607,75
42.	876/5	Czyczkowy	Chata Kaszubska Brusy-Jaglie	401 321,00
43.	102/4	Czyczkowy	Budynek zaplecza sportowego w Czyczkowach	385 264,00
44.	249/5	Lubnia	Budynek dworca, stacja kolejowa w Lubni	14 436,43
45.	52/4	Skoszewo	Budynek sportowy dla potrzeb turystyki wodnej w Skoszewie	466 530,00
46.	270	Męcikał	Budynek przystani wodnej w Męcikale	447 435,00
47.	200/2, 202/2	Męcikał	Biblioteka w Męcikale	35 000,00
Łączna wartość księgowa obiektów administracji, kultury i rekreacji:				20 530 516,56
48.	481/2	Brusy	Ośrodek zdrowia w Brusach	3 000 947,28
49.	368/1	Leśno	Ośrodek zdrowia w Leśnie	170 306,21
Łączna wartość księgowa budynków przychodni lekarskich:				3 171 253,49
50.	1524	Brusy	Środowiskowy Dom Samopomocy	3 256 366,97
51.	665	Brusy	Budynek gospodarczy	144 274,76
Łączna wartość księgowa budynków o funkcji socjalnej:				3 400 641,73
52.	111/19	Brusy	Budynek wielorodzinny przy ul Polnej 1	65 952,91
53.	355/1	Brusy	Lokal mieszkalny przy ul. Gdańskiej 40	57 670,25
54.	1660/1	Brusy	Trzy lokale mieszkalne przy ul. Wojska Polskiego 52 i 54	314 079,99
55.	1661	Brusy	Budynek mieszkalny wielorodzinny przy ul. Gdańskiej 1A	25 133,86
56.	638	Brusy	Budynek mieszk. wielorodz. i gospodarczy przy ul. Szkolnej 18	7 135,80
57.	765	Brusy	Budynek wielorodzinny przy ul 2-go Lutego 12	30 258,88

58.	1525/2	Brusy	Budynek wielorodz. wraz z bud. gosp. przy ul. Chełmowskiej 4	185 995,36
59.	146/1	Czapiewice	Budynek mieszkalny wielorodzinny	128 839,21
60.	356	Czarniż	Budynek mieszkalny wielorodzinny wraz z bud. gospodarczym	31 935,70
61.	41	Główczewice	Budynek mieszkalny wielorodzinny wraz ze świetlicą i bud. gosp.	40 393,63
62.	142	Huta	Budynek mieszkalny wielorodzinny wraz z bud. gospodarczym	406 203,83
63.	723/2	Kosobudy	Budynek mieszkalny wielorodzinny wraz z bud. gospodarczym	37 371,84
64.	269/2	Lubnia	Bud. mieszk. wielorodz. z częścią usługowo-oświatową (przedszk.)	35 000,00
65.	330/1	Lubnia	Bud mieszkalny na terenie rolnym	406 000,00
66.	247/3	Leśno	Budynek mieszkalny wielorodzinny	23 984,09
67.	225	Małe Gliśno	Budynek mieszkalny dwurodzinny wraz ze świetlicą i bud. gospod.	41 004,72
68.	275/1	Małe Chełmy	Budynek mieszkalny dwurodzinny wraz ze świetlicą	81 903,11
69.	99	Orlik	Budynek mieszkalny wielorodzinny wraz ze świetlicą i bud. gosp.	37 225,57
Łączna wartość księgowa obiektów mieszkalnych:				1 956 088,75

3. Nieruchomości, względem których wykonywane jest prawo użytkowania wieczystego.

3.1. Zestawienie gruntów wchodzących w skład mienia komunalnego, przekazanych Gminnej Spółdzielni „Sch” w Brusach wraz z powierzchnią i wyszczególnieniem wysokości opłaty:

Tabela 8. Zestawienie gruntów wchodzących w skład mienia komunalnego, przekazanych Gminnej Spółdzielni "SCH" w Brusach

L.p.	Nr działki	Obręb	Powierzchnia [ha]	Dochody z tytułu u.w. w 2022 r. [zł]	Dochody z tytułu u.w. w 2023 r. [zł]	Różnica dochodów w stosunku do 2022 r. [zł]
1.	1525/1	Brusy	0,0226	275,28	507,42	232,14
2.	672	Czyczkowy	0,0213	144,00	288,00	144,00
3.	69/4	Czarnowo	0,0180	172,80	182,79	9,99
4.	96	Małe Chełmy	0,0200	148,80	181,50	32,70

5.	200/1	Męcikał	0,0600	950,40	1 061,46	111,06
6.	238/9	Huta	0,0220	163,68	199,65	35,97
7.	1207/1	Kosobudy	0,0700	739,20	1 053,57	314,37
8.	124/1	Rolbik	0,1100	706,20	876,65	170,45
Suma [zł]:				3 300,36	4 351,04	1 050,68

3.2. Zestawienie gruntów, przekazanych w użytkowanie wieczyste Gminie Brusy:

Tabela 9. Zestawienie gruntów, przekazanych w użytkowanie wieczyste Gminie Brusy .

Prawo użytkowania wieczystego							
L.p.	Działka	Obręb	Powierzchnia [ha]	Przeznaczenie	Oplaty z tytułu u.w. w 2022 r. [zł]	Oplaty z tytułu u.w. w 2023 r. [zł]	Różnica w stosunku do roku 2022 [zł]
1.	461	Brusy	0,1235	ul. Makowa	6 150,00	6 150,00	0,00
2.	463/1	Brusy	0,1707	ul. Makowa			
3.	575/1	Brusy	0,5172	ul. Brzozowa			
4.	463/3	Brusy	0,0674	ul. Makowa	220,00	220,00	0,00
5.	547/1	Brusy	0,1604	ul. Młyńska	400,00	400,00	0,00
6.	1808/9	Brusy	0,2535	ul. Zakładowa	1 798,99	3 597,98	1 798,99
Suma [ha]:			1,2927	Suma [zł]:	8 568,99	10 367,98	1 798,99

3.3. Zestawienie dochodów z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości przeznaczonych na cele mieszkaniowe:

Tabela 10. Zestawienie dochodów z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości przeznaczonych na cele mieszkaniowe.

Dochody z tytułu przekształcenia prawa u.w. w 2022 r. [zł]	Dochody z tytułu przekształcenia prawa u.w. w 2023 r. [zł]	Różnica dochodów w stosunku do 2022 r. [zł]
628,31	1 110,29	481,98

4. Nieruchomości wchodzące w skład mienia komunalnego, oddane w dzierżawę lub najem.

4.1. Wykaz dochodów z tytułu przekazania składników majątku na cele dzierżawy lub najmu:

Tabela 11. Wykaz dochodów z tytułu przekazania składników majątku na cele dzierżawy lub najmu.

L.p.	Przedmiot oraz składnik majątku generujący dochód	Wielkość dochodu w 2022 r. [zł]	Wielkość dochodu w 2023 r. [zł]	Różnica dochodu w stosunku do 2022 r. [zł]
1.	Najem lokali usługowych	20 127,33	21 326,01	1 198,68
2.	Dzierżawa gruntów	116 341,39	118 074,72	1 733,33
3.	Udostępnianie gruntów pod nośniki reklamowe	883,30	1 622,60	739,30
4.	Czynsze mieszkaniowe	157 832,51	186 257,59	28 425,08
5.	Najem świetlic	112 862,17	93 600,49	-19 261,68
	Suma [zł]:	408 046,70	420 881,41	12 834,71

4.2. Specyfikacja dzierżaw gruntów z tabeli nr 4.1, pkt. 2 z uwzględnieniem ich powierzchni oraz przeznaczenia:

Tabela 12. Specyfikacja dzierżaw gruntów.

L.p.	Sposób użytkowania	Stan na dzień 31 grudnia 2022 r. [ha]	Dochody z tytułu dzierżawy [zł]	Stan na dzień 31 grudnia 2023 r. [ha]	Dochody z tytułu dzierżawy [zł]	Różnica powierzchni [ha]	Różnica dochodów w stosunku do 2022 r.
1.	Usługi i handel	0,7041	108 545,97	0,7041	111 761,77	0,0000	3 215,80
2.	Uprawy rolne, pastwiska, łąki	10,3275	7 236,67	9,8750	5 674,39	-0,4525	-1 562,28
3.	Inne	0,0614	558,75	0,0614	638,56	0,0000	79,81
	Suma:	11,093	116 341,39	10,6405	118 074,72	-0,4525	1 733,33

5. Nieruchomości, stanowiące mienie komunalne, przekazane w trwałą zarząd.

5.1. Nieruchomości przekazane w trwałą zarząd z wyszczególnieniem podmiotów:

Tabela 13. Nieruchomości przekazane w trwały zarząd.

Nieruchomości przekazane w trwały zarząd						
L.p.	Działka	Obręb	Powierzchnia [ha]	Zarządca	Przeznaczenie	Wartość księgowa [zł]
1.	936/29	Brusy	4,4042	ZGK Brusy	teren oczyszczalni ścieków	386 230,00
2.	90/12	Kosobudy	3,6793	ZGK Brusy	nieczynne składowisko odpadów	1 103 790,00
3.	274/1	Kosobudy	0,5230	SP Kosobudy	szkoła podstawowa	48 459,00
4.	246	Męcikał	0,1400	SP Męcikał	szkoła podstawowa	21 000,00
5.	673	Czyczkowy	0,1181	SP Czyczkowy	przedszkole	17 715,00
6.	653/1	Czyczkowy	0,1684	SP Czyczkowy	szkoła podstawowa	25 260,00
7.	653/2	Czyczkowy	0,0623	SP Czyczkowy	szkoła podstawowa	9 345,00
8.	208	Przymuszewo	0,2600	SP Leśno	filia SP Leśno	36 855,00
9.	258/27	Leśno	0,1803	SP Leśno	plac zabaw	3 606,00
10.	257/1	Leśno	0,3300	SP Leśno	szkoła podstawowa	30 000,00
11.	366	Lubnia	0,2900	SP Lubnia	szkoła podstawowa	20 100,00
12.	364/3	Lubnia	0,1900	SP Lubnia	plac za szkołą	28 500,00
13.	665	Brusy	0,0970	MGOPS Brusy	budynek usługowo –mieszkalny	14 550,00
14.	1524	Brusy	0,0690	MGOPS Brusy	bud. gospodarczy	10 350,00
Suma [ha]:			10,51		Suma [zł]:	1 755 760,00

6. Dochody z tytułu sprzedaży nieruchomości.

Tabela 14. Dochody z tytułu sprzedaży nieruchomości.

Powierzchnia gruntów zbytych w 2022 r. [ha]	Dochody z tytułu sprzedaży [zł]	Powierzchnia gruntów zbytych w 2023 r. [ha]	Dochody z tytułu sprzedaży [zł]	Różnica powierzchni [ha]	Różnica dochodów w stosunku do 2022 r. [zł]
0,0074	23 720,00	0,5129	170 450,00	0,5055	146 730,00

7. Udziały w spółkach wspierających działalność samorządową.

Tabela 15. Udziały w spółkach wspierających działalność samorządową.

L.p.	Nazwa spółki	Wielkość udziału ilościowo	Wielkość udziału procentowo	Wartość udziału [zł]
1.	Pomorski Regionalny Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	10	0,05%	10 000,00
2.	Zakład Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór Sp. z o.o.	20884	9,45%	1 044 200,00
Suma [zł]:				1 054 200,00

8. Nieruchomości oraz środki trwale zwiększające stan posiadania.

8.1. Grunty nabyte w drodze postępowań lub zakupione do gminnego zasobu nieruchomości:

Tabela 16. Grunty nabyte w drodze postępowań lub zakupione do gminnego zasobu nieruchomości.

Nieruchomości przejęte do zasobu nieruchomości gminnych					
L.p.	Działka	Obręb	Powierzchnia [ha]	Przeznaczenie	Wartość księgową [zł]
1.	387/31	Brusy	0,0094	ul. Kalinowa	1 410,00
2.	387/34	Brusy	0,0069	ul. Fiołkowa	1 035,00
3.	398/3	Brusy	0,0464	ul. Rumiankowa	6 960,00
4.	398/6	Brusy	0,0290	ul. Fiołkowa	4 350,00
5.	399/3	Brusy	0,0174	ul. Rumiankowa	2 610,00
6.	399/6	Brusy	0,0108	ul. Fiołkowa	1 620,00
7.	401/11	Brusy	0,0345	ul. Rumiankowa	5 175,00
8.	401/9	Brusy	0,0601	ul. Kalinowa	9 015,00

9.	527/22	Brusy	0,0173	ul. Młyńska	2 595,00
10.	562/29	Brusy	0,0375	zbiornik p-poż	5 625,00
11.	562/31	Brusy	0,0430	zbiornik p-poż	6 450,00
12.	612/14	Brusy	0,0238	droga wewnętrzna	3 570,00
13.	849/2	Brusy	0,0708	zbiornik p-poż	10 620,00
14.	219/1	Czyczkowy	0,0371	droga gminna	5 565,00
15.	260/1	Lubnia	0,0788	droga gminna	11 820,00
16.	29/1	Małe Glišno	1,0300	droga gminna	154 500,00
17.	29/2	Małe Glišno	0,5300	droga gminna	79 500,00
18.	336/3	Huta	0,0361	droga gminna	5 415,00
19.	342	Lubnia	1,8300	droga gminna	274 500,00
20.	477/2	Zalesie	0,0238	droga gminna	3 570,00
21.	523	Zalesie	0,7380	droga gminna	110 700,00
22.	64	Małe Glišno	0,8500	droga gminna	127 500,00
23.	946	Czyczkowy	0,1062	droga wewnętrzna	1 062,00
		Suma [ha]:	5,6669	Suma [zł]:	835 167,00

8.2. Inwestycje zwiększające wartość stanu posiadania:

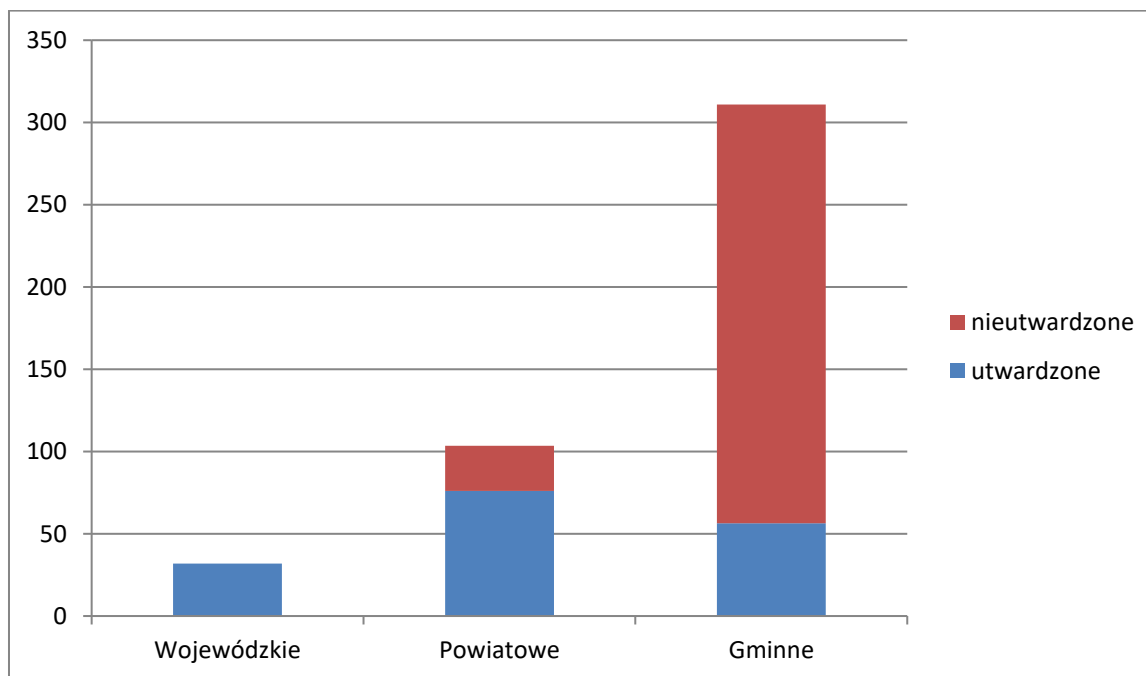
Tabela 17. Inwestycje zwiększające wartość stanu posiadania.

L.p.	Zakres zrealizowanej inwestycji	Wartość zadania [zł]
1.	Zakup i montaż urządzenia zabawowego na placu zabaw w Wielkich Chełmach	28 167,00
2.	Zakup i montaż urządzenia zabawowego na placu zabaw w Małych Chełmach	18 696,00
3.	Zakup kodów QR do Parku Dworskiego w Wielkich Chełmach	35 000,00

4.	Zakup sprzętu komputerowego w ramach projektu Cyfrowa Gmina	324 996,41
5.	Modernizacja lokalu mieszkalnego w budynku komunalnym Huta 15/3	346 361,50
6.	Budowa wiaty przystankowej dla rowerzystów wraz z wyposażeniem w miejscowości Asmus	50 749,80
7.	Budowa wiaty przystankowej dla rowerzystów wraz z wyposażeniem w miejscowości Małe Chełmy	50 749,80
8.	Instalacja monitoringu kompleksu sportowego przy ul. Armii Krajowej w Brusach	110 154,98
9.	Zagospodarowanie terenu rekreacyjno – sportowego, zakup urządzenia- sołectwo Brusy-Wybudowanie	20 315,00
10.	Budowa oświetlenia drogowego ścieżki rowerowej przy DW 235 na odcinku Brusy-Zalesie	116 260,37
11.	Modernizacja boiska piłkarskiego o nawierzchni ze sztucznej trawy w Brusach	588 216,14
12.	Doświetlenie przejść dla pieszych na ul. Armii Krajowej w Brusach	46 569,92
13.	Budowa ul. Polnej w Zalesiu - odcinek dł. 53mb	69 132,14
14.	Budowa drogi „koło krzyża’ – sołectwo Żabno - odcinek dł. 30 mb	36 847,34
15.	Doposażenie świetlicy wiejskiej w Hucie przez zakup i montaż klimatyzacji	13 825,20
16.	Budowa sieci kanalizacyjnej w Główczewicach	1 224 245,30
17.	Dobudowa windy zewnętrznej do budynku Urzędu Miejskiego w Brusach	646 645,92
18.	Wymiana urządzeń na istniejącym placu zabaw w Męcikale	22 386,00
19.	Budowa siłowni zewnętrznej na terenie rekreacyjno-sportowym w Przymuszewie	23 370,00
20.	Budowa oświetlenia ulicznego przy ul. Sportowej w Lubni	19 525,47
21.	Budowa oświetlenia ulicznego przy ul. Sosnowej w Lubni	30 698,22
22.	Budowa oświetlenia drogowego w Brusach-Jagliach	39 692,00
23.	Instalacja systemu monitoringu terenu przy budynku kulturalno- sportowym w Brusach	9 963,00
24.	Instalacja systemu monitoringu terenu przy świetlicy w Kosobudach	10 000,00

25.	Zakup i montaż urządzenia nawadniającego płytę boiska sportowego w miejscowości Czyczkowy	11 868,00
26.	Budowa odcinka drogi gminnej nr 206015G Czapiewice – Wielkie Chełmy o dł. 16 mb	28 999,99
27.	Budowa odcinka drogi gminnej na odcinku Czarnowo-Czyczkowy o dł. 393 mb	341 076,76
28.	Budowa odcinka drogi gminnej na odcinku Czapiewice-Rolbik o dł. 353 mb	333 990,70
29.	Budowa oświetlenia przejścia dla pieszych przy ul. Gdańskiej w Brusach	30 000,00
30.	Budowa oświetlenia drogowego w Czarniżu	51 069,25
31.	Budowa ciągu pieszo-jezdnego na dz. 500/4 w Wielkich Chełmach	33 900,00
32.	Budowa boiska do piłki plażowej wraz z bieżnią do skoku w dal przy Szkole Podstawowej w Zalesiu	16 000,00
	Razem [zł]:	4 729 472,21

Wykaz dróg na terenie gminy Brusy

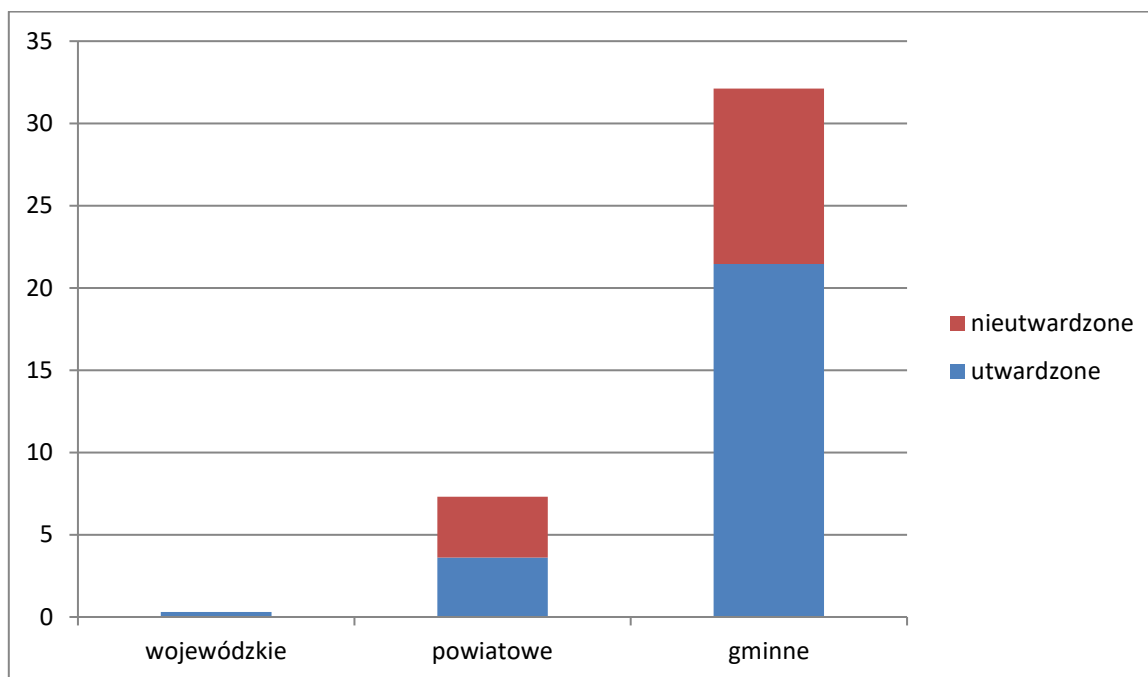

Wykres 1. Wykaz dróg na terenie gminy.

Na terenie gminy Brusy znajdują się trzy kategorie dróg: wojewódzkie, powiatowe i gminne. Najdłuższą siecią dróg na terenie gminy stanowią drogi gminne o długości ponad 300 km z czego o nawierzchni utwardzonej jest 56,4 km. Dróg powiatowych jest ponad

100 km, z czego o nawierzchni utwardzonej jest ok. 80 km. Najkrótszą siecią dróg stanowią drogi wojewódzkie (DW 236 Konarzyny – Swornegacie – Brusy oraz DW 235 Korne – Chojnice) o długości 31,8 km.

Wykaz ścieżek rowerowych na terenie gminy Brusy

Wykres 2. Wykaz ścieżek rowerowych na terenie gminy.

IV. INFORMACJA O REALIZACJI POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII

W gminie w 2023 r. obowiązywały następujące dokumenty strategiczne:

1. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Brusy,
2. Roczny Program Współpracy Gminy Brusy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2023,
3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2023 roku oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w 2023 roku,
4. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Brusy na lata 2021 - 2030,
5. Program Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024,
6. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025,
7. Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Brusy,
8. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brusy,
9. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Brusy na lata 2021-2025,
10. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Brusy w 2023 roku,
11. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Brusy na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 – 2023,
12. Gminny program dotacji dla spółek wodnych,
13. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych,
14. Program profilaktycznych szczepień przeciwko grypie dla mieszkańców miasta i gminy Brusy w latach 2023-2025 (szczepienia ochronne dla osób powyżej 65. roku życia).

1. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Brusy na lata 2021-2030

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Brusy na lata 2021-2030

W dniu 22 września 2021 r. Rada Miejska w Brusach Uchwałą Nr XXVIII/226/21 przyjęła „Strategię Rozwoju Miasta i Gminy Brusy na lata 2021-2030”.

Nowo opracowany dokument powstał w celu stworzenia dla gminy kierunku, w jakim powinna planować swój rozwój, realizować istniejące i przyszłe zadania, co w konsekwencji ma prowadzić do poprawy jakości życia mieszkańców. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Brusy na lata 2021- 2030, wspólnie ze Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego oraz innymi dokumentami strategicznymi, ma za zadanie tworzyć kompletny obraz rozwoju gminy.

Wizja przedstawiona w dokumencie to: „Miasto i Gmina Brusy miejscem o wysokim potencjale rozwoju społeczno-gospodarczego, gdzie wykorzystuje się istniejące walory kulturowe i środowiskowe przy szerzeniu zasady partycypacji społecznej”.

Określa on 3 cele strategiczne:

1. Sprawna i kompletna infrastruktura.
2. Zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy
3. Atrakcyjna przestrzeń dla mieszkańców i turystów.

„Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Brusy na lata 2021-2030” działa długofalowo i dzięki określeniu ww. celów strategicznych, ma za zadanie pełnić funkcję warunkującą nie tylko sam rozwój gminy w danych okresach czasowych, ale tworzyć spójną całość, na którą mają wpływ czynniki zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne.

W roku 2023 podjęto następujące działania w poszczególnych celach operacyjnych:

1. CEL STRATEGICZNY Sprawna i kompletna infrastruktura.	
Zadania	
1.1.CEL OPERACYJNY Poprawa stanu i jakości dróg	<p>✓ Modernizacja i budowa dróg gminnych.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Modernizacja drogi transportu rolnego Czapiewice – Czapiewice-Wybudowanie - Etap II Wybudowano odcinek drogi gminnej o długości 350 mb. Inwestycja obejmowała wykonanie nawierzchni jezdni z asfaltu i utwardzenie poboczy.➤ Budowa drogi transportu rolnego Czarnowo - Czyczkowy Wybudowano odcinek drogi gminnej o długości 393 mb. Inwestycja obejmowała wykonanie nawierzchni jezdni z asfaltu i utwardzenie poboczy.➤ Budowa ulic Osiedla Słonecznego w Brusach W 2023 r. wykonano IV Etap robót, to jest budowę ulic Modrakowej, Zielonej wraz z łącznikiem do ul. Różanej oraz ul. Łanowa➤ Dokumentacja projektowa budowy drogi gminnej w miejscowości Małe Chelmy

	<p>W ramach zadania wykonano dokumentację projektową dla budowę odcinka drogi gminnej nr 206011G Małe Chełmy – Rolbik o długości ok. 0,17 km. Zakres rzeczowy dokumentacji projektowej obejmuje budowę drogi, budowę zjazdów indywidualnych, budowę kanalizacji deszczowej z włączeniem do istniejącej/projektowanej kanalizacji deszczowej.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Budowa ul. Polnej w Zalesiu W ramach zadania Wybudowano odcinek ul. Polnej w Zalesiu o długości 30 mb. Inwestycja obejmowało wykonanie nawierzchni jezdni z płyt YOMB. ➤ Przebudowa ulic w Brusach <p>Wykonano dokumentację projektową przebudowy ulic: Bolta, Świętopełka, Witosy, Derdowskiego, Chełmowskiej, Szkolnej, Kościelnej, Pocztovej i 2 Lutego, Plac Jana Pawła II, Bł. Ks. Jankowskiego oraz ul. Ks. A Graduszewskiego w Brusach.</p> <p style="text-align: center;">✓ Współpraca z władzami powiatu w celu poprawy dróg powiatowych -</p> <p>Przebudowa dróg powiatowych nr 2610G Kosobudy-Czersk oraz 2360G Kosobudy – Kinice na odcinku od ul. Nepomucena w Kosobudach do miejscowości Kinice.</p> <p>W dniu 13.01.2023 r. została podpisana umowa nr FN/1/2023 pomiędzy Gminą Brusy a Powiatem Chojnickim w sprawie udzielenia pomocy finansowej na realizację zadania pn. "Przebudowa dróg powiatowych nr 2610G Kosobudy-Czersk oraz 2630 G Kosobudy - Kinice na odcinku od ul. Nepomucena w Kosobudach do miejscowości Kinice". Kwota przekazanej dotacji: 270.415,51 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone.</p> <p style="text-align: center;">✓ Modernizacja i budowa oświetlenia przy drogach.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Dokonano modernizacji oświetlenia drogowego na ulicach: Wicka Rogali, 1000-lecia, Modrakowej i częściowo ul. Słonecznej w Brusach. Zlecono ponadto wymię modułów sterujących oświetleniem na niektórych liniach oświetleniowych. ➤ Wybudowano oświetlenie drogowe w miejscowości Orlik (1 latarnia), w miejscowości Brusy-Jaglie (4 latarni), w miejscowości Czarniż (3 latarnie) w miejscowości Gacnik (10 latarni), w miejscowości Lubnia (4 latarnie).
<p style="text-align: center;">1.2.CEL OPERACYJ NY Budowa i modernizacja istniejącej infrastruktury technicznej.</p>	<p style="text-align: center;">Zadania</p> <p style="text-align: center;">✓ Gazyfikacja gminy Brusy.</p> <p>Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o. o. uzyskała pozwolenie na budowę gazociągu wysokiego ciśnienia Bytów-Chojnice. Ponadto spółka dokonała zgłoszeń budowy dystrybucyjnej sieci gazowej średniego ciśnienia na terenie miasta.</p> <p style="text-align: center;">✓ Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Sieci wodociągowe:

	<p>a) wybudowano nowy odcinek sieci w Brusach, ul. Kasztanowa Zakres rzeczowy zadania: - sieć wodociągowa z rur PVC \varnothing 90 mm o długości 12,00 m, Wartość środka trwałego - 3 659,12 zł.</p> <p>b) wybudowano nowy odcinek sieci w Brusach, ul. Bratkowa Zakres rzeczowy zadania: - sieć wodociągowa z rur PE \varnothing 110 mm o długości 160,90 m, Wartość środka trwałego - 51 040,05 zł.</p> <p>c) wybudowano nowy odcinek sieci w Brusach, osiedle przy ul. Kalwaryjnej obejmujące ulice: Frezjową, Tulipanową, Rumiankową, Goździkową, Lawendową, Konwaliową, Kalinową i Fiołkową. Zakres rzeczowy zadania: - sieć wodociągowa z rur PVC \varnothing 110 mm o długości 1959,90 m, Wartość środka trwałego - 572 532,74 zł.</p> <p>➤ Sieci kanalizacyjne:</p> <p>a) wybudowano nowy odcinek sieci w Brusach, ul. Kasztanowa Zakres rzeczowy zadania: - sieć kanalizacyjna z rur PVC \varnothing 200 mm o długości 22,00 m, Wartość środka trwałego - 2 602,47 zł.</p> <p>b) wybudowano nowy odcinek sieci ciśnieniowej w Lubni ul. Brzozowa do działki nr geod. 304/14 Zakres rzeczowy zadania: - sieć kanalizacyjna ciśn. z rur PE \varnothing 40 mm o długości 15,00 m, Wartość środka trwałego - 8 893,93 zł.</p> <p>c) wybudowano nowy odcinek sieci ciśnieniowej w Główczewicach do działki nr geod. 236 Zakres rzeczowy zadania: - sieć kanalizacyjna ciśn. z rur PE \varnothing 40 mm o długości 26,00 m, - przydomowa przepompownia ścieków, Wartość środka trwałego – 13 645,00 zł</p> <p>d) wybudowano nowy odcinek sieci ciśnieniowej w Główczewicach do działki nr geod. 107 Zakres rzeczowy zadania: - sieć kanalizacyjna ciśn. z rur PE \varnothing 40 mm o długości 7,00 m, - przydomowa przepompownia ścieków, Wartość środka trwałego – 11 792,50 zł</p> <p>e) wybudowano nowy odcinek sieci ciśnieniowej w Główczewicach do działki nr geod. 227/2 Zakres rzeczowy zadania: - sieć kanalizacyjna ciśn. z rur PE \varnothing 40 mm o długości 116,00 m, - przydomowa przepompownia ścieków, Wartość środka trwałego – 22 420,00 zł</p> <p>f) wybudowano nowy odcinek sieci ciśnieniowej w Główczewicach do działki nr geod. 175/6 Zakres rzeczowy zadania: - sieć kanalizacyjna ciśn. z rur PE \varnothing 40 mm o długości 27,00 m, - przydomowa przepompownia ścieków, Wartość środka trwałego – 12 892,50 zł</p> <p>g) wybudowano nowy odcinek sieci ciśnieniowej w Główczewicach do działki nr geod. 175/5 Zakres rzeczowy zadania: - sieć kanalizacyjna ciśn. z rur PE \varnothing 40 mm o długości 27,00 m, - przydomowa przepompownia ścieków, Wartość środka trwałego – 12 892,50 zł</p>
--	--

	<p>h) wybudowano nowy odcinek sieci ciśnieniowej w Główczewicach do działki nr geod. 50/7 Zakres rzeczowy zadania: - sieć kanalizacyjna ciśn. z rur PE ø40 mm o długości 5,00 m, - przydomowa przepompownia ścieków, Wartość środka trwałego – 11 705,83 zł</p> <p>i) wybudowano nową przydomową przepompownię ścieków w Męcikale, ul. Bińczyka na terenie działki nr geod. 487/11, Zakres rzeczowy zadania: - przydomowa przepompownia ścieków, Wartość środka trwałego - 7 753,70 zł.</p> <p>j) wybudowano nową przydomową przepompownię ścieków w Męcikale, ul. 3-go Maja na terenie działki nr geod. 160/31, Zakres rzeczowy zadania: - przydomowa przepompownia ścieków, Wartość środka trwałego - 7 753,69 zł.</p> <p>k) wybudowano nową przydomową przepompownię ścieków w Czarniżu na terenie działki nr geod. 389/54, Zakres rzeczowy zadania: - przydomowa przepompownia ścieków, Wartość środka trwałego - 8 234,02 zł.</p> <p>l) wybudowano nową przydomową przepompownię ścieków w Gacniku na terenie działki nr geod. 432/2 i 435, Zakres rzeczowy zadania: - przydomowa przepompownia ścieków, Wartość środka trwałego - 7 526,59 zł.</p> <p>m) wybudowano nową przydomową przepompownię ścieków w Męcikale, ul. Grabosza na terenie działki nr geod. 283/6, Zakres rzeczowy zadania: - przydomowa przepompownia ścieków, Wartość środka trwałego - 7 526,58 zł.</p> <p>n) Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Główczewice W ramach zadania wybudowano nową sieć kanalizacji sanitarnej o długości 3,17 km, wykonana 41 przyłączy kanalizacyjnych. Z nowej sieci kanalizacyjnej skorzysta ponad 200 osób.</p> <p>➤ Zawarto umowy na opracowanie dokumentacji projektowych:</p> <p>a) Opracowanie dokumentacji: *Część I: wykonanie kompletnej dokumentacji projektowo – kosztorysowej na rozbudowę i przebudowę stacji uzdatniania wody w miejscowości Czyczkowy, gmina Brusy. *Część II: wykonanie kompletnej dokumentacji projektowo – kosztorysowej na rozbudowę i przebudowę stacji uzdatniania wody w miejscowości Męcikał, gmina Brusy Wartość podpisanej umowy za część I i II – 132 840,00 zł brutto.</p> <p>➤ Wykonano dokumentację projektową:</p> <p>a) rozbudowy systemu zbiorników służących do retencjonowania wód w miejscowości Zalesie, Czarniż i Wielkie Chelmy Wartość podpisanej umowy – 1 199 587,13 zł brutto.</p> <p>✓ Prowadzenie kontroli w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych (szamba).</p>
--	--

	<p>W 2023 r. przeprowadzono kontrole częstotliwości wywozu nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wezwano 243 właścicieli nieruchomości do przedłożenia dokumentacji potwierdzającej opróżnianie zbiorników na nieczystości ciekłych i oczyszczalni przydomowych z osadu - skontrolowano 205 nieruchomości - wezwano 10 właścicieli nieruchomości do podjęcia działań w zakresie podłączenia nieruchomości do sieci kanalizacji sanitarnej <p>✓ Rozdział kanalizacji ogólnospławnej w mieście na sanitarną i deszczową - Odwodnienie miasta Brusy</p> <ul style="list-style-type: none"> - II ETAP - odwodnienie Osiedla Słowackiego (ul. Mickiewicza, Prusa, Słowackiego, Wł. Reymonta) poprzez budowę kanalizacji deszczowej oraz budowę zbiornika retencyjnego wraz z infrastrukturą towarzyszącą - III ETAP - modernizacja układu wód deszczowych w obrębie istniejącej oczyszczalni ścieków poprzez rozdział kanalizacji ogólnospławnej na kanalizację deszczową i sanitarną oraz budowę zbiorników retencyjnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą <p>✓ Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.</p> <p>W 2023 r. do gminnej ewidencji zgłoszono wybudowanie 27 sztuk nowych przydomowych oczyszczalni ścieków.</p>
<p>1.3.CEL OPERACYJNY Poprawa jakości komunikacji na terenie gminy.</p>	<p style="text-align: center;">Zadania</p> <p>✓ Modernizacja oraz zagospodarowanie przestrzeni wokół stacji kolejowych.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zakończono modernizację stacji kolejowej w Brusach oraz przystanków kolejowych w Lubni, Żabnie i Męcikale. ➤ Przywrócono połączenia kolejowe w kierunku Chojnie i Gdynia oraz zwiększono liczbę obsługujących linię pociągów. ➤ PKS Chojnice zmienił rozkład jazdy jednego połączenia, przywracając dostęp do połączeń autobusowych mieszkańców Czarniża.
<p>1.4.CEL OPERACYJNY Dbałość o ład przestrzenny na terenie gminy.</p>	<p style="text-align: center;">Zadania</p> <p>✓ Budowa małej infrastruktury na terenie gminy (m.in. wiaty, ławki, kosze na śmieci, latarnie, fontanna).</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Doposażono place zabaw w nowe urządzenia zabawowe w Brusach przy ul. Świętopełka, Bema, Słonecznej oraz w miejscowościach: Kinice, Lešno, Męcikał, Wielkie Chełmy, Orlik. ➤ W ramach zadania „Rozbudowa i modernizacja obiektów infrastruktury turystycznej wzdłuż ścieżek i tras rowerowych na terenie Gminy Brusy” - powstały wiaty drewniane wraz z wyposażeniem oraz wymienione zostały zniszczone urządzenia na placach zabaw wraz z elementami małej architektury (stojaki na rowery, ławki) w Wielkich Chełmach i Asmusie; powstała ścieżka dydaktyczna oraz częściowo wymieniono

	<p>zostaną urządzenia na placu zabaw w Parku Dworskim w Wielkich Chełmach</p> <p>✓ Zagospodarowanie zieleni urządzonej w najczęściej uczęszczanych miejscach.</p> <p>✓ Tworzenie nowych terenów zielonych.</p>
--	--

1. CEL STRATEGICZNY
Zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy.

	Zadania
<p style="text-align: center;">2.2. CEL OPERACYJNY Działalnie na rzecz poprawy jakości kształcenia w placówkach oświatowych na terenie gminy.</p>	<p>✓ Modernizacja oraz doposażenie sal lekcyjnych wraz z modernizacją obiektów oświatowych W okresie ferii letnich i zimowych przeprowadzono remonty bazy lokalowej szkół i przedszkola, których celem była poprawa warunków do nauki i pracy. Na ten cel wydatkowano kwotę ponad 104 tys. zł. Szkoły i przedszkola zostały również doposażone w meble, sprzęty, oprogramowanie komputerowe oraz nowoczesne pomoce dydaktyczne na co przeznaczono ponad 397 tys. zł, z czego 123 tys. pochodziło ze środków pozyskanych w ramach grantów i programów unijnych.</p> <p>✓ Budowa hali sportowej w Brusach Inwestycja obejmuje budowę nowoczesnej hali widowiskowo - sportowej połączonej z istniejącym kompleksem oświatowym, umożliwiającej różne formy aktywności fizycznej: piłka halowa, siatkowa, koszykowa, ręczna, tenis ziemny oraz dyscypliny lekkoatletyczne. Etap I inwestycji obejmował: stan surowy zamknięty hali o wym. dł. – 44,36 m; szer. - 23,21 m; wys. - 8,02 m, wykonanie trybun na 250 miejsc siedzących oraz zagospodarowanie terenu w postaci: miejsc postojowych, ciągów pieszych i jezdnych, urządzenia zieleni wraz z nasadzeniami oraz małą architekturą. Obecnie trwa Etap II, który dotyczy robót wykończeniowych wewnętrznych, instalacji sanitarnych, elektrycznych i niskoprądowych, wykonania elewacji i zakupienia wyposażenia.</p> <p>✓ Podnoszenie kompetencji nauczycieli i dyrektorów W ramach środków na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w wysokości 0,8% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli, o których mowa w art. 70a ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela wydatkowano kwotę 84.379,41 zł, w tym 16.305,00 zł na dofinansowanie opłat pobieranych przez uczelnie, placówki doskonalenia nauczycieli oraz inne podmioty za kształcenie nauczycieli, które wypłacono 15 nauczycielom oraz 8.365,00 zł na szkolenia dla dyrektorów szkół i przedszkola.</p> <p>✓ Rozwój narzędzi i kompetencji cyfrowych w nauczaniu Gmina Brusy w sierpniu 2023 r. przystąpiła do realizacji rządowego programu „Laptop dla ucznia”, którego celem jest wsparcie dzieci i młodzieży w rozwoju kompetencji cyfrowych. W październiku do gminnych szkół podstawowych dotarło łącznie 163 szt. jednakowych laptopów firmy Asus ExpertBook B1502CBA, którego jednostkowa wartość to 2915,10 zł. Realizowany przez Ministerstwo Cyfryzacji</p>

	<p>program zakładał, że każdy uczeń IV klasy szkoły podstawowej w Polsce otrzyma na własność bezpłatny laptop. Sprzęt może być wykorzystany do nauki, rozwoju kompetencji cyfrowych oraz talentów i zainteresowań.</p> <p>✓ Rozwój kompetencji kluczowych uczniów</p> <p>W związku z realizacją projektu „Gmina Brusy wspiera przedszkolaków” ze środków finansowych Regionalnego Programu Operacyjnego WP na lata 2014-2020 w 6 ośrodkach wychowania przedszkolnego (Przedszkole nr 1 w Brusach, Szkoła Podstawowa nr 1 w Brusach, Szkoła Podstawowa Kosobudach, Szkoła Podstawowa w Czyczkowach, Szkoła Podstawowa w Wielkich Chelmach i Szkoła Podstawowa w Czapiewicach) w okresie od marca 2022 r. do kwietnia 2023 r. prowadzone były dodatkowe zajęcia dla dzieci, m.in. z: programowania, języka angielskiego, eksperymentów, rozwijające kompetencje społeczne oraz projekty edukacyjne. Całkowita wartość projektu wyniosła 1.288.142,12 zł, z tego dofinansowanie 1.094.920,80 zł, wkład własny gminy 193.221,32 zł - koszt udostępnienia pomieszczeń do prowadzenia zajęć. Z budżetu projektu zostało zakupione również niezbędne wyposażenie i pomoce dydaktyczne do prowadzenia zajęć za kwotę 303.498,46 zł, w tym za 58.035,50 zł nowe urządzenia na plac zabaw przy Przedszkolu nr 1 w Brusach.</p> <p>W 2023 roku 86 uzdolnionym uczniom zostało przyznane wypłacone stypendium Burmistrza Brus w ramach „Lokalnego Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży z Terenu Gminy Brusy” na co w przeciągu całego 2023 roku wydatkowano kwotę 80.260,00 zł.</p> <p>✓ Rozwój edukacji regionalni i etnicznej, w tym języka kaszubskiego</p> <p>We wszystkich szkołach podstawowych z terenu gminy Brusy prowadzone były dodatkowe zajęcia związane z nauką języka kaszubskiego, na które w roku szkolnym 2023/2024 uczęszczało 612 uczniów.</p>
<p>2.3.CEL OPERACYJNY Poprawa dostępu do Opieki Zdrowotnej i zapewnienie bezpieczeństwa publicznego.</p>	<p style="text-align: center;">Zadania</p> <p>✓ Realizacja i promocja programów profilaktycznych.</p> <p>„Program profilaktycznych szczepień przeciwko grypie dla mieszkańców miasta i gminy Brusy w latach 2023-2025” (szczepienia ochronne dla osób powyżej 65. roku życia). Program zakłada szczepienie do 400 osób w każdym roku obowiązywania programu.</p> <p>W wyniku zmiany stanu prawnego dot. możliwości bezpłatnego szczepienia seniorów zawieszono jego realizację (z dniem 1 września 2023 szczepionki przeciw grypie dla osób dorosłych w wieku 65+ - stosownie do Obwieszczenia Ministra Zdrowia w sprawie wykazu refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych z dnia 30 sierpnia 2023 r. - stały się produktem bezpłatnym).</p> <p>✓ Doposażanie istniejących jednostek OSP.</p>

	<p>W ubiegłym roku do jednostek OSP z terenu gminy Brusy zakupiono sprzęt w postaci: ubrań specjalnych, butli do aparatów powietrznych, aparatów powietrznych, hełmów, karę termowizyjną, 2 motopompy pożarnicze Tohatsu, na łączną kwotę ponad 357 352,00 zł. Z dofinansowań skorzystało łącznie 11 jednostek OSP.</p>
<p>2.4.CEL OPERACYJNY Usprawnienie działalności w zakresie pomocy społecznej.</p>	<p>Zadania</p>
	<p>✓ Budowa oraz modernizacja mieszkań komunalnych.</p> <p>Zadanie nr 1 Działanie: Prace remontowe wykonane w budynkach mieszkalnych: Brusy, 2-go Lutego 12 - wymiana stolarki okiennej – 2 szt. Brusy, Gdańska 1A – wymiana drzwi wejściowych Brusy, ul. Chełmowska 4 – remont schodów na klatce schodowej Leśno, ul. Królowej Marii Ludwiki 2 – wymiana orynnowania na budynku gospodarczym Czarniż 16 – wymiana drzwi wewnętrznych – 2 szt. - malowanie ogrodzenia - remont dachu na budynku gospodarczym Małe Chełmy 2 – wykonanie zadaszenia na drzwi wejściowe Kosobudy, ul. Czerska 11 – wymiana oświetlenia na klatce schodowej i wejściu do budynku Huta 15 – częściowa wymiana orynnowania.</p> <p>✓ Wprowadzanie nowych rozwiązań w zakresie wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p> <p>➤ Prowadzenie 3 mieszkań chronionych, zapewniających opiekę całodobową. W okresie od 1.01.2023 do 31.10.2023 mieszkania współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020), od 1.11.2023 – środki własne gminy w ramach projektu „Centrum Usług Społecznych w Brusach” (Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej)</p> <p>➤ Prowadzenie mieszkania wspomaganego dla osób z niepełnosprawnością fizyczną dla 2 os. niepełnosprawne (Projekt był współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w okresie do 30.04.2023r.)</p> <p>✓ Utrzymanie dostępności do terapii oraz grup samopomocowych dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych.</p> <p>Na terenie gminy Brusy funkcjonuje jedna poradnia terapii uzależnień udzielająca świadczeń w ramach NFZ. Prowadzona jest przez Przychodnię Rodzinna Thielemann i Wspólnicy Sp. jawna i mieści się w budynku ośrodka zdrowia w Brusach. W ramach grup samopomocowych na terenie gminy Brusy funkcjonują 2 wspólnoty: grupa „WID”, która swoje spotkania ma w Brusach oraz „Motyl”, której uczestnicy spotykają się w Zalesiu. Ponadto w 2023 roku trzymano na dotychczasowym poziomie dyżury specjalistów w Punkcie konsultacyjnym oferującym pomoc terapeutyczną, psychologiczną oraz prawną W Punkcie pracowało</p>

	<p>łącznie 5 specjalistów: 2 psychologów, 2 terapeutów ds. uzależnień oraz 1 radca prawny. Udzielili oni łącznie 1.106- osobo/porad indywidualnych (poradnictwo, co do zasady odbywało się w formie stacjonarnej).</p> <p style="text-align: center;">✓ Szeroka edukacja młodzieży w zakresie profilaktyki przeciwdziałania dysfunkcjom społecznym.</p> <p>Działalność Placówki Wsparcia Dziennego prowadzonej w formie połączonej opiekuńczej i specjalistycznej.</p> <p>W okresie od 1.01.2023 do 31.10.2023 Placówka współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020), od 1.11.2023 – <i>środki</i> pochodzące z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych</p> <p>Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem placówki w 2023 r.: 30</p> <p style="text-align: center;">✓ Profesjonalizacja pracy socjalnej.</p> <p>Szkolenia podnoszące kompetencje służb pracujących w obszarze pomocy rodzinie, w tym superwizja Liczba uczestniczących: 6 Liczba kontraktów socjalnych zawartych i zrealizowanych w ciągu roku: 10</p> <p style="text-align: center;">✓ Zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych.</p> <p>Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych: 8 Liczba osób korzystających z usług asystencji osobistej: 15 Liczba osób korzystających z usług opieki wytchnieniowej: 26</p> <p style="text-align: center;">✓ Rozwój usług społecznych.</p> <p>➤ Prowadzenie 3 mieszkań chronionych, zapewniających opiekę całodobową.</p> <p>W okresie od 1.01.2023 do 31.10.2023 mieszkania współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020), od 1.11.2023 – <i>środki</i> własne gminy w ramach projektu „Centrum Usług Społecznych w Brusach” (Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej)</p> <p>➤ Prowadzenie mieszkania wspomaganego dla osób z niepełnosprawnością fizyczną dla 2 os. niepełnosprawne (Projekt był współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w okresie do 30.04.2023 r.)</p>
<p style="text-align: center;">2.5.CEL OPERACYJNY Wspieranie oraz promocja MŚP oraz gospodarstw rolnych.</p>	<p style="text-align: center;">Zadania</p> <p style="text-align: center;">✓ Organizacja spotkań i szkoleń dla przedsiębiorców i rolników.</p> <p>Udostępnianie sali konferencyjnej i świetlic wiejskich na spotkania i szkolenia rolników.</p>

✓ **Wspieranie działalności i rozwoju organizacji pozarządowych.**

Zadania z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego

W ramach Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadań publicznych ogłoszonego przez Burmistrza Brus 8 grudnia 2022 roku udział wzięło 9 organizacji pozarządowych, które złożyły 12 ofert. Zgodnie z *Zarządzeniem Burmistrza Brus nr 15/23 z 25 stycznia 2023 roku* przyznano dotacje na realizację 10 zadań publicznych na łączną kwotę 52.900,00 zł.

Kwotę 3 500,00 zł przeznaczono na realizację zadań w tzw. trybie pozakonkursowym, tj. art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Zadania z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej

W ramach Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadań publicznych ogłoszonego przez Burmistrza Brus 8 grudnia 2022 roku udział wzięło 11 organizacji pozarządowych, które złożyły 15 ofert. Zgodnie z *Zarządzeniem Burmistrza Brus nr 15/23 z 25 stycznia 2023 roku* przyznano dotacje na realizację 14 zadań publicznych na łączną kwotę 190.000,00 zł.

Po zakończeniu realizacji zadań okazało się, że jedna z organizacji pozarządowych nie wykorzystwała wszystkich środków w ramach podpisanej umowy, co skutkowało koniecznością zwrotu niewydatkowanych funduszy w kwocie 76,53 zł.

Zadania z zakresu ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2022 r., poz. 2770, z późn. zm.).

W ramach Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadań publicznych ogłoszonego przez Burmistrza Brus 4 września 2023 roku udział wzięły 2 organizacje pozarządowe, które złożyły 2 oferty. Zgodnie z *Zarządzeniem Burmistrza Brus nr 162/23 z 2 października 2023 roku* przyznano dotacje na realizację 1 zadania publicznego na łączną kwotę 15 000,00 zł.

Zadania realizowane w trybie pozakonkursowym – w ramach artykułu 19a

W 2023 roku 1 organizacja pozarządowa złożyła ofertę na realizację zadań publicznych w ramach art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tryb pozakonkursowy) na kwotę 2 500,00 zł, które uznano za celowe i na ich realizację podpisano umowę.

	Wszystkie środki w ramach zawartych na w/w zadania umów zostały wykorzystane.
--	---

2. CEL STRATEGICZNY

Atrakcyjna przestrzeń dla mieszkańców i turystów.

	Zadania
<p style="text-align: center;">3.1.CEL OPERACYJNY Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego.</p>	<p>✓ Doposażenie i modernizacja istniejących obiektów sportowych.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Doposażono place zabaw w nowe urządzenia zabawowe w Brusach przy ul. Świętopelka, Bema, Słonecznej oraz w miejscowościach: Kinice, Leśno, Męcikał, Wielkie Chełmy, Orlik. ➤ Wykonano remont pomostu w Leśnie. ➤ Doposażono obiekty sportowe: <ul style="list-style-type: none"> • boisko w Leśnie o nową wiatę dla zawodników rezerwowych, • boisko w Czyczkowach – zestaw Perrot (wózek samojezdny) do podlewania boiska, • boisko w Brusach – dodatkowe bramki do gry w piłkę nożną. ➤ W ramach zadania „Rozbudowa i modernizacja obiektów infrastruktury turystycznej wzdłuż ścieżek i tras rowerowych na terenie Gminy Brusy” - powstały wiaty drewniane wraz z wyposażeniem oraz wymienione zostały zniszczone urządzenia na placach zabaw wraz z elementami małej architektury (stojaki na rowery, ławki) w Wielkich Chełmach i Asmusie; powstała ścieżka dydaktyczna oraz częściowo wymieniono zostaną urządzenia na placu zabaw w Parku Dworskim w Wielkich Chełmach ➤ W ramach zadania „Modernizacja kompleksu sportowego „Moje boisko ORLIK - 2012” w Brusach” – wymieniono nawierzchnię ze sztucznej trawy na boisku piłkarskim (na bezzasypową) oraz zmodernizowano nawierzchnię poliuretanową na boisku wielofunkcyjnym, zakupiono nowe bramki i kosze, wyremontowano zaplecze sanitarno-szatniowe. <p>✓ Budowa nowych i modernizacja istniejących obiektów kulturalnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rewaloryzacja zabytkowego budynku gospodarczego przy ul. Szkolnej 1 w Brusach wraz z jego adaptacją na cele społeczne <p>Wykonano przebudowę zabytkowego budynku gospodarczego przy ulicy Szkolnej w Brusach wraz z jego adaptacją na cele kulturalne i społeczne.</p> <p>Organizacja wydarzeń kulturalnych i sportowych, dostosowanych do różnych grup wiekowych.</p> <p>Centrum Kultury i Biblioteki w Brusach w 2023 r. oferowało szereg imprez kulturalnych dla różnych grup wiekowych. Placówka głównie kierowała ofertę kulturalną i edukacyjną do dzieci i młodzieży. Organizowane były zajęcia wokalne, taneczne (taniec nowoczesny,</p>

	<p>narodowy i ludowy), muzyczne z nauki gry na: pianinie, akordeonie, keyboardzie, skrzypcach, gitarze i instrumentach dętych. Ponadto organizowane były zajęcia plastyczne i nauki gry w szachy i warcaby. Imprezami, które skierowano jednocześnie do wielu grup wiekowych były koncerty własne, np. Zespołu Pieśni i Tańca Krebane, oraz konkursy i przeglądy o różnej tematyce.</p> <p>Zorganizowano, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny „Kaszubskie Spotkania z Folklorem Świata, ➤ imprezy skierowane tylko do dzieci: Gminne Obchody Dnia Dziecka z happeningiem czytelnictwem Bruscrossing i „Objazdowy Mikołaj”, ➤ Pieczenie chleba w Widnie, ➤ Zaborskie Dożynki Gminne, ➤ wydarzenia promujące czytelnictwo, m. in. ogólnopolska akcja Narodowe czytanie pod patronatem pary prezydenckiej, ➤ 12 spotkań członków Dyskusyjnego Klubu Książki, ➤ 14 spotkań członkiń Klubu Miłośników Biblioteki w Męcikale, ➤ 17 spotkań „Kreatywnie w bibliotece”, ➤ 8 spotkań Klubu Filmowego za Rogiem w Brusach, ➤ 7 spotkań autorskich z: <ul style="list-style-type: none"> • Sylwią Kubik – 9 maja • Darią Kaszubowską – 6 czerwca • Hanną Greń – 27 września • Arturem Barcisiem – 27 września /online/ • Mariolą Fajak-Słomińską – 9 października • Przemkiem Kossakowskim – 16 października • Tadeuszem Chudeckim – 8 listopada /online/ ➤ Przegląd Piosenki na Powitanie wiosny o zasięgu powiatowym, ➤ 2 Pomorskie Konkursy Plastyczne: „Ziemia Kaszubska słoneczna i czysta” i „Jesień na Kaszubach”, konkurs plastyczny o zasięgu gminnym „Zagrożenia wypadkowe w indywidualnych gospodarstwach rolnych” oraz konkurs powiatowy „Projekt pocztówki wigilijnej”, ➤ III edycja Konkursu Sztuki Ludowej im. Józefa Chełmowskiego skierowany do artystów z Pomorza, Kujaw, Kociewia, Powiśla i Krajny, ➤ 3 koncerty kolęd, koncert „Inne oblicze Krebanów”, koncert z okazji Dnia Babci i Dziadka, koncert z okazji Niepodległości w wyk. Zespołu Pieśni i Tańca Krebane, ➤ koncert wigilijny „Opowieść świąteczna”, ➤ 10 koncertów zespołów festiwalowych i zespołów z Polski, w tym koncert zespołów Kombii i Kordiana, ➤ 307 seansów filmowych dla 5068 widzów w Kinie za Rogiem w Brusach, ➤ imprezy rekreacyjne, m.in. rajd rowerowy Odjazdowy Bibliotekarz, ➤ turnieje szachowe i warcabowe o zasięgu gminnym i ogólnopolskim,
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ organizacja czasu wolnego podczas ferii zimowych: warsztaty kulinarne, turnieje, wyjazd do Muzeum Morskiego w Gdańsku, i in. ➤ 5 obozów taneczno-wokalnych dla dzieci i młodzieży z Zespołu Pieśni i Tańca Krebane, ➤ 2 spektakle teatralne dla dzieci „Śmieciuchy na wagę złota” i dorosłych „Kaszubski Kosmos” w wyk. Fundacji Pomysłodalia z Wejherowa oraz spektakl „Czy Ty to Ty” z plejadą słynnych polskich aktorów, ➤ 19 lekcji bibliotecznych dla dzieci z przedszkoli i szkół podstawowych z gminy Brusy, ➤ współorganizacja imprez kulturalnych z Culture Music Life, piknik parafialny z parafią Brusy, Zaborska Olimpiada Osób Niepełnosprawnych Brusy 2023 i in. ➤ 10 dyskotek dla młodzieży w wieku 12-18 lat, ➤ 5 zabaw tanecznych, w których wzięło udział ponad 1000 uczestników. <p>Ponadto zorganizowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Piknik Retro – piknik dla seniorów i ich rodzin z terenu miasta i gminy Brusy, ➤ Warsztaty rodzinne prowadzone w ramach projektu „Centrum Usług Społecznych w Brusach”, ➤ Zaborski Rajd Rowerowy.
<p>3.2.CEL OPERACYJNY Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.</p>	<p style="text-align: center;">Zadania</p> <p style="text-align: center;">✓ Organizacja zajęć oraz zawodów sportowych.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ W okresie od marca do listopada 2023 roku, przez 5 dni w tygodniu istniała możliwość korzystania z kompleksu boisk „Moje Boisko Orlik 2012” oraz uczestnictwa w organizowanych przez trenera środowiskowego zajęciach. ➤ Wspólnie z partnerami zorganizowano następujące zawody sportowe: <ul style="list-style-type: none"> – Gminna Olimpiada Lekkoatletyczna – Gminne Zawody Sportowo – Pożarnicze – Igrzyska Plażowe w Czernicy – Konkursy rowerowe – Sztafetowe Biegi Przelajowe – Halowy Turniej Piłki Nożnej – Turniej Piłki Nożnej pamięci Stanisława Kobierowskiego – Turniej Piłki Siatkowej – Turniej Tenisa Stołowego – Zaborski Rajd Rowerowy – Zaborski Turniej Szachowy – Gminne Igrzyska dzieci i młodzieży w minipiłce siatkowej – Zawody biegowe – Zawody strzeleckie – Zawody wędkarskie – Turniej Gry w Petanque – Turnieje na kompleksie boisk Moje Boisko Orlik 2012 ➤ Warsztaty astronomiczne w Gminie Brusy

Projekt "Warsztaty astronomiczne w Gminie Brusy" realizowany był od 27 lutego do 20 lipca br. Jego celem było przybliżenie dzieciom w wieku 3 - 9 lat wiedzy o wszechświecie. Przeprowadzono 43 godziny warsztatów astronomicznych, które poszerzyły wiedzę i rozwinęły zainteresowania z zakresu astronomii. Dzieci poznały wiele zjawisk związanych z kosmosem między innymi zmiany jakie zachodzą na niebie podczas doby, a także roku.

Zakupiony sprzęt: teleskopy, publikacje oraz pomoce dydaktyczne i klocki wzbogacają zasoby do Centrum Kultury i Biblioteki im. Jana Karnowskiego w Brusach oraz szkół podstawowych z terenu gminy.

✓ **Organizacja kursów i zajęć pozalekcyjnych.**

Centrum Kultury i Biblioteki w Brusach jest jedyną instytucją kultury działającą w gminie Brusy. Skupiamy wokół siebie bibliotekarzy, instruktorów i specjalistów z różnych dziedzin wiedzy. W placówce organizowane są spotkania, szkolenia pozwalające dzieciom i młodzieży oraz osobom dorosłym z naszego regionu pogłębiać swoją wiedzę i nabywać różne umiejętności. Zajęcia prowadzone są w godzinach popołudniowych co pozwala dzieciom i młodzieży na aktywne i twórcze spędzania czasu po lekcjach.

Centrum Kultury i Biblioteki zapewnia wszystkim uczestnikom wysoką jakość nauczania przy zastosowaniu nowatorskich metod pracy, atmosferę życzliwości, profesjonalizm, bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych oraz zajęcia wspierające uczenie, np. czytanie, muzyka czy śpiew.

Ponadto od 2023 roku rozpoczęły się zajęcia z robotyki i kurs języka angielskiego dla dzieci (5-8 lat)

✓ **Organizacja gminnych konkursów, w celu rozwoju talentów dzieci i młodzieży.**

Konkursy gminne organizowane przez Centrum Kultury i Biblioteki:

- Bruscrossing, czyli happening czytelniczy konkurs promujący czytelnictwo na przedstawienie bohaterów z książek,
- konkurs plastyczny „Zagrożenia wypadkowe w indywidualnych gospodarstwach rolnych”,
- feryjny turniej szachowy i warcabowy dla dzieci z gminy Brusy.

Dzięki udziałowi w ofercie edukacyjnej skierowanej do dzieci i młodzieży poprzez udział w zajęciach muzycznych, tanecznych i wokalnych, uczestnicy zajęć zdobywają nagrody i wyróżnienia na ogólnopolskich i regionalnych turniejach promując gminę Brusy.

- marzec 2023 r. na XXII Przeglądzie Piosenki na powitanie wiosny dzieci z CKiB otrzymały II i III miejsce otrzymały zespoły wokalne;
- marzec na konkursie „Złota Gitara” w Czersku młodzież z CKiB otrzymała II miejsce w kategorii do lat 14, oraz I i II miejsce w kat. od lat 15,
- w kwietniu 2023 r. na XXX Kwietniowych Spotkaniach z Poezją w Chojnicach zespół Szeptuchy z CKiB otrzymał wyróżnienie;
- w kwietniu zespoły tańca nowoczesnego z CKiB zaprezentowali swoje umiejętności na VII. Ogólnopolskim Turnieju Tańca

	<p>„Bydgoska Układanka Taneczna” i zdobyli II, III i dwa IV miejsca w różnych kategoriach wiekowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ w maju zespoły tańca nowoczesnego z CKiB zaprezentowali swoje umiejętności na V. Ogólnopolskim Turnieju Tańca „Moc Tańca” w Starej Kiszewie i zdobyli: trzy I miejsca, sześć II miejsc, dwa III ➤ w lipcu i sierpniu 2023 r. odbyły się 3 wyjazdy Zespołu Krebane na Międzynarodowe Festiwale Folkloru do Biburga w Niemczech, w Velika Gorca w Chorwacji oraz w Ożarowie Mazowieckim, ➤ miejsca i dwa IV miejsca w różnych kategoriach wiekowych, ➤ w październiku w Europejskim Centrum Solidarności w Gdańsku podczas Regionalnych Obchodów Światowego Dnia Turystyki Centrum Kultury i Biblioteki otrzymało wyróżnienie od Marszałka Województwa Pomorskiego za organizację Międzynarodowego Festiwalu Folkloru „Kaszubskie Spotkania z Folklorem Świata” w kategorii wydarzenie roku 2022, ➤ w XXVIII Pomorskim Konkursie Plastycznym Jesień na Kaszubach dzieci z CKiB otrzymały: dwa I miejsca, III miejsce i trzy wyróżnienia, ➤ na XXIV Turnieju Szachowym o Złotą Wieżę w Czersku uczestnicy z CKiB otrzymali: sześć I miejsc oraz II i III miejsce w różnych kategoriach wiekowych, ➤ W listopadzie uczestnicy koła plastycznego w CKiB otrzymali II miejsce i wyróżnienie w Powiatowym Konkursie Plastycznym „Barwy Jesieni”,
<p>3.3.CEL OPERACYJNY Aktywizacja czasu wolnego dla osób starszych.</p>	<p>Zadania</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Aktywizacja zespołów muzycznych i tanecznych. W Centrum Kultury i Biblioteki prowadzone są zajęcia z nauki gry na instrumentach. Osoby starsze korzystają z nauki gry na gitarze, instrumentach dętych i skrzypcach. Osoby dorosłe wchodzi w skład Teatru Obrzędu Ludowego „Zaboracy”, który działa przy Centrum Kultury i Biblioteki w Brusach. ✓ Zapewnienie bezpiecznej przestrzeni dla osób starszych. Centrum Kultury i Biblioteki zapewnia przyjazną przestrzeń dla osób starszych. Zapewniamy przestrzeń, z której korzystać mogą wszyscy w sposób samodzielny i niezależny. Bezpośredni użytkownik korzystający z oferty kulturalnej proponowanej przez Centrum Kultury i Biblioteki w Brusach, zarówno osoba poruszająca się pieszo, często jednak również z pomocą kul czy na wózku inwalidzkim może wszędzie dotrzeć. Zapewnia to on winda która przemieszcza te osoby z parteru na piętro i do piwnicy, gdzie znajduje się kino, jak i podjazd przed budynkiem i schodolazy znajdujące się za sceną. Ważnym miejscem zapewniającym bezpieczną przestrzeń dla seniorów jest biblioteka. To właśnie tam zawiązują się bezpośrednie interakcje i przestrzeń publiczna staje się tym, czym powinna być –

	<p>miejszem integracji lokalnej społeczności. Ciekawym przykładem są zajęcia „Kreatywnie w bibliotece”. W bibliotece osoby starsze czują się bezpiecznie.</p> <p>Centrum Kultury i Biblioteki zapewnia przyjazną przestrzeń dla osób starszych poprzez wprowadzanie rozwiązań technicznych i przestrzennych poprawiających bezpieczeństwo poruszania się w aspekcie niwelowania barier i poprawy orientacji. Przed każdym ciągiem schodów umieszczone są wypusty, które pomagają osobom niedowidzącym w korzystaniu z schodów.</p> <p>Działalność Domu Dziennego Pobytu– 5 dni w tygodniu po 8 godz., liczba miejsc 20, zapewnia dzienną opiekę osobom starszym i wymagającym pomocy. Dom zapewnia zajęcia aktywizujące – wspierające, wyżywienie, rozwój zainteresowań oraz zaspokajanie potrzeb towarzyskich i kulturalnych.</p> <p>W okresie od 1.01.2023 do 31.10.2023 DDP prowadzony w ramach projektu „Centrum usług Społecznych w Brusach” (Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020), od 1.11.2023 – środki własne gminy</p> <p style="text-align: center;">Organizacja cyklu wydarzeń kulturalnych integrujących seniorów z terenu Gminy Brusy, w tym Obchodów Dnia Seniora</p> <p>Dzięki realizacji projektu udało się osiągnąć następujące efekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacja dwóch warsztatów dla seniorów (kulinarnych i rękodzielniczych), w których łącznie wzięło udział ok. 70 seniorów – odbywały się one dzięki współpracy z Warsztatem Terapii Zajęciowej w Brusach. Podczas kulinarnych zmagani przygotowano wspólnie knedle ze śliwkami, a podczas warsztatów rękodzielniczych seniorzy wykonali spersonalizowane torby bawełniane. - organizacja Balu Seniora, z muzyką na żywo i poczęstunkiem, w którym wzięło udział ok 80 osób – była to doskonała okazja do wspólnej zabawy pełen uśmiechu, energii i ciepłej atmosfery. - Koncert Mariusza Kalagi, w którym uczestniczyło ponad 300 seniorów, był zwieńczeniem projektu. Seniorzy oprócz wysłuchania granych na żywo przebojów mieli okazję do rozmowy i zrobienia pamiątkowego zdjęcia.
<p style="text-align: center;">3.4.CEL OPERACYJNY Poszerzenie oferty turystycznej.</p>	<p style="text-align: center;">Zadania</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Systematyczna aktualizacja informacji na temat gminy na stronie internetowej Urzędu Miejskiego. Na stronie internetowej www.brusy.pl jest na bieżąco aktualizowana zakładka TURYSTA, gdzie umieszczane są najważniejsze informacje o Gminie Brusy. ✓ Promocja kultury kaszubskiej.

	<p>Centrum Kultury i Biblioteki realizuje szereg działań, które promują kulturę kaszubską. Szeroką działalność na tym polu prowadzi Chata Kaszubska, gdzie prowadzone są warsztaty regionalne.</p> <p>W 2023 r. przeprowadzono 115 warsztatów regionalnych dla 2115 uczestników z całych Kaszub. Tematyka warsztatów dotyczyła dawnego życia na Zaborach. Spośród wybieranych warsztatów największym zainteresowaniem cieszyły się warsztaty z kiszenia kapusty, pieczenia wafli czy malowania aniołów Józefa Chełmowskiego. Przeprowadzono także warsztaty regionalne: Gliniana przygoda, Zaborskie koguciki, Zaborskie bombki, Szklane hafty, Postacie świętych i in.</p> <p>Promowanie kaszubszczyzny odbywa się przez organizowanie konkursów o tematyce kaszubskiej, m. in. gminny konkurs jasełek w języku kaszubskim, czy powiatowe eliminacje do Konkursu Recytatorskiego Rodno Mowa. Zespół Pieśni i Tańca Krebane promuje kaszubszczyznę nie tylko poprzez pokazy suit kaszubskich, ale w 2023 r. zaprezentował kaszubskie widowisko obrzęd ścinania kani dla mieszkańców gminy Brusy w Leśnie.</p> <p style="text-align: center;">✓ Wykorzystanie potencjału oraz poszerzenie oferty funkcjonowania szlaków.</p> <p>➤ W 2023 r. wykonano renowację jednego pieszego szlaku turystycznych (Szlak Zaborski) o łącznej długości 11 km przy współpracy z Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym. Koszt poniesiony przez Gminę Brusy to 2435,40 zł brutto.</p>
<p style="text-align: center;">3.5.CEL OPERACYJNY Dbłość o środowisko.</p>	<p>Zadania</p>
	<p style="text-align: center;">✓ Edukacja na temat ekologii i ochrony środowiska.</p> <p>Na stronie internetowej brusy.pl regularnie pojawiają się informacje dot. programu "Czyste Powietrze", CEEB, uchwał antysmogowych sejmiku województwa pomorskiego a także dot. zakazu spalania odpadów w piecach. W 2023 r. mieszkańcom regularnie przekazywano ulotki dotycząc uchwał antysmogowych, programu "Czyste Powietrze" oraz obowiązku aktualizacji deklaracji do CEEB w przypadku wymiany źródeł ciepła.</p> <p>Organizacja konkursów o tematyce przyrodniczej i ekologicznej: m.in. „EkoModa”, Konkurs wiedzy przyrodniczej, „Piękna Wieś”.</p> <p>Realizacja zadania pn. „Rozpowszechnianie wiedzy na temat odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej w gminie Brusy”</p> <p>Koszt : 67.000,00 zł</p> <p style="padding-left: 40px;">w tym:</p> <p>środki WFOŚiGW w Gdańsku w kwocie: 59.500,00 zł.</p> <p>W wyniku realizacji zadania osiągnięto efekt ekologiczny obejmujący podniesienie poziomu świadomości ekologicznej oraz poszerzenie wiedzy na temat odnawialnych źródeł energii i efektywności energetyczne wśród mieszkańców gminy Brusy.</p> <p style="text-align: center;">✓ Inwentaryzacja źródeł niskiej emisji.</p>

	<p>Inwentaryzacja źródeł ciepła w budynkach i lokalach mieszkalnych i niemieszkalnych w gminie Brusy jest wykonywana sukcesywnie poprzez wprowadzanie do systemu ZONE CEEB złożonych przez mieszkańców deklaracji dot. wymiany źródeł ciepła i źródeł spalania paliw.</p> <p>✓ Działania kontrolne w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska. Przeprowadzono kontrole częstotliwości wywozu nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych.</p> <p>✓ Dbalność o ochronę różnorodności gatunkowej i promocja gatunków rodzimych. W wydawanych decyzjach o zezwoleniu na wycinkę drzew wskazywano obowiązek nasadzeń zastępczych przy zastosowaniu materiału sadzeniowego rodzimych gatunków drzew i krzewów. W wydawanych decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach wskazywano warunki realizacji przedsięwzięć mające na celu ochronę zasobów przyrodniczych, w tym ochrony gatunkowej..</p>
<p>3.6.CEL OPERACYJNY Sprawne zarządzanie planowaniem przestrzennym w gminie.</p>	<p>Zadania</p>
	<p>✓ Udostępnianie informacji na temat działek przeznaczonych pod inwestycje.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ wydano 305 zaświadczeń o przeznaczeniu działki, tj. objęciu/nieobjęciu obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego bądź wydaniu/niewydaniu decyzji o warunkach zabudowy w trybie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przeznaczenia w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Brusy, informacji o nie wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla tego terenu oraz o niepodjęciu uchwały w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej, zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących (j. t. Dz. U. z 2021 r., poz. 1538), ➤ udostępniono informację o przetargach na sprzedaż nieruchomości, stanowiących mienie komunalne Gminy Brusy, tj: działki nr 96/6 oraz działki nr 96/10, położonych w obrębie Leśno o łącznej powierzchni 2794 m², a także działki nr 265/17, położonej w obrębie Lubnia o powierzchni 2335 m².

2. Roczny Program Współpracy Gminy Brusy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2023

Roczny Program Współpracy Gminy Brusy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2023 został przyjęty 5 października 2022 roku uchwałą Rady Miejskiej w Brusach Nr XXXV/287/22. Obowiązek uchwalenia tegoż programu wynika z ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Podstawowym założeniem Programu jest poprawa jakości życia i zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców gminy oraz wzmacnianie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez budowanie partnerstwa między administracją publiczną a organizacjami.

Współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi opiera się na następujących zasadach:

1. *pomocniczości* – oznacza, że Gmina zleca organizacjom realizację zadań publicznych, a organizacje zapewniają ich wykonanie w sposób ekonomiczny, profesjonalny i terminowy,
2. *suwerenności stron* – oznacza, że współpraca między gminą a organizacjami kształtowana jest z poszanowaniem wzajemnej autonomii i niezależności swojej działalności statutowej; strony mają prawo do niezależności i odrębności w samodzielnym definiowaniu i poszukiwaniu sposobów rozwiązywania problemów i zadań,
3. *partnerstwa* – oznacza dobrowolną współpracę równorzędnych sobie podmiotów w rozwiązywaniu wspólnie zdefiniowanych problemów i osiągnięciu razem wytyczonych celów,
4. *efektywności* – oznacza wspólne dążenie do osiągnięcia możliwie najlepszych efektów realizacji zadań,
5. *jawności* – oznacza, że wszystkie informacje na temat współpracy Gminy z organizacjami są powszechnie wiadome i dostępne oraz jasne i zrozumiałe w zakresie stosowanych procedur i kryteriów podejmowania decyzji,
6. *legalności* – oznacza, że wszelkie działania Gminy oraz organizacji odbywają się w granicach i na podstawie przepisów prawa,
7. *uczciwej konkurencji* – oznacza, że zlecanie zadań publicznych odbywać się będzie na podstawie jawnych kryteriów wyboru i równego dostępu do informacji.

Konsultowany z organizacjami pozarządowymi Program współpracy na rok 2023 określił płaszczyzny działania Gminy Brusy z tymi organizacjami, które obejmowały:

1. wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działań;
2. udział przedstawicieli organizacji w pracach komisji konkursowych w celu opiniowania ofert złożonych w otwartych konkursach ofert;

3. wzmacnianie instytucjonalne organizacji (szkolenia, konsultacje, konferencje);
4. konsultowanie z organizacjami projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji;
5. promowanie działalności organizacji pozarządowych;
6. prowadzenie serwisu internetowego dla organizacji pozarządowych na stronie internetowej Miasta i Gminy Brusy;
7. obejmowanie patronatem przez władze Miasta i Gminy Brusy projektów i inicjatyw realizowanych przez organizacje;
8. udzielanie rekomendacji organizacjom współpracującym z Gminą;
9. zawieranie partnerstwa w celu realizacji projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych;
10. wspólne opracowywanie i realizacja projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych;
11. użyczenie sprzętu, udostępnianie lokali;
12. aktualizacja Mapy Aktywności organizacji pozarządowych, zgodnie z Zarządzeniem Burmistrza Brus Nr 469/05 z dnia 23 września 2005 roku.

Na koniec 2023 roku na terenie Gminy Brusy funkcjonowało 38 organizacji pozarządowych, 14 jednostek ochotniczych straży pożarnych oraz 9 kół gospodyń wiejskich. Dodatkowo działa 1 koło gospodyń wiejskich wpisane przy kółku rolniczym.

Ww. organizacje posiadają różny status prawny oraz różne cele statutowe. Są wśród nich stowarzyszenia zarejestrowane w KRS, kluby sportowe, stowarzyszenia zwykłe, fundacje, organizacja katolicka, uczniowski klub sportowy, organizacja rolnicza, oddziały bądź koła terenowe organizacji.

Program współpracy Gminy Brusy z organizacjami pozarządowymi szczegółowo określa obszary, w ramach których realizowane są zadania przekazywane przez Gminę organizacjom pozarządowym. Zakres tych zadań obejmuje zadania priorytetowe, do których należą:

- wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej,
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym,
- promocja i organizacja wolontariatu,
- działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,
- ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2022 r., poz. 2770, z późn. zm.).

Współpraca finansowa Gminy Brusy w 2023 roku odbywała się poprzez wspieranie realizacji zadań publicznych w ramach:

1. otwartych konkursów ofert ogłaszanych przez Burmistrza Brus,
2. trybu pozakonkursowego (art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie)

i obejmowała zadania z zakresu:

- wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej,
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego
- ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2022 r., poz. 2770, z późn. zm.).

Otwarte konkursy ofert prowadzone były przez merytorycznie odpowiedzialnego za realizację zadań Pełnomocnika Burmistrza Brus ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Burmistrz Brus powołał Komisje Konkursowe, których zadaniem było opiniowanie złożonych przez organizacje pozarządowe ofert, a także podanie propozycji przyznania dotacji. Komisja w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, oraz wspierania i upowszechniania kultury fizycznej złożona była z jednego przedstawiciela organizacji pozarządowych oraz czterech przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Brusach.

Zadania z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego

W ramach Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadań publicznych ogłoszonego przez Burmistrza Brus 8 grudnia 2022 roku udział wzięło 9 organizacji pozarządowych, które złożyły 12 ofert. Zgodnie z *Zarządzeniem Burmistrza Brus nr 15/23 z 25 stycznia 2023 roku* przyznano dotacje na realizację 10 zadań publicznych na łączną kwotę 52.900,00 zł.

Kwotę 3 500,00 zł przeznaczono na realizację zadań w tzw. trybie pozakonkursowym, tj. art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Tabela 18. Przyznane dotacje na zadania z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

Lp.	Organizacja	Nazwa projektu	Kwota dotacji
1.	Zaborskie Towarzystwo Naukowe	Wydanie biuletynu Ziemia Zaborska nr 16/2023	7 000,00 zł
2.	Zaborskie Towarzystwo Naukowe	XIX Ogólnopolski Plener Artystyczny Męcikał 2023 dla artystów profesjonalnych, amatorów i twórców niepełnosprawnych połączony	4 000,00 zł

		z warsztatami plastycznymi dla dzieci i młodzieży. Wystawy poplenerowe.	
3.	Stowarzyszenie Sympatyków Kultury „Folknij Se”	Organizacja obozu artystyczno – szkoleniowego dla dzieci i młodzieży z Zespołu Pieśni i Tańca „Krėbane” z Centrum Kultury i Biblioteki im. Jana Karnowskiego w Brusach	10 000,00 zł
4.	Stowarzyszenie Grupa Młodych Archeologów z Brus	Szkoła tańca z ogniem	3 000,00 zł
5.	Zrzeszenie Kaszubsko – Pomorskie Oddział w Brusach	Organizacja cyklu wydarzeń promujących kulturę kaszubską oraz Miasto i Gminę Brusy	8 000,00 zł
6.	Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Ty i Ja”	Pamiętaj, że jesteś Kaszubą	6 000,00 zł
7.	Stowarzyszenie Coolture Projekt Group	Coolture Music Live – Powitanie lata w Gminie Brusy	4 400,00 zł
8.	Fundacja im. Józefa i Jadwigi Chełmowskich	Złapmy żywyłó po raz drugi	5 000,00 zł
9.	Stowarzyszenie VAG & LOW	Motoryzacyjne Brusy	3 000,00 zł
10.	Kurkowe Bractwo Strzeleckie	Obchody 25-lecie KBS Brusy	2 500,00 zł
Ogółem:			52 900,00 zł

Zadania z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej

W ramach Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadań publicznych ogłoszonego przez Burmistrza Brus 8 grudnia 2022 roku udział wzięło 11 organizacji pozarządowych, które złożyły 15 ofert. Zgodnie z *Zarządzeniem Burmistrza Brus nr 15/23 z 25 stycznia 2023 roku* przyznano dotacje na realizację 14 zadań publicznych na łączną kwotę 190.000,00 zł.

Tabela 19. Przyznane dotacje na zadania z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej.

Lp.	Organizacja	Nazwa projektu	Kwota dotacji
1.	Klub Sportowy „SOKÓŁ” Lubnia	Sokół Lubnia – treningi i rozgrywki	7 500,00 zł
2.	Temis - Brda	Brda Wielkie Chełmy w rozgrywkach piłki nożnej	7 500,00 zł
3.	Stowarzyszenie „Ziemia Zaborska” w Leśnie	Promocja piłki nożnej wśród młodzieży wiejskiej – Rozgrywki piłkarskie seniorów w sezonie 2023 Klasa	7 500,00 zł

		„B” „Grom” Leśno, Pomorskiego Związku Piłki Nożnej	
4.	Stowarzyszenie Pasjonatów Sportów Elektronicznych	Na sportowo	2 500,00 zł
5.	Klub Sportowy Psich Zaprzęgów „Szara Wilczyca”	Reprezentacja w zawodach oraz szkolenie zaprzęgowe KSPZ Szara Wilczyca i organizacja treningów otwartych.	2 500,00 zł
6.	Miejski Ludowy Klub Sportowy „TECZA”	Współzawodnictwo sportowe w piłce nożnej seniorów i juniorów oraz prowadzenie systematycznego szkolenia dzieci i młodzieży	90 000,00 zł
7.	Uczniowski Klub Sportowy „GRYF”	Lekkoatletyka dla każdego	10 000,00 zł
8.	Uczniowski Klub Sportowy „GRYF”	Białe szaleństwo	9 000,00 zł
9.	Stowarzyszenie Lokalnej Salezjańskiej Organizacji Sportowej	Organizacja zajęć z piłki nożnej dla dzieci z Gminy Brusy	20 500,00 zł
10.	Stowarzyszenie Lokalnej Salezjańskiej Organizacji Sportowej	Wakacje z piłką	8 000,00 zł
11.	Klub Piłkarski „ORKAN” Huta	Rozgrywki B Klasy Seniorów	7 500,00 zł
12.	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Czyczkowy „Zaboracy”	Perła Czyczkowy – treningi i rozgrywki	7 500,00 zł
13.	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Czyczkowy „Zaboracy”	Gminna Liga Piłki Nożnej Szkół Podstawowych Gminy Brusy	3 000,00 zł
14.	Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Ty i Ja”	XI Zaborska Olimpiada Sportowa Osób Niepełnosprawnych. Brusy 2023	7 000,00 zł
Ogółem:			190 000,00 zł

Po zakończeniu realizacji zadań okazało się, że jedna z organizacji pozarządowych nie wykorzystwała wszystkich środków w ramach podpisanej umowy, co skutkowało koniecznością zwrotu niewydatkowanych funduszy w kwocie 76,53 zł.

Zadania z zakresu ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2022 r., poz. 2770, z późn. zm.).

W ramach Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadań publicznych ogłoszonego przez Burmistrza Brus 4 września 2023 roku udział wzięły 2 organizacje pozarządowe, które złożyły 2 oferty. Zgodnie z *Zarządzeniem Burmistrza Brus nr 162/23 z 2 października 2023 roku* przyznano dotacje na realizację 1 zadania publicznego na łączną kwotę 15 000,00 zł.

Tabela 20. Przyznana dotacja na zadania z zakresu ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej

Lp.	Organizacja	Nazwa projektu	Kwota dotacji
1.	Towarzystwo Przyjaciół Hospicjum	Pomoc i wsparcie osób chorych, wymagających opieki w Hospicjum oraz Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym Aniołowo oraz ich rodzin	15 000,00 zł
Ogółem:			15 000,00 zł

Zadania realizowane w trybie pozakonkursowym – w ramach artykułu 19a

W 2023 roku 1 organizacja pozarządowa złożyła ofertę na realizację zadań publicznych w ramach art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tryb pozakonkursowy) na kwotę 2 500,00 zł, które uznano za celowe i na ich realizację podpisano umowę.

Tabela 21. Przyznane dotacje na zadania realizowane w trybie pozakonkursowym.

Lp.	Organizacja	Nazwa projektu	Kwota dotacji
1.	Regionalne Centrum Wolontariatu w Słupsku	Bruska Gala Wolontariatu 2023	2 500,00 zł
Ogółem:			2 500,00 zł

Wszystkie środki w ramach zawartych na w/w zadania umów zostały wykorzystane.

Przy realizacji wszystkich ubiegłorocznych zadań uczestniczyło kilkaset osób.

Zainteresowanie ze strony organizacji pozarządowych otwartymi konkursami ofert było bardzo duże. W 2023 roku w otwartym konkursie ofert organizacje pozarządowe w 29 złożonych ofertach aplikowały łącznie o 432 939,00 zł w tym z zakresu:

- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej – 273 630,00 zł w ramach planowanych 190 000,00 zł na realizację zadań;

- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego – 129 309,00 zł w ramach planowanych 56 400,00 zł na realizację zadań;
- ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2022 r., poz. 2770, z późn. zm.) – 30 000,00 zł w ramach planowanych 15 000,00 zł na realizację zadań.

Ponadto w ofercie złożonej w trybie określonym w art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie organizacja aplikowała o środki w wysokości 2 500,00 zł.

Wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności współdziałaniu odbywają się za pomocą różnych form korespondencji, w tym także poprzez posiadaną bazę adresów poczty elektronicznej oraz umieszczanie informacji na stronie internetowej Miasta i Gminy Brusy. W ramach wzmacniania kontaktów z organizacjami pozarządowymi ich przedstawiciele zapraszani są na różnego rodzaju szkolenia, konsultacje i konferencje.

Pracownicy poszczególnych wydziałów Urzędu Miejskiego w Brusach udzielają szczegółowych informacji oraz pomocy merytorycznej przy rozwiązywaniu problemów, pomagają także w aplikowaniu o środki zewnętrzne.

Gmina Brusy udziela rekomendacji organizacjom współpracującym, które ubiegają się o dofinansowanie ze źródeł pozabudżetowych – rekomendacje udzielane są na podstawie zgłoszonej prośby przez zainteresowane podmioty. Zawierane zostają także umowy partnerskie z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych.

Gmina Brusy rokrocznie wspólnie z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami organizuje w ciągu roku cykl imprez i konkursów, które cieszą się dużym zainteresowaniem.

Mapa aktywności organizacji pozarządowych w gminie Brusy

Mapa 2. Mapa aktywności organizacji pozarządowych w gminie Brusy.

3. Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2023 rok

Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2023 rok przyjęty został uchwałą nr XXXVII/301/22 RADY MIEJSKIEJ W BRUSACH z dnia 30 listopada 2022r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2023 rok. W dokumencie tym ujęto zakres i formę realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii oraz przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym na terenie miasta i gminy Brusy. Jego nadrzędny cel stanowiło zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień, zmniejszenie tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.

Cele szczegółowe to:

1. Zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy osobom w trudnej sytuacji życiowej, uzależnionym.
2. Zwiększenie dostępności do instytucji wspomagających proces leczenia oraz rehabilitacji osób nadużywających substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin.
3. Redukcja szkód spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych.
4. Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej co do skutków używania substancji psychoaktywnych.
5. Podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników instytucji wchodzących w skład zespołów do działań interdyscyplinarnych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy.

Bazując na wskaźnikach wykonania w/w celów ustalono, że:

- Utrzymano na dotychczasowym poziomie dyżury specjalistów w **Punkcie konsultacyjnym** oferującym **pomoc terapeutyczną, psychologiczną oraz prawną**. W Punkcie pracowało łącznie 5 specjalistów: 2 psychologów, 2 terapeutów ds. uzależnień oraz 1 radca prawny. Udzielili oni łącznie 1.106 - osobo/porad indywidualnych (poradnictwo, co do zasady odbywało się w formie stacjonarnej).

Ponadto na terenie gminy Brusy:

- w ramach grup samopomocowych na terenie gminy Brusy funkcjonują 2 wspólnoty: grupa „WID”, która swoje spotkania ma w Brusach oraz „Motyl”, której uczestnicy spotykają się w Zalesiu.

- funkcjonuje 1 poradnia terapii uzależnień udzielająca świadczeń w ramach NFZ. Prowadzona jest przez Przychodnię Rodzinną Thielemann i Wspólnicy Sp. jawna i mieści się w budynku ośrodka zdrowia w Brusach.

- W 2023 roku zorganizowano szkolenia dla przyszłych realizatorów trzech rekomendowanych programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej (**Przyjaciele Zippiego, Spójrz inaczej dla klas I-III, Program Domowych Detektywów „Jaś i Małgosia na tropie”**). Przeszkolono łącznie 51 nauczycieli z terenu miasta i gminy Brusy. Część z nich rozpoczęła realizację w/w programów w IV kwartale 2023 roku obejmując działaniami łącznie 343 uczniów.

Dodatkowo, w ramach przeszkolenia w latach poprzednich realizatorów rekomendowanego programu UNPLUGGED, działaniami objęto 64 uczniów.

Program Przyjaciele Zippiego (program skierowany do dzieci w wieku 5-8 lat)

Tabela 22. Placówki realizujące program Przyjaciele Zippiego.

Placówka realizująca	Liczba uczniów objętych programem	Liczba realizatorów
Szkoła Podstawowa w Czapiewicach	16	1
Szkoła Podstawowa im. bł. ks. Józefa Jankowskiego w Czyczkowach	22	3
Szkoła Podstawowa im. ks. Kanonika Bolesława Śledzia w Kosobudach	22	1
Szkoła Podstawowa im TOW „Gryf Pomorski w Lubni	42	2
Szkoła Podstawowa im. Stanisława Sikorskiego w Wielkich Chełmach	25	1
RAZEM	127	8

Program Spójrz inaczej dla klas I-III (program skierowany do dzieci w wieku 7-9 lat)

Tabela 23. Placówki realizujące program Spójrz inaczej dla klas I-III

Placówka realizująca	Liczba uczniów objętych programem	Liczba realizatorów
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Pawła II w Brusach	59	3
Szkoła Podstawowa nr 2 w Brusach	19	1
Szkoła Podstawowa w Czapiewicach	17	1
Szkoła Podstawowa im. bł. ks. Józefa Jankowskiego w Czyczkowach	15	1
Szkoła Podstawowa im. ks. Kanonika Bolesława Śledzia w Kosobudach	18	1
Szkoła Podstawowa im TOW „Gryf Pomorski w Lubni	16	1
Szkoła Podstawowa w Męcikale	14	1

Szkoła Podstawowa im. Stanisława Sikorskiego w Wielkich Chelmach	12	1
RAZEM	170	10

Program Domowych detektywów „Jaś i Małgosia na tropie” (program skierowany do dzieci w wieku 10-12 lat)

Tabela 24. Placówki realizujące program Domowych detektywów "Jaś i Małgosia na tropie"

Placówka realizująca	Liczba uczniów objętych programem	Liczba realizatorów
Szkoła Podstawowa w Czapiewicach	2	1
Szkoła Podstawowa im. ks. Kanonika Bolesława Śledzia w Kosobudach	11	1
Szkoła Podstawowa im TOW „Gryf Pomorski w Lubni	33	2
RAZEM	46	4

Program Unplugged (program skierowany do dzieci w wieku 12-14 lat)

Tabela 25. Placówki realizujące program Unplugged.

Placówka realizująca	Liczba uczniów objętych programem	Liczba realizatorów
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Pawła II w Brusach	23	1
Szkoła Podstawowa im TOW „Gryf Pomorski w Lubni	29	2
Szkoła Podstawowa w Zalesiu	12	1
RAZEM	64	4

- Na terenie gminy funkcjonuje jedna placówka wsparcia dziennego **światlica opiekuńczo – specjalistyczna**, która realizuje zadania o charakterze socjoterapeutycznym i atywizująco-profilaktycznym. W 2023 r. z zajęć w placówce skorzystało łącznie 30 dzieci w wieku od 7-15 roku życia (jednorazowo w placówce może przebywać 20 dzieci). Ponadto w dniach 7-11 sierpnia zorganizowane zostały dla uczestników światlicy oraz dzieci z rodzin dysfunkcyjnych **półkolonie**. Uczestniczyło w nich 30 dzieci.
- W 2023 roku Gmina Brusy uczestniczyła w 2 kampaniach profilaktycznych: **Zachowaj Trzeźwy Umysł** oraz **Odpowiedzialny Kierowca**.
- Zorganizowano 1 imprezę profilaktyczną o zasięgu gminnym. „Bruscrossing" to wyjątkowa inicjatywa towarzysząca co roku świętowaniu Dnia Dziecka w Brusach. Akcja promuje czytelnictwo i angażuje do wspólnej zabawy całe rodziny i placówki szkolne.

W działania zaangażowani zostali niemal wszyscy podopieczni w/w placówek, tj. ponad 2 tys. dzieci.

- Dofinansowano organizację pozalekcyjnych zajęć sportowych jako elementu działań profilaktycznych. Zajęcia w ramach programu „Profilaktyka poprzez sport” odbywały się na kompleksie boisk w Brusach. Uczestniczyło w nich 159 dzieci.
- W 2023 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zajmowała się łącznie 33 sprawami związanymi z nadużywaniem alkoholu. W tym okresie do Komisji wpłynęło 18 wniosków wszczynających nowe procedury (z policji –5, od kuratora zawodowego – 3, z rodziny – 10). W ramach prowadzonych procedur odbyła łącznie 33 rozmów interwencyjno-motywacyjnych, z tego 20 z nich w ramach procedur rozpoczętych w 2023 roku (13 - z osobami nadużywającymi alkohol, 7- z członkami rodzin osób nadużywających alkohol i wnioskodawcami). Łącznie do Sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego skierowano 16 wniosków (w tym 5 w ramach nowo rozpoczętych procedur).
- Opiniowanie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałą Rady Miejskiej w Brusach – łącznie 17 (stałych), w tym: 13 dla placówek sprzedaży detalicznej oraz 4 dla placówek gastronomicznych. W 2023 roku prowadzono 16 kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
- Służby zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy spotkały się w ciągu 2023 roku na 4 spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Brusy. Przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brusach uczestniczył w pracach grup diagnostyczno-pomocowych 73 razy świadcząc pomoc na rzecz 31 rodzin.
- Liczba zorganizowanych szkoleń dla osób zaangażowanych w przeciwdziałanie uzależnieniom i podnoszących swoje kompetencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 5. Przeszkoleniem łącznie objęto 5 osób (członkowie ZI i osoby zaangażowane w pracę socjalną – 2, członkowie GKRPA – 3).

Łącznie na realizację Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w 2023 roku wydatkowano kwotę **240.356,67 złotych**.

4. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Brusy na lata 2021-2030

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Brusy na lata 2021-2030 (przyjęta uchwałą Nr XXX/234/21 z dnia 30 listopada 2021r.), której misja wyrażona została nadrzędnym celem planowanych działań jako poprawa warunków i jakości funkcjonowania mieszkańców Gminy Brusy w wymiarze indywidualnym, rodzinnym i społecznym.

Dokument zakłada, że w ramach monitoringu powstanie co dwa lata raport dotyczący m.in. zrealizowanych wskaźników wdrażania, a także opisu zrealizowanych działań pod względem jakościowym i ilościowym oraz wniosków i rekomendacji. Najbliższy raport przygotowany zostanie w 2025 r.

5. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024

W Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024, którego celem ma być rozwój spójnego i kompleksowego systemu wspierania rodzin, w szczególności w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczej, przewidziano realizację następujących zadań: wzmacnianie roli i funkcji rodziny, przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin oraz intensyfikacja działań interdyscyplinarnych na rzecz rodzin przeżywających trudności. Najważniejsze wskaźniki wykonania celu Programu dotyczą:

Tabela 26. Wskaźniki realizacji Programu Wspierania Rodziny.

Wskaźnik realizacji	Wartość wskaźnika
Liczby asystentów	1
Liczby rodzin, które objęto wsparciem asystenta rodziny	13
Liczby dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	37
Wysokości środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	208 484,74 zł
Liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	13
Liczby placówek wsparcia dziennego	1
Liczby dzieci i młodzieży objętych pomocą placówek wsparcia dziennego	30

Wskaźniki te ukazują rosnące koszty związane z pokryciem pobytu dzieci z terenu miasta i gminy Brusy w pieczy zastępczej (partycypacja gminy w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej wzrasta wraz z czasookresem umieszczenia dziecka w pieczy), kolejny rok nie umieszczono w pieczy żadnego nowego dziecka. Z lat poprzednich kontynuowane są działania, na przybliżonym poziomie, w zakresie pomocy w ramach placówki wsparcia dziennego, wsparcia specjalistycznego dla rodzin w zakresie kompetencji pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych, szkoleń specjalistów, a także działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży.

6. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy

W Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie na lata 2021-2025, którego celem jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy poprzez stworzenie spójnego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc, zaplanowano działania oscylując wokół zadań dotyczących zapewnienia wsparcia osobom oraz rodzinom dotkniętym przemocą domową, zapobiegania stosowania przemocy, podnoszenia świadomości mieszkańców gminy na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz sposobów przeciwdziałania temu zjawisku. Kluczowe wskaźniki wykonania celu Programu dotyczą:

Tabela 27. Wskaźniki realizacji programu przeciwdziałania przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Wskaźnik realizacji	Wartość wskaźnika
Liczba wskazań do kontaktu z terapeutą ds. uzależnień	8
Liczba osób objętych pomocą ZI	136
Liczba osób korzystających z pomocy specjalistycznej w ramach Punktu Konsultacyjnego	180
liczba szkoleń, warsztatów, konferencji dla osób, służb zajmujących się zawodowo problemem przemocy w rodzinie	7
Liczba uczestników tych szkoleń, warsztatów, konferencji	7
Liczba posiedzeń grup roboczych w ramach procedury Niebieskie Karty	157

Program realizowany zgodnie z założeniami, rokrocznie kontynuowane są działania, na przybliżonym poziomie do lat poprzednich w obszarze zabezpieczenia ciągłości funkcjonowania Punktu Konsultacyjnego i pomocy specjalistycznej, edukacji dzieci i młodzieży w zakresie radzenie sobie ze stresem i agresją, podnoszenia kompetencji wychowawczych rodziców, atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego, prac Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w gminie Brusy. **22 czerwca 2023 r. weszły w życie przepisy ustawy z 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw, co wiąże się z tworzeniem i przeorganizowaniem gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.**

7. Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Brusy

Na terenie Gminy Brusy obowiązuje Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Brusy na lata 2021 – 2024, który został uchwalony przez Radę Miejską w Brusach Uchwałą nr XXI/252/21 z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia „Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Brusy na lata 2021-2024” (opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego w dniu 8 lutego 2022 r. pod pozycją 419). Realizację programu rozpoczęto w 2021 r. Program zawiera podstawę prawną opracowania, uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce, uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego, ocenę stanu dziedzictwa kulturowego Gminy Brusy, założenia programowe i narzędzia realizacji, a także zasady oceny realizacji i źródła finansowania. Poza powyższym znajdują się w nim fotografie oraz aneksy z wykazami: zabytków w rejestrze zabytków nieruchomych, zabytków w rejestrze zabytków archeologicznych, zabytków w Gminnej Ewidencji Zabytków oraz zabytków w Gminnej Ewidencji Stanowisk Archeologicznych. Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Brusy na lata 2021 – 2024 został wykonany przez firmę MESEL Pracownia Konserwacji Obiektów Zabytkowych Arkadiusz Ostasz, 22-100 Chełm, ul. Kopernika 28/5.

Ponadto dysponujemy zaktualizowaną Gminną Ewidencją Zabytków Gminy Brusy opracowaną przez firmę MESEL Pracownia Konserwacji Obiektów Zabytkowych Arkadiusz Ostasz, 22-100 Chełm, ul. Kopernika 28/5, reprezentowaną przez Pana Arkadiusza Ostasza. Została ona przyjęta zarządzeniem Burmistrza Brus z dnia 15 grudnia 2021 r. Na podstawie powyższego dokumentu udzielane są na bieżąco informacje interesantom o możliwości realizacji inwestycji w budynkach objętych ochroną konserwatorską i związanych z tym ograniczeniach. Gminna Ewidencja Zabytków na bieżąco jest aktualizowana, zarówno z urzędu jak i na wniosek właścicieli.

Poza powyższym należy wskazać, że Gmina Brusy wyróżnia się bogactwem lokalnego dziedzictwa kultury niematerialnej. Jest ona kultywowana i promowana poprzez działalność szkół, bibliotek, sołectw, organizacji pozarządowych, twórców ludowych i zespołów muzyki ludowej. Centrum Kultury i Biblioteki im. Jana Karnowskiego w Brusach proponuje bogaty kalendarz imprez promujących lokalną kulturę niematerialną (festiwale, koncerty, wieczory poetyckie, spotkania autorskie, konkursy, przeglądy piosenek/kolęd kaszubskich itd.). W zakresie kultywowania języka kaszubskiego w skali całego regionu wyróżnia się działalność Kaszubskiego Liceum Ogólnokształcącego w Brusach uczącego języka kaszubskiego. Lokalną muzykę i taniec ludowy zachowuje dla przyszłych pokoleń wywodzący się z Brus Zespół Pieśni i Tańca „Krëbane” oraz Teatr Obrzędu Ludowego „Zaboracy”, działające przy Centrum Kultury i Biblioteki w Brusach. Lokalna historia kultywowana jest poprzez działalność organizacji pozarządowych. O średniowiecznych tradycjach Zaborów przypomina Stowarzyszenie Grupa Młodych Archeologów z Brus. Pamięć o bohaterach II wojny Światowej kultywuje Stowarzyszenie Miłośników Historii Gryfa Pomorskiego „CIS” z Męcikała.

Szkoły, Centrum Kultury i Biblioteki oraz liczne stowarzyszenia przypominają i promują twórczość lokalnych pisarzy i poetów, między innymi Anny Łajming, Stanisława

Pestki, tworzącego pod pseudonimem Jan Zbrzyca oraz Jana Karnowskiego. Twórczość Józefa Chełmowskiego pozostająca na pograniczu malarstwa, rzeźby ludowej oraz filozofii kulturywuje między innymi rodzina artysty udostępniająca jego zbiory w otoczeniu domu rodzinnego.

W dniu 8 lipca 2023 r. w Kartuzach odbył się XXIV Światowy Zjazd Kaszubów, w którym licznie uczestniczyli bruszanie.

W dniach od 26 do 30 lipca 2023 r. m. in na terenie naszej gminy odbył się Międzynarodowy Festiwal Folkloru „X Kaszubskie Spotkania z Folklorem Świata”. Podczas tych dni dominowały występy folklorystyczne zespołów z Polski i zagranicy.

Należy wspomnieć również o inwestycjach, które są realizowane przy zabytkach ujętych w rejestrze zabytków województwa pomorskiego, które podlegają najwyższej ochronie. W 2023 r. Gmina Brusy na wniosek Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Leśnie udzieliła dotacji w kwocie **72.280,00 zł** na dofinansowanie prac konserwatorskich i restauratorskich – konserwację ołtarza głównego z XVII w. drewnianego, polichromowanego, złotanego i srebrzonego z obrazami olejnymi.

Główne założenia i priorytety Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami to dążenie do poprawy stanu zasobów dziedzictwa kulturowego z zachowaniem krajobrazu kulturowego Gminy oraz podwyższenie świadomości społecznej mieszkańców i właścicieli zabytkowych obiektów.

8. Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania gminy

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem planistycznym, określającym politykę rozwoju przestrzennego gminy oraz lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego. Nie jest ono przepisem gminnym i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Ustalenia studium są natomiast wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co wynika z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j. t. Dz. U. z 2022 r., poz. 503 ze zm.).

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brusy, zatwierdzone Uchwałą nr IV-32/99 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 4 lutego 1999 r., sporządzone zostało w trybie już nieobowiązującej ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (j. t. Dz. U. Nr 15 poz. 139 z 1999 r. ze zm.). Dokument ten spełnił wszystkie wynikające z tej ustawy przesłanki, stanowi obszerny materiał zawierający uwarunkowania i kierunki polityki przestrzennej gminy.

9. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Brusy na lata 2021 -2025

Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Brusy – za 2023 rok

Mieszkaniowy zasób Gminy Brusy stanowią lokale mieszkalne w budynkach będących własnością Gminy oraz lokale w budynkach wspólnot mieszkaniowych gdzie Gmina Brusy posiada udziały.

Mieszkaniowy zasób gminy obejmuje **65** lokali o łącznej powierzchni użytkowej **3058,97 m²** w tym:

1) **59** lokali mieszkalnych o powierzchni użytkowej **2740,79 m²** w **16** budynkach stanowiących własność gminy Brusy, w tym 57 lokali mieszkalnych i 2 lokale socjalne

2) **4** lokale mieszkalne o łącznej powierzchni użytkowej **209,64 m²** w 3 budynkach wspólnoty mieszkaniowej z udziałem Gminy

3) **2** lokale mieszkalne o łącznej powierzchni użytkowej **108,54 m²** w 2 budynkach oświatowych w tym 1 lokal oddany w trwały zarząd

Szczegółowe zestawienie lokali mieszkalnych wchodzących w mieszkaniowy zasób Gminy przedstawia się następująco:

Budynki mieszkalne stanowiące w całości własność Gminy:

Tabela 28. Mieszkaniowy zasób Gminy Brusy.

Adres nieruchomości:	Liczba budynków	Liczba lokali	Powierzchnia w m ²
Brusy, ul. 2-go Lutego 12	1	4	182,62
Brusy, Chełmowska 4*	1	6	157,47
Brusy, ul. Szkolna 18	1	4	147,82
Brusy, ul. Gdańska 1A	1	8	341,43
Główczewice 29	1	2	130,20
Huta 15	1	6	302,78
Kosobudy, ul. Czerska 11	1	5	251,65
Leśno, ul. Królowej Marii Ludwiki 2	1	2	136,30
Czarniż 16	1	5	253,70
Małe Gliśno 2	1	2	101,42
Lubnia, ul. Spółdzielcza 2	1	4	143,86

Małe Chełmy 2	1	2	128,16
Czapiewice 36	1	3	180,06
Orlik 14	1	3	106,54
Małe Chełmy 2A	1	2	87,38
Lubnia Wybudowanie 17	1	1	89,40
Razem:	16	59	2740,79
Lokale mieszkalne we wspólnotach mieszkaniowych			
Brusy, ul. Wojska Polskiego 52	1	2	120,00
Brusy, ul. Wojska Polskiego 54	1	1	47,20
Brusy, ul. Gdańska 40	1	1	42,44
Razem:	3	4	209,64
Lokale mieszkalne w budynkach oświaty			
Męcikał, ul. Szkolna 7**	1	1	49,88
Czapiewice 22	1	1	58,66
Razem:	4	4	108,54

* 2 socjalne lokale

**trwały zarząd

Zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy Brusy reguluje uchwała Nr XLIV/365/23 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Brusy (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2023 r. poz. 3797).

Natomiast gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy Brusy reguluje uchwała XXIII/195/21 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 31 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Brusy na lata 2021-2025”.

Powołana jest Komisja Mieszkaniowa m.in. wydaje opinie do złożonych wniosków, a Burmistrz Brus rozpatruje wnioski zaopiniowane przez Komisję.

W skład Komisji Mieszkaniowej wchodzi:

- 1) przedstawiciele Urzędu Miejskiego – 1 osoba (Krzysztof Gierszewski)
- 2) przedstawiciele Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – 1 osoba (Krystyna Cysewska)
- 3) przedstawiciele Gminnego Zarządu Oświaty – 1 osoba (Jacek Bruski)
- 4) przedstawiciele komisji stałych Rady Miejskiej – 1 osoba (Olgięrd Chylewski)

5) przedstawiciele organizacji społecznych działających na terenie gminy Brusy – 2 osoby (Caritas - Władysława Pestka, Ewa Czapiewska)

Prace remontowe wykonane w 2023r. w budynkach mieszkalnych:

- Brusy, ul. 2 Lutego 12 - wymiana stolarki okiennej – 2 szt.
- Brusy, ul. Gdańska 1A – wymiana drzwi wejściowych
- Brusy, ul. Chełmowska 4 – remont schodów na klatce schodowej
- Leśno, ul. Królowej Marii Ludwiki 2 – wymiana orywnowania na budynku gospodarczym
- Czarniż 16 – wymiana drzwi wewnętrznych – 2 szt.
- - malowanie ogrodzenia
- - remont dachu na budynku gospodarczym
- Małe Chełmy 2 – wykonanie zadaszania na drzwi wejściowe
- Kosobudy, ul. Czerska 11 – wymiana oświetlenia na klatce schodowej i wejściu do budynku
- Huta 15 – częściowa wymiana orywnowania

10. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Brusy w 2023 roku

W 2023 roku realizowany był „Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Brusy w 2023 roku” przyjęty uchwałą nr XLI/341/23 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 30 marca 2023 r., a następnie zmieniony uchwałą nr XLII/345/23 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 28 kwietnia 2023 r.

Głównymi celami powyższego programu było: zapobieganie bezdomności zwierząt, ograniczenie niekontrolowanego rozrodu psów i kotów, zapewnienie opieki nad zwierzętami bezdomnymi.

W ramach ww. programu Gmina Brusy zobowiązana była do realizacji następujących zadań: zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt; opieka nad wolno żyjącymi kotami, w tym ewentualne ich dokarmianie; odławianie bezdomnych zwierząt; sterylizacja albo kastracja zwierząt w schronisku; poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt; usypianie ślepych miotów; zapewnienie miejsca dla bezdomnych zwierząt gospodarskich we wskazanym gospodarstwie rolnym; zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt; działania o charakterze edukacyjno-informacyjnym.

W 2023 r. z terenu gminy Brusy wyłapano, po czym umieszczono w schronisku w Kościerzynie 11 bezpańskich psów, natomiast zabiegom sterylizacji/kastracji poddano 30 szt. nieudomowionych kotów (24 kotki, 6 kocurów). Ponadto, społeczni opiekunowie kotów wolno żyjących dokarmiali na koszt Gminy 45 nieudomowionych kotów z terenu gminy Brusy.

W 2023 r. wydatki Gminy Brusy na zadania przewidziane w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt wyniosły 55 371,65 zł, w tym:

- 2 961,64 zł – zakup karmy dla psów i wolno żyjących kotów,
- 8 130,01 zł - sterylizacja kotów, amputacja ogona, eutanazja kota i ślepego miotu, leczenie zwierząt poszkodowanych w wypadkach komunikacyjnych,
- 44 280,00 zł - wyłapywanie, transport i utrzymanie psów w schronisku.

W celu realizacji przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt a także założeń „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Brusy w 2023 roku” Gmina Brusy na 2023 r. zawarła następujące umowy:

- 1) z Fundacją „Animalsi” z siedzibą ul. Wolności 48/1, 80-538 Gdańsk - schronisko w Kościerzynie na wyłapywanie, umieszczenie w schronisku oraz opiekę nad bezdomnymi zwierzętami,
- 2) z Gabinetem Weterynaryjnym „FUTRZAK” Katarzyna Dołębska z siedzibą ul. Kasztanowa 3, 77-124 Parchowo w zakresie zapewnienia całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

Ponadto, doraźnych zleceń w zakresie opieki weterynaryjnej nad nieudomowionymi zwierzętami udzielano Przychodni Weterynaryjnej – Usługi Weterynaryjne Paweł Budziewski, ul. Słoneczna 4, 89-632 Brusy.

11. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Brusy na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Brusy opisuje najważniejsze zagadnienia związane z ochroną środowiska w kontekście Gminy, w tym: analizę stanu środowiska przyrodniczego gminy w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pól elektromagnetycznych, gospodarowania wodami, gospodarki wodno-ściekowej, zasobów geologicznych, gleb, gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów, zasobów przyrodniczych oraz zagrożeń poważnymi awariami.

Jakość powietrza

W ramach działań z zakresu ochrony środowiska w 2023 r. Gmina Brusy kontynuowała monitorowanie jakości powietrza za pomocą zakupionego do tego celu w 2018 r. czujnika z firmy Syngeos. Sensor jakości powietrza zamontowany jest na budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Brusach przy ul. Gdańskiej 1B i dokonuje pomiarów stężenia pyłów zawieszonych - PM 2.5 i PM 10 (odpowiadających za tzw. smog), oraz temperatury powietrza, wilgotności i ciśnienia. Wyniki pomiarów można śledzić na stronie <https://panel.syngeos.pl/sensor/pm10?device=445> a także korzystając z aplikacji na telefon komórkowy „Syngeos – nasze Powietrze”. Aplikację można pobrać bezpłatnie z Google Play dla systemów Android jak i z APP Store dla systemów iOS.

Gospodarka odpadami

W 2023 r. gminny system gospodarki odpadami określał m.in. regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Brusy (uchwała nr XXXVII/297/22 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Brusy - Dz. Urz. Woj. Pom. z 2022 r., poz. 5129) oraz uchwała nr XVIII/161/20 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 30 września 2020 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. U. Woj. Pom. z 2020 r., poz. 4461).

Rolę podmiotu świadczącego usługę odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy Brusy pełnił Zakład Gospodarki Komunalnej w Brusach. Z kolei zmieszane oraz selektywnie zebrane odpady komunalne odebrane z nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy Brusy przekazywane były do Zakładu Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór (spółka komunalna, której udziałowcem jest Gmina Brusy).

Nieruchomości niezamieszkałe (m.in. domki letniskowe, punkty usługowe) nie zostały objęte gminnym systemem gospodarki odpadami komunalnymi. W związku z tym, właściciele takich nieruchomości zobowiązani są do zawierania indywidualnych umów na odbiór odpadów z przedsiębiorcami wpisanymi do Rejestru działalności regulowanej prowadzonego przez Burmistrza Brus. Liczba właścicieli nieruchomości niezamieszkałych, od których w 2023 roku na podstawie zawartych umów zostały odebrane odpady komunalne wynosi 345 (6 umów mniej w stosunku do 2022 roku).

Właściciele nieruchomości zamieszkałych ponosili opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi zależną od liczby mieszkańców zamieszkujących nieruchomość.

W 2023 r. stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z nieruchomości zamieszkałych, położonych na terenie gminy Brusy wynosiła 29,00 zł miesięcznie od każdego mieszkańca. **Właściciele budynków jednorodzinnych mogli skorzystać z ulgi za kompostowanie bioodpadów** stanowiących odpady komunalne w przydomowym kompostowniku. Wysokość przedmiotowego zwolnienia wynosiła **2,00 zł miesięcznie od każdego mieszkańca** zamieszkującego daną nieruchomość.

W przypadku, gdy na terenie nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy odpady komunalne nie były zbierane w sposób selektywny stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosiła 58,00 zł miesięcznie od każdego mieszkańca (tzw. opłata podwyższona).

W 2023 r. Burmistrz Brus nie wydał decyzji określającej wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi stosując opłatę podwyższoną.

W 2023 r. wpływy od mieszkańców do budżetu Gminy Brusy z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 4 210 915,20 zł.

Z kolei wydatki poniesione przez Gminę Brusy na system gospodarki odpadami komunalnymi w 2023 roku wyniosły 4 196 840,38 zł. W wydatkach uwzględniono zakup 913 szt. pojemników do selektywnej zbiórki papieru (240 l), który sfinansowano z nadwyżki środków z 2022 r. (nadwyżka wynosiła 143 896,56 zł).

Tabela 29. Zestawienie wydatków poniesionych przez Gminę Brusy w 2023 r. na funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi

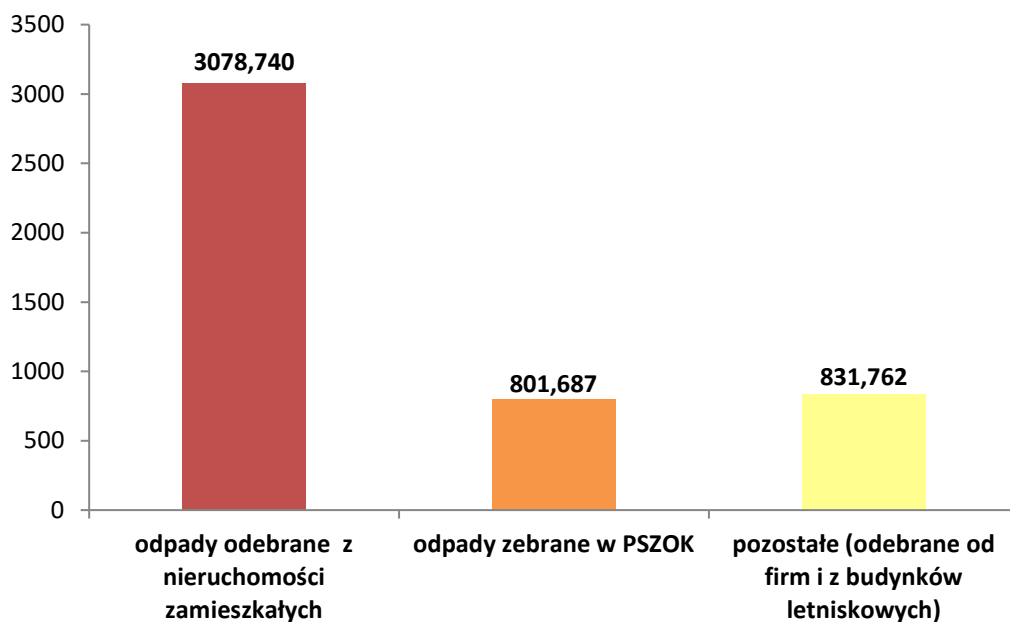
Lp.	Cel wydatku	Koszt [zł]
1.	Odbiór i transport odpadów komunalnych odebranych z nieruchomości zamieszkałych	1 844 671,32
2.	Utrzymanie punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK)	638 767,41
3.	Zagospodarowanie odpadów komunalnych	1 390 140,87
4.	Wynagrodzenia osobowe + składki na ubezpieczenia, fundusz pracy, szkolenia	164 569,26
5.	Obsługa administracyjna (przesyłki pocztowe, materiały biurowe, aktualizacja oprogramowania)	14 948,80
6.	Zakup pojemników do selektywnej zbiórki – nadwyżka środków z opłaty z 2022 r.	143 742,72
	Ogółem:	4 196 840,38

Dochody z tytułu wnoszonych opłat w 2023 r. były wyższe niż koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi (nadwyżka 157 971,38 zł). Zgodnie z art. 6r ust. 2a-2c ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, środki pochodzące z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które nie zostały wykorzystane

w poprzednim roku budżetowym mogą być wykorzystane m.in. na:

- usunięcie odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania,
- wyposażenie nieruchomości w pojemniki lub worki do zbierania odpadów komunalnych i ich utrzymanie w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym
- koszty utworzenia i utrzymania punktów napraw i ponownego użycia produktów lub części produktów niebędących odpadami
- wyposażenie terenów przeznaczonych do użytku publicznego w pojemniki lub worki, przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych, ich opróżnianie oraz utrzymywanie tych pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym oraz organizacji i utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym miejsc gromadzenia odpadów.

W 2023 r. na terenie gminy Brusy wytworzono 4 712,189 Mg odpadów, w tym 478,480 Mg odpadów niebędących odpadami komunalnymi (np. odpady budowlane, papa). W minionym roku na terenie gminy Brusy wytworzono o 140,087 Mg odpadów więcej niż w 2022 r.

Wykres 3. Masa wszystkich odpadów odebranych i zebranych w 2023 r. na terenie gminy Brusy.

Funkcjonujący na terenie gminy Brusy system gospodarki odpadami komunalnymi działa zgodnie z założeniami, a główny cel został osiągnięty tj. Gmina Brusy w 2023 roku osiągnęła wymagane przepisami prawa poziomy: poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych a także poziom ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

Tabela 30. Osiągnięte w 2023r. poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia oraz ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania na terenie gminy Brusy

Lp.	Wymagane do osiągnięcia poziomy wg rozporządzeń*	2023 rok	
		Wskaźnik z rozporządzeń* [%]	Wskaźnik osiągnięty przez Gminę Brusy[%]
1	poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	≤ 35	0,00
2	poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych [%]	≥35	35,58

* Dotyczy Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz.U. z 2021 r., poz. 1530) oraz Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz.U. z 2017 r., poz. 2412)

Pomimo, że w 2023 r. Gmina Brusy osiągnęła wszystkie wymagane przepisami prawa wskaźniki, to w perspektywie kolejnych lat problematyczne będzie osiągnięcie poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, który już w 2024 r. powinien wynieść co najmniej 45% a w 2025 r. - 55%. Ponadto przepisy zmienionej ustawy

o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nałożyły na gminy obowiązek osiągnięcia nowego poziomu, tj. poziomu składowania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych, który będzie wymagany do osiągnięcia od 2025 r. i maksymalnie może wynieść 30% w latach 2025-2029. W przypadku nieosiągnięcia wymaganych poziomów gminie grożą administracyjne kary pieniężne.

W dalszym ciągu należy dążyć do poprawy jakości selektywnej zbiórki odpadów komunalnych poprzez zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców.

Aby udoskonalić system gospodarki odpadami funkcjonujący na terenie gminy Brusy należy:

- zwiększyć kontrole strumienia odpadów komunalnych odbieranych od właścicieli nieruchomości pod kątem odpowiednio prowadzonej selektywnej zbiórki,
- systematycznie weryfikować deklaracje złożone przez właścicieli nieruchomości oraz egzekwować sankcję za niestosowanie się do przepisów,
- na bieżąco prowadzić działania z zakresu edukacji ekologicznej, zwłaszcza dotyczące prawidłowej segregacji odpadów komunalnych „u źródła” w celu zmniejszenia ilości zmieszanych odpadów komunalnych.

Gospodarka wodno-ściekowa

Ścieki bytowe z terenu gminy Brusy oczyszczane są głównie na terenie oczyszczalni mechaniczno-biologicznej w Brusach. Ścieki na teren oczyszczalni odprowadzane są przez system kanalizacji sanitarnej. Natomiast ścieki z terenów nieobjętych systemem kanalizacji sanitarnej, gromadzone w szczelnych zbiornikach bezodpływowych dowożone są taborem asenizacyjnym do punktu zlewnego przy wzmiankowanej oczyszczalni ścieków. Podobnie sytuacja się przedstawia w przypadku osadu nadmiernego z oczyszczalni przydomowych.

Oczyszczalnia ścieków w Brusach charakteryzuje się średnią przepustowością hydrauliczną wynoszącą 1400 m³/d. Projektowa maksymalna jej wydajność to 18 200 RLM (równoważna liczba mieszkańców). Sumaryczny ładunek zanieczyszczeń doprowadzany do oczyszczalni wynosi 15 695 RLM. Ścieki oczyszczone odprowadzane są do odbiornika - rzeki Niechwaszcz.

W drodze uchwały Nr XIX/166/20 z dnia 20 listopada 2020 r. Rada Miejska w Brusach wyznaczyła obszar i granice aglomeracji Brusy, czyli obszaru obsługiwanego przez system kanalizacji sanitarnej oraz oczyszczalnię ścieków w Brusach.

Aglomerację tworzą tereny już skanalizowane oraz tereny przeznaczone do skanalizowania, na których budowa sieci zbiorczej jest uzasadniona finansowo i technicznie. Za uzasadnienie budowy sieci przyjęto warunek, że wskaźnik koncentracji nie może być mniejszy niż 120 stałych mieszkańców i osób czasowo przybywających w aglomeracji na 1 kilometr sieci. W uzasadnionych przypadkach (obszary objęte ochroną na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody) dopuszcza się również niższy wskaźnik – nie mniej niż 90 mieszkańców i osób czasowo przebywających w aglomeracji na 1 km planowanej sieci.

Wyznaczona aglomeracja Brusy o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) wynoszącej 14 452 obejmuje następujące miejscowości: Brusy, Kosobudy, Kosobudy-Wybudowanie, Kinice, Czarniż, Brusy-Wybudowanie, Brusy-Jaglie, Czyczkowy, Czyczkowy-Wybudowanie, Wielkie Chełmy, Krównia, Czernica, Męcikał –Struga, Męcikał, Czarnowo,

Czapiewice, Czapiewice-Wybudowanie, Leśno- Wybudowanie, Leśno, Gacnik, Zalesie, Lubnia, Orlik, Lamk, Małe Gliśno, Dąbrówka, Małe Chełmy, Antoniewo, Żabno, z oczyszczalnią ścieków w Brusach.

W 2023 r. Zakład Gospodarki Komunalnej w Brusach wykonał w obrębie aglomeracji 0,04 km sieci. Poza Aglomeracją (w Głowczewicach) Gmina Brusy zrealizowała budowę kanalizacji sanitarnej tłocznej o łącznej długości 3170 mb. Łącznie wykonano również 39 przyłączy.

Z kanalizacji sanitarnej w gminie Brusy korzysta 11 560 mieszkańców, z tego 202 osoby korzystają z sieci zlokalizowanej poza aglomeracją Brusy. W aglomeracji Brusy poziom skanalizowania wynosi ponad 99%, natomiast w odniesieniu do całej gminy Brusy z systemu kanalizacji korzysta 80% mieszkańców gminy.

Łączna długość kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Brusy wynosi 148,71 km, z czego 145,54 km znajduje się w aglomeracji Brusy a pozostała część obsługuje wieś Głowczewice.

Zgodnie z prowadzoną ewidencją szamb i przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Brusy wg stanu na dzień 31.12.2023 r. funkcjonowało 376 zbiorników bezodpływowych oraz 285 przydomowych oczyszczalni ścieków.

W 2023 r. Urząd Miejski w Brusach przeprowadził kontrole dotyczące realizacji obowiązków właścicieli nieruchomości w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych (szamb) i przydomowych oczyszczalni ścieków.

Łącznie w III i IV kwartale ub.r. przeprowadzono 243 kontrole oraz wystosowano 10 wezwań do właścicieli nieruchomości w sprawie przyłączenia się do sieci kanalizacji sanitarnej.

12. Gminny program dotacji dla spółek wodnych

Na podstawie uchwały Nr XXVIII/265/18 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 27 lipca 2018 roku

w sprawie zasad udzielania spółkom wodnym dotacji celowej z budżetu Gminy Brusy, trybu postępowania w sprawie udzielenia dotacji i sposobu jej rozliczania Gmina Brusy udziela pomocy finansowej w postaci dotacji celowej na dofinansowanie działań związanych z wykonywaniem, bieżącym utrzymaniem oraz eksploatacją urządzeń służących do:

- melioracji wodnych oraz prowadzenia racjonalnej gospodarki na zmeliorowanych gruntach,
- ochrony przed powodzią,
- odwadniania gruntów zabudowanych lub zurbanizowanych.

W 2023 r. wnioski o dotacje celowe złożyły dwie spółki wodne działające na terenie gminy Brusy: Zrzeszenie Wodno-Łąkowe Spółka Wodna w Kosobudach oraz Spółka Wodna „Rów Czernicki” w Czyczkowach.

W oparciu o Zarządzenie nr 155/23 Burmistrza Brus z dnia 28 września 2023 roku w sprawie przyznania spółkom wodnym z terenu gminy Brusy dotacji celowej z budżetu Gminy

Brusy w 2023 r. przyznano spółkom wodnym pomoc o łącznej wartości 22 000,00 zł. Zaplanowane zadania zostały zrealizowane i rozliczone w terminie.

13. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na lata 2020 – 2025

Zakład Gospodarki Komunalnej w Brusach w 2022 roku prowadził działania rozwojowe, modernizacyjne i inwestycyjne ujęte w „Wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2020 – 2025” w zakresie:

1. Sieci wodociągowe:

- a) wybudowano nowy odcinek sieci w Brusach, ul. Kasztanowa
Zakres rzeczowy zadania: - sieć wodociągowa z rur PVC \varnothing 90 mm o długości 12,00 m,
Wartość środka trwałego - 3 659,12 zł.
- b) wybudowano nowy odcinek sieci w Brusach, ul. Bratkowa
Zakres rzeczowy zadania: - sieć wodociągowa z rur PE \varnothing 110 mm o długości 160,90 m,
Wartość środka trwałego - 51 040,05 zł.
- c) wybudowano nowy odcinek sieci w Brusach, osiedle przy ul. Kalwaryjnej obejmujące ulice: Frezjową, Tulipanową, Rumiankową, Goździkową, Lawendową, Konwaliową, Kalinową i Fiołkową.
Zakres rzeczowy zadania: - sieć wodociągowa z rur PVC \varnothing 110 mm o długości 1959,90 m,
Wartość środka trwałego - 572 532,74 zł.

2. Sieci kanalizacyjne

- a) wybudowano nowy odcinek sieci w Brusach, ul. Kasztanowa
Zakres rzeczowy zadania: - sieć kanalizacyjna z rur PVC \varnothing 200 mm o długości 22,00 m,
Wartość środka trwałego - 2 602,47 zł.
- b) wybudowano nowy odcinek sieci ciśnieniowej w Lubni ul. Brzozowa do działki nr geod. 304/14
Zakres rzeczowy zadania: - sieć kanalizacyjna ciśn. z rur PE \varnothing 40 mm o długości 15,00 m,
Wartość środka trwałego - 8 893,93 zł.
- c) wybudowano nowy odcinek sieci ciśnieniowej w Głowczewicach do działki nr geod. 236

- Zakres rzeczowy zadania: - sieć kanalizacyjna ciśn. z rur PE ø40 mm o długości 26,00 m,
- przydomowa przepompownia ścieków,
Wartość środka trwałego – 13 645,00 zł
- d) wybudowano nowy odcinek sieci ciśnieniowej w Główczewicach do działki nr geod. 107
Zakres rzeczowy zadania: - sieć kanalizacyjna ciśn. z rur PE ø40 mm o długości 7,00 m,
- przydomowa przepompownia ścieków,
Wartość środka trwałego – 11 792,50 zł
- e) wybudowano nowy odcinek sieci ciśnieniowej w Główczewicach do działki nr geod. 227/2
Zakres rzeczowy zadania:- sieć kanalizacyjna ciśn. z rur PE ø40 mm o długości 116,00 m,
- przydomowa przepompownia ścieków,
Wartość środka trwałego – 22 420,00 zł
- f) wybudowano nowy odcinek sieci ciśnieniowej w Główczewicach do działki nr geod. 175/6
Zakres rzeczowy zadania: - sieć kanalizacyjna ciśn. z rur PE ø40 mm o długości 27,00 m,
- przydomowa przepompownia ścieków,
Wartość środka trwałego – 12 892,50 zł
- g) wybudowano nowy odcinek sieci ciśnieniowej w Główczewicach do działki nr geod. 175/5
Zakres rzeczowy zadania: - sieć kanalizacyjna ciśn. z rur PE ø40 mm o długości 27,00 m,
- przydomowa przepompownia ścieków,
Wartość środka trwałego – 12 892,50 zł
- h) wybudowano nowy odcinek sieci ciśnieniowej w Główczewicach do działki nr geod. 50/7
Zakres rzeczowy zadania: - sieć kanalizacyjna ciśn. z rur PE ø40 mm o długości 5,00 m,
- przydomowa przepompownia ścieków,
Wartość środka trwałego – 11 705,83 zł
- i) wybudowano nową przydomową przepompownię ścieków w Męcikale, ul. Bińczyka na terenie działki nr geod. 487/11,
Zakres rzeczowy zadania: - przydomowa przepompownia ścieków,
Wartość środka trwałego - 7 753,70 zł.
- j) wybudowano nową przydomową przepompownię ścieków w Męcikale, ul. 3-go Maja na terenie działki nr geod. 160/31,
Zakres rzeczowy zadania: - przydomowa przepompownia ścieków,
Wartość środka trwałego - 7 753,69 zł.
- k) wybudowano nową przydomową przepompownię ścieków w Czarniżu na terenie działki nr geod. 389/54,

Zakres rzeczowy zadania: - przydomowa przepompownia ścieków,
Wartość środka trwałego - 8 234,02 zł.

- l) wybudowano nową przydomową przepompownię ścieków w Gacniku na terenie działki nr geod. 432/2 i 435,

Zakres rzeczowy zadania: - przydomowa przepompownia ścieków,
Wartość środka trwałego - 7 526,59 zł.

- m) wybudowano nową przydomową przepompownię ścieków w Męcikale, ul. Grabosza na terenie działki nr geod. 283/6,

Zakres rzeczowy zadania: - przydomowa przepompownia ścieków,
Wartość środka trwałego - 7 526,58 zł.

3. Zawarto umowy na opracowanie dokumentacji projektowych:

- a) Opracowanie dokumentacji:

***Część I:** wykonanie kompletnej dokumentacji projektowo – kosztorysowej na rozbudowę i przebudowę stacji uzdatniania wody **w miejscowości Czyczkowy**, gmina Brusy.

***Część II:** wykonanie kompletnej dokumentacji projektowo – kosztorysowej na rozbudowę i przebudowę stacji uzdatniania wody **w miejscowości Męcikał**, gmina Brusy

Wartość podpisanej umowy za część I i II – 132 840,00 zł brutto.

4. Zawarto umowę na:

- a) „Realizację robót budowlanych polegających na przebudowie ulic: Bolta, Witosa, Derdowskiego, Chełmowskiej, Szkolnej, Pocztovej oraz Placu Jana Pawła II w Brusach. Zadanie 2. Budowa, przebudowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w Brusach”.

Wartość podpisanej umowy – 1 199 587,13 zł brutto.

Z uwagi na możliwości realizacyjne Zakładu pozostałe zadania inwestycyjne ujęte w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2020 – 2025 przewidziane do realizacji w 2023 roku mają zabezpieczone środki i zostaną zrealizowane w 2024 roku.

14. Program profilaktycznych szczepień przeciwko grypie dla mieszkańców miasta i gminy Brusy w latach 2023-2025 (szczepienia ochronne dla osób powyżej 65. roku życia).

Program zakłada szczepienie do 400 osób w każdym roku obowiązywania programu. W wyniku zmiany stanu prawnego dot. możliwości bezpłatnego szczepienia seniorów zawieszono jego realizację (z dniem 1 września 2023 szczepionki przeciw grypie dla osób dorosłych w wieku 65+ - stosownie do Obwieszczenia Ministra Zdrowia w sprawie wykazu refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych z dnia 30 sierpnia 2023 r. - stały się produktem bezpłatnym).

V. REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ W BRUSACH

Realizacja uchwał podjętych przez Radę Miejską w Brusach w 2023 roku przez poszczególne wydziały, samodzielne stanowiska i jednostki organizacyjne przedstawiono w tabeli.

Tabela 31. Realizacja uchwał podjętych przez Radę Miejską w Brusach w 2023 roku.

L.p.	Numer uchwały	Data podjęcia uchwały	Uchwała w sprawie	Stan realizacji uchwały
1.	Nr XXXIX/329/23	10.01.2023r.	zmiany uchwały budżetowej gminy Brusy na rok 2023	zrealizowana
2.	Nr XXXIX/330/23	10.01.2023r.	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brusy na lata 2023-2032	zrealizowana
3.	Nr XXXIX/331/23	10.01.2023r.	określenia stawki za 1 kilometr przebiegu pojazdu na potrzeby ustalenia wysokości zwrotu rodzicom kosztu przewozu dzieci, młodzieży i uczniów niepełnosprawnych oraz rodziców do placówek oświatowych	realizowana
4.	Nr XL/332/23	06.02.2023r.	planów pracy komisji stałych Rady Miejskiej w Brusach na 2023 rok	zrealizowana
5.	Nr XL/333/23	06.02.2023r.	zmiany uchwały budżetowej gminy Brusy na rok 2023	zrealizowana
6.	Nr XL/334/23	06.02.2023r.	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brusy na lata 2023-2032	zrealizowana
7.	Nr XL/335/23	06.02.2023r.	zaliczenia dróg do kategorii dróg gminnych oraz ustalenia ich przebiegu	zrealizowana
8.	Nr XL/336/23	06.02.2023r.	uzgodnienia prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody na użytkach ekologicznych	zrealizowana
9.	Nr XLI/337/23	30.05.2023r.	zmiany uchwały budżetowej gminy Brusy na rok 2023	zrealizowana
10.	Nr XLI/338/23	30.05.2023r.	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brusy na lata 2023-2032	zrealizowana
11.	Nr XLI/339/23	30.05.2023r.	zmiany uchwały Nr III/29/18 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności oraz określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023	zrealizowana
12.	Nr XLI/340/23	30.05.2023r.	przyjęcia sprawozdania z realizacji w latach 2021-2022 Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Brusy na lata 2021-2024	zrealizowana
13.	Nr XLI/341/23	30.05.2023r.	przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Brusy w 2023 roku	zrealizowana
14.	Nr XLI/342/23	30.05.2023r.	określenia wykazu kąpielisk na 2023 rok na terenie gminy Brusy oraz określenia sezonu kąpielowego	zrealizowana
15.	Nr XLII/343/23	28.04.2023r.	zmiany uchwały budżetowej gminy Brusy na rok 2023	zrealizowana
16.	Nr XLII/344/23	28.04.2023r.	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brusy na lata 2023-2032	zrealizowana
17.	Nr XLII/345/23	28.04.2023r.	zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Brusy w 2023 roku	zrealizowana
18.	Nr XLIII/346/23	29.05.2023r.	zmiany uchwały budżetowej gminy Brusy na rok 2023	zrealizowana

19.	Nr XLIII/347/23	29.05.2023r.	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brusy na lata 2023-2032	zrealizowana
20.	Nr XLIII/348/23	29.05.2023r.	określenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych na terenie gminy Brusy	zrealizowana
21	Nr XLIII/349/23	29.05.2023r.	wyrażenia woli przyjęcia przez Gminę Brusy pomocy rzeczowej w postaci oświetlenia drogowego wykonanego w ramach przebudowy przejścia dla pieszych na drodze powiatowej nr 2680G	zrealizowana
22.	Nr XLIII/350/23	29.05.2023r.	wskazania wstępnego miejsca lokalizacji nowego przystanku komunikacyjnego na terenie gminy Brusy	zrealizowana
23.	Nr XLIII/351/23	29.05.2023r.	współpracy ze Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania Sandry Brdy	zrealizowana
24.	Nr XLIII/352/23	29.05.2023r.	zmieniająca uchwałę w sprawie wprowadzenia opłaty miejscowej	zrealizowana
25.	Nr XLIII/353/23	29.05.2023r.	zmieniająca uchwałę w sprawie wprowadzenia opłaty targowej	zrealizowana
26.	Nr XLIV/354/23	29.06.2023r.	udzielenia Burmistrzowi Brus wotum zaufania	zrealizowana
27.	Nr XLIV/355/23	29.06.2023r.	zatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Brusy za 2022 rok	zrealizowana
28.	Nr XLIV/356/23	29.06.2023r.	udzielenia absolutorium Burmistrzowi Brus z tytułu wykonania budżetu Gminy Brusy za 2022 rok	zrealizowana
29.	Nr XLIV/357/23	29.06.2023r.	budżetowej gminy Brusy na rok 2023	zrealizowana
30.	Nr XLIV/358/23	29.06.2023r.	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brusy na lata 2023-2032	zrealizowana
31.	Nr XLIV/359/23	29.06.2023r.	emisji obligacji komunalnych oraz zasad ich zbywania, nabywania i wykupu	zrealizowana
32.	Nr XLIV/360/23	29.06.2023r.	powołania zespołu opiniującego kandydatów na ławników	zrealizowana
33.	Nr XLIV/361/23	29.06.2023r.	przyjęcia programu profilaktyki zdrowotnej pn. „Program profilaktycznych szczepień przeciwko grypie dla mieszkańców miasta i gminy Brusy w latach 2023 – 2025”	odstąpiono od realizacji ze względu na możliwość zaszczepienia seniorów ze środków NFZ
34.	Nr XLIV/362/23	29.06.2023r.	ustalenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego w prowadzonych przez Gminę Brusy publicznym przedszkolu, publicznych innych formach wychowania przedszkolnego i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych	realizowana
35.	Nr XLIV/363/23	29.06.2023r.	przyjęcia Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Brusy	realizowana
36.	Nr XLIV/364/23	29.06.2023r.	trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Brusy	zrealizowana
37.	Nr XLIV/365/23	29.06.2023r.	ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Brusy	realizowana
38.	Nr XLV/366/23	18.08.2023r.	zmiany uchwały Nr I/8/18 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 19 listopada 2018r. w sprawie ustalenia składu osobowego komisji stałych Rady Miejskiej w Brusach	zrealizowana
39.	Nr XLV/367/23	18.08.2023r.	zaciągnięcia od Komendanta Wojewódzkiego Policji w Gdańsku informacji o kandydacie na ławnika	zrealizowana
40.	Nr XLV/368/23	18.08.2023r.	zmiany uchwały budżetowej gminy Brusy na rok 2023	zrealizowana

41.	Nr XLV/369/23	18.08.2023r.	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brusy na lata 2023-2034	zrealizowana
42.	Nr XLV/370/23	18.08.2023r.	zmiany uchwały Nr XLIV/364/23 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 29 czerwca 2023r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Brusy	realizowana
43.	Nr XLV/371/23	18.08.2023r.	wskazania wstępnego miejsca lokalizacji nowego przystanku komunikacyjnego na terenie gminy Brusy	zrealizowana
44.	Nr XLV/372/23	18.08.2023r.	przyjęcia Roczno Programu Współpracy Gminy Brusy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na terenie gminy Brusy na rok 2024	realizowana
45.	Nr XLVI/373/23	29.09.2023r.	wyboru ławnika do Sądu Rejonowego w Chojnicach	zrealizowana
46.	Nr XLVI/374/23	29.09.2023r.	udzielenia pomocy dla społeczności lokalnej miasta Lwowa w Ukrainie w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	zrealizowana
47.	Nr XLVI/375/23	29.09.2023r.	dzierżawy części nieruchomości komunalnej w drodze bezprzetargowej	zrealizowana
48.	Nr XLVI/376/23	29.09.2023r.	wszczęcia procedury zmiany rodzaju miejscowości	zrealizowana
49.	Nr XLVI/377/23	29.09.2023r.	zmiany uchwały Nr XXV/214/21 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 23 czerwca 2021r. w sprawie utworzenia Domu Dziennego Pobytu	realizowana
50.	Nr XLVI/378/23	29.09.2023r.	zmiany uchwały Nr XXV/215/21 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 23 czerwca 2021r. w sprawie utworzenia mieszkań chronionych	realizowana
51.	Nr XLVI/379/23	29.09.2023r.	szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych	unieważniona
52.	Nr XLVI/380/23	29.09.2023r.	podstawowych parametrów przyjętych do prac nad budżetem gminy Brusy na 2024 rok	zrealizowana
53.	Nr XLVI/381/23	29.09.2023r.	zmiany uchwały budżetowej gminy Brusy na rok 2023	zrealizowana
54.	Nr XLVI/382/23	29.09.2023r.	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brusy na lata 2023-2034	zrealizowana
55.	Nr XLVII/383/23	27.11.2023r.	przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok	realizowana
56.	Nr XLVII/384/23	27.11.2023r.	zmiany uchwały budżetowej gminy Brusy na rok 2023	zrealizowana
57.	Nr XLVII/385/23	27.11.2023r.	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brusy na lata 2023-2034	zrealizowana
58.	Nr XLVII/386/23	27.11.2023r.	ustalenia wysokości oraz zasad obliczania i wypłacania diet dla radnych Rady Miejskiej w Brusach i należności z tytułu zwrotu kosztów podróży służbowych	realizowana
59.	Nr XLVII/387/23	27.11.2023r.	określenia zasad przyznawania oraz wysokości diet dla sołtysów i przewodniczących zarządów osiedli w gminie Brusy oraz należności z tytułu zwrotu kosztów podróży służbowych	realizowana
60.	Nr XLVII/388/23	27.11.2023r.	przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Brusy	zrealizowana
61.	Nr XLVII/389/23	27.11.2023r.	zobowiązania Burmistrza Brus do indywidualnego określenia szczegółowych warunków sprzedaży nieruchomości gruntowych na rzecz ich użytkowników wieczystych	zrealizowana
62.	Nr XLVII/390/23	27.11.2023r.	obniżenia ceny skupu żyta do celów wymiaru podatku rolnego w 2024 roku	zrealizowana
63.	Nr XLVII/391/23	27.11.2023r.	podatku od nieruchomości	realizowana
64.	Nr XLVII/392/23	27.11.2023r.	wysokości stawek podatku od środków transportowych	realizowana
65.	Nr XLVII/393/23	27.11.2023r.	wprowadzenia opłaty targowej	realizowana
66.	Nr XLVII/394/23	27.11.2023r.	wprowadzenia opłaty miejscowej	realizowana

67.	Nr XLVII/395/23	27.11.2023r.	przekształcenia mieszkań chronionych w mieszkania wspomagane	realizowana
68.	Nr XLVII/396/23	27.11.2023r.	szczególowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych	realizowana
69.	Nr XLVII/397/23	27.11.2023r.	zatwierdzenia Umowy nr 305.2023 z dnia 21 września 2023 roku zawartej pomiędzy Skarbem Państwa – Nadleśnictwem Przymuszewo a Gminą Brusy dotyczącą realizacji przedsięwzięcia wspólnego pod nazwą: „Budowa drogi transportu rolnego Czapiewice – Czapiewice – Wybudowanie – Etap II”	zrealizowana
70.	Nr XLVII/398/23	27.11.2023r.	zaliczenia ulic do kategorii dróg gminnych oraz ustalenia ich przebiegu	zrealizowana
71.	Nr XLVIII/399/23	15.12.2023r.	zmiany uchwały budżetowej gminy Brusy na rok 2023	zrealizowana
72.	Nr XLVIII/400/23	15.12.2023r.	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brusy na lata 2023-2034	zrealizowana
73.	Nr XLIX/401/23	28.12.2023r.	zmiany uchwały budżetowej gminy Brusy na rok 2023	zrealizowana
74.	Nr XLIX/402/23	28.12.2023r.	zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brusy na lata 2023-2034	zrealizowana
75.	Nr XLIX/403/23	28.12.2023r.	uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brusy na lata 2024-2034	realizowana
76.	Nr XLIX/404/23	28.12.2023r.	uchwały budżetowej gminy Brusy na rok 2024	realizowana
77.	Nr XLIX/405/23	28.12.2023r.	zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków	realizowana
78.	Nr XLIX/406/23	28.12.2023r.	wystąpienia z wnioskiem do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego, o zmianę rodzaju urzędowej nazwy miejscowości Spierwia	zrealizowana
79.	Nr XLIX/407/23	28.12.2023r.	zmiany uchwały Nr XXXII/254/22 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie ustalenia wysokości opłaty za pobyt oraz maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie dziecka w Samorządowym Żłobku w Brusach	realizowana
80.	Nr XLIX/408/23	28.12.2023r.	podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności oraz określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028	realizowana

VI. DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA

1. Modernizacja drogi transportu rolnego Czapiewice – Czapiewice-Wybudowanie - Etap II

Wybudowano odcinek drogi gminnej o długości 350 mb. Inwestycja obejmowała wykonanie nawierzchni jezdni z asfaltu i utwardzenie poboczy.

Koszt całkowity zadania: 329.264,03 zł

w tym:

- dofinansowanie ze środków Budżetu województwa Pomorskiego związanych z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych w kwocie 105.000,00 zł.
- dofinansowanie ze środków Nadleśnictwa Przymuszewo – 80.000,00 zł

2. Budowa drogi transportu rolnego Czarnowo - Czyczkowy

Wybudowano odcinek drogi gminnej o długości 393 mb. Inwestycja obejmowała wykonanie nawierzchni jezdni z asfaltu i utwardzenie poboczy.

Koszt całkowity zadania: 337.307,89 zł

w tym dofinansowanie ze środków Budżetu województwa Pomorskiego związanych z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych w kwocie 117.900,00 zł.

3. Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Główczewice

W ramach zadania wybudowano nową sieć kanalizacji sanitarnej o długości 3,17 km, wykonana 41 przyłączy kanalizacyjnych. Z nowej sieci kanalizacyjnej skorzysta ponad 200 osób.

Koszt całkowity zadania: 1.502.366,28 zł brutto

w tym dofinansowanie w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 w kwocie **1.069.284,00 zł**

4. Dokumentacja projektowa rozbudowy systemu zbiorników służących do retencjonowania wód w miejscowości Zalesie, Czarniż i Wielkie Chełmy

W ramach zadania wykonana została dokumentacja projektowa przebudowy 3 zbiorników wodnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowościach Czarniż, Wielkie Chełmy oraz Zalesie.

Koszt całkowity zadania: 20.295,00 zł brutto

W listopadzie 2023 r. został złożony wniosek o dofinansowanie przebudowy ww. stawów w ramach Programu rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

5. Przebudowa dróg powiatowych nr 2610G Kosobudy-Czersk oraz 2360G Kosobudy – Kinice na odcinku od ul. Nepomucena w Kosobudach do miejscowości Kinice

W dniu 13.01.2023 r. została podpisana umowa nr FN/1/2023 pomiędzy Gminą Brusy a Powiatem Chojnickim w sprawie udzielenia pomocy finansowej na realizację zadania pn. "Przebudowa dróg powiatowych nr 2610G Kosobudy-Czersk oraz 2630 G Kosobudy - Kinice na odcinku od ul. Nepomucena w Kosobudach do miejscowości Kinice".

Kwota przekazanej dotacji: 270.415,51 zł

Zadanie zostało zakończone i rozliczone.

6. Budowa ul. Polnej w Zalesiu

W ramach zadania Wybudowano odcinek ul. Polnej w Zalesiu o długości 30 mb. Inwestycja obejmowała wykonanie nawierzchni jezdni z płyt YOMB.

Koszt całkowity zadania: 27.832,99 zł brutto

7. Dokumentacja projektowa budowy drogi gminnej w miejscowości Małe Chełmy

W ramach zadania wykonano dokumentację projektową dla budowy odcinka drogi gminnej nr 206011G Małe Chełmy – Rolbik o długości ok. 0,17 km. Zakres rzeczowy dokumentacji projektowej obejmuje budowę drogi, budowę zjazdów indywidualnych, budowę kanalizacji deszczowej z włączeniem do istniejącej/projektowanej kanalizacji deszczowej.

Koszt całkowity zadania: 27.832,99 zł brutto

8. Rozbudowa i modernizacja obiektów infrastruktury turystycznej wzdłuż ścieżek i tras rowerowych na terenie Gminy Brusy

W ramach zadania w Małych Chełmach i Asmusie powstały wiaty drewniane wraz z wyposażeniem oraz wymienione zostały zniszczone urządzenia na placach zabaw wraz z elementami małej architektury (stojaki na rowery, ławki); w Wielkich Chełmach powstała ścieżka dydaktyczna oraz częściowo wymieniono urządzenia na placu zabaw, a w 2024 r. planuje się wykonane ogrodzenia w parku dworskim.

Koszt całkowity zadania: 403.754,00 zł brutto

w tym dofinansowanie w ramach poddziałania "Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność" objętego PROW na lata 2014-2020 w kwocie **222.705,00 zł**

Koszty poniesione w 2023 r. – 221.591,00 zł

9. Rewaloryzacja zabytkowego budynku gospodarczego przy ul. Szkolnej 1 w Brusach wraz z jego adaptacją na cele społeczne

W styczniu 2023r. firma PLANER Autorska Pracownia Architektury WIESŁAW REDZIMSKI rozpoczęła wykonywanie kompletnej dokumentacji projektowo - kosztorysowej na przebudowę i rozbudowę budynku gospodarczego wraz ze zmianą sposobu użytkowania. Całkowite wynagrodzenie opiewało na kwotę 47.355,00 zł. 12 lipca 2023 r. uzyskaliśmy pozwolenie na budowę. W ramach procedury przetargowej został wyłoniony wykonawca robót budowlanych- firma PBHU OBIEKT Sp. z o.o. z Kiełpina.

Koszt robót budowlanych wyniósł 1.509.609,75 zł. Nadzór inwestorski prowadziła firma PeKaBud Patryk Kubiszewski z Chojnic za kwotę 20.000,00zł. Roboty zostały odebrane w dniu 13 grudnia 2023r. 29 grudnia Gmina Brusy uzyskała pozwolenie na użytkowanie. W ramach zadania zostało również zakupione pierwsze wyposażenie, tj. meble, rzutnik, ekran oraz wyposażenie kuchni.

Koszt całkowity zadania: 1.699.278,25 zł brutto

w tym dofinansowanie ze środków *Fundacji Most the Most* w kwocie **1.000.000,00 zł**

10. Cyfrowa Gmina

W maju 2022 r. między Gminą Brusy a Skarbem Państwa, w imieniu którego działa Centrum Projektów Polska Cyfrowa została zawarta umowa na powierzenie grantu w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 dotycząca realizacji projektu grantowego „Cyfrowa Gmina”.

W ramach zadania planuje się zakup:

- 10 stacji roboczych oraz 2 laptopów wraz z pakietem oprogramowania;
- zestawu do wideokonferencji,
- drukarki i skanera kodów kreskowych;
- dwóch serwerów wraz z systemem operacyjnym,
- macierzy dyskowej,

oraz rozbudowę zabezpieczeń logicznych (firewall, systemy IDS, IPS), programu antywirusowego wraz z wdrożeniem zakupionych systemów informatycznych.

Ponadto zostanie przeprowadzona diagnoza cyberbezpieczeństwa oraz szkolenie z zakresu cyberbezpieczeństwa.

Dotychczas odnowiono trzyletnia licencja na posiadane oprogramowanie antywirusowe oraz rozbudowano ochronę stacji roboczych dla 80 stacji (2022 r.)

W 2023 r. zakupiono 15 stacji roboczych oraz 2 laptopy wraz z pakietem oprogramowania; zestaw do wideokonferencji, drukarkę i skaner kodów kreskowych; dwa serwery wraz z systemem operacyjnym, macierz dyskową oraz dokonana została aktualizacja zabezpieczeń logicznych (firewall, systemy IDS, IPS), programu antywirusowego oraz wdrożenie zakupionych systemów informatycznych. Ponadto została przeprowadzona diagnoza cyberbezpieczeństwa oraz szkolenie z zakresu cyberbezpieczeństwa.

Koszt całkowity zadania : 438.817 zł (100% dofinansowania)

Koszty Poniesione w 2022 r. - 10.997,31 zł

Koszty poniesione w 2023 r. – 427.819,69 zł

11. Wzmocnienie bezpieczeństwa w miejscach publicznych poprzez budowę monitoringu na terenie kompleksu sportowego w Brusach

W ramach zadania został wykonany monitoring kompleksu sportowego w Brusach wraz z doświetleniem terenu (29 kamer, okablowanie rejestrator, 3 latarnie). Monitoring swoim

zasięgiem obejmuje teren boiska treningowego, kompleksu boisk ORLIK 2012, stadionu oraz siłowni zewnętrznej.

Koszt całkowity zadania: 110.154,98 zł

w tym dofinansowanie z RZĄDOWEGO PROGRAMU OGRANICZANIA PRZESTĘPCZOŚCI i ASPOŁECZNYCH ZACHOWAŃ RAZEM BEZPIECZNIEJ im. Władysława Stasiaka na lata 2022 – 2024 w kwocie **100.000,00 zł**

Wkład własny do projektu w kwocie **10.000,00 zł** – w ramach lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

12. Budowa ulic Osiedla Słonecznego w Brusach

Inwestycja obejmuje budowę ulic Osiedla Słonecznego w Brusach, w tym wykonanie nawierzchni ulic wraz z ich odwodnieniem (kanalizacja deszczowa) oraz budowę i przebudowę sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej oraz budowę oświetlenia drogowego. Dodatkowo została wykonana rekultywacja stawów na terenie osiedla oraz nasadzenia drzew i krzewów.

Roboty budowlane zostały zrealizowane w czterech etapach:

Etap I - ul. Akacjowa wraz z łącznikiem do ul. Słonecznej - do 30.11.2020 r.,

Etap II – ul. Kwiatowa, ul. Różana z łącznikami do ul. Słonecznej - do 30.09.2021 r.,

Etap III – ul. Jaśminowa oraz ul. Słoneczna, ul. Stokrotki wraz z łącznikiem – do 30.10.2022 r.,

Etap IV - ul. Modrakowa, ul. Zielona wraz z łącznikiem do ul. Różanej, ul. Łanowa - do 31.07.2023 r.

5 września 2023 r. dokonano odbioru końcowego zadania.

Koszt całkowity zadania: 8.232.042,84 zł, w tym dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych w kwocie 2.391.295 zł.

Koszty poniesione dotychczas:

Lata 2016-2017 – 143.154,55 zł na dokumentację projektową

2020 r.

- 305.822,50 zł na roboty budowlane i nadzór inwestorski Etapu I
- 510.000,00 na odszkodowania za grunty przejęte pod budowę ulic Osiedla Słonecznego.

2021 r.

- 1.446.052,86zł na roboty budowlane i nadzór inwestorski Etapu II
- 23.342,00 zł na odszkodowania za grunty przejęte pod budowę ulic Osiedla Słonecznego.

2022 r.

- 2.042.330,24 zł na roboty budowlane i nadzór inwestorski Etapu III

- 189.951,88 zł na odszkodowania za grunty przejęte pod budowę ulic Osiedla Słonecznego.

2023 r.

- 3.855.760,88 zł na roboty budowlane i nadzór inwestorski Etapu IV

13. Budowa hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Brusach

Inwestycja obejmuje budowę nowoczesnej hali widowiskowo - sportowej połączonej z istniejącym kompleksem oświatowym, umożliwiającej różne formy aktywności fizycznej: piłka halowa, siatkowa, koszykowa, ręczna, tenis ziemny oraz dyscypliny lekkoatletyczne. Etap I inwestycji obejmował: stan surowy zamknięty hali o wym. dł. – 44,36 m; szer. - 23,21 m; wys. - 8,02 m, wykonanie trybun na 250 miejsc siedzących oraz zagospodarowanie terenu w postaci: miejsc postojowych, ciągów pieszych i jezdnych, urządzenia zieleni wraz z nasadzeniami oraz małą architekturą. Roboty budowlane wykonała firma Szarafin ze Skórcza za kwotę 11. 11.576.228,14 zł. Nad realizacją zadania funkcję nadzoru inwestorskiego pełniła firma Biuro Usług Technicznych Justyna Kubiszewska z siedzibą w Chojnicach za kwotę 105.000,00 zł

Etap II dotyczy robót wykończeniowych wewnętrznych, instalacji sanitarnych, elektrycznych i niskoprądowych, wykonania elewacji i zakupienia wyposażenia. Wykonawcą tego etapu jest firma PBHU OBIEKT Sp.z o.o. z Kiełpina na kwotę 8.690.651,10 zł. Nadzór nad realizacją zadania pełni firma Biurem Usług Technicznych Justyna Kubiszewska za kwotę 110.000,00 zł.

Koszt całkowity zadania: 21.449.990,52 zł, w tym:

Dokumentacja projektowa: 99.000,00 zł (2020 r.)

Realizacja inwestycji:

- ETAP I - 11.685.925,52 zł (2022-2023 r.)

- ETAP II - 9.665.065 zł (2024 r.)

ŹRÓDŁO I WARTOŚĆ DOFINANSOWANIA:

- ETAP I - Rządowy Program Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w kwocie 9.989.712 zł

- ETAP II - Program Sportowa Polska 2022 w kwocie 4.082.100 zł

14. Budowa ulic w Brusach – prace projektowe

Wykonano dokumentację projektową przebudowy ulic: Bolta, Świętopelka, Witosa, Derdowskiego, Chełmowskiej, Szkolnej, Kościelnej, Pocztovej i 2 Lutego, Plac Jana Pawła II, Bł. Ks. Jankowskiego oraz ul. Ks. A Graduszewskiego w Brusach.

całkowity koszt zadania 337.020,00 zł

koszty poniesione w 2022r. – 33.702,00 zł

koszty poniesione w 2023r. – 257.862,00 zł

Zadanie będzie zakończone w 2024 r.

15. Odwodnienie miasta Brusy

Zakres zadania obejmował:

- **I ETAP** odwodnienie w obrębie ulicy Kalwaryjnej i części ul. Dworcowej poprzez rozdzielanie kanalizacji ogólnospławnej na kanalizację deszczową i sanitarną,
- **II ETAP** odwodnienie Osiedla Słowackiego (ul. Mickiewicza, Prusa, Słowackiego, Wł. Reymonta) poprzez budowę kanalizacji deszczowej oraz budowę zbiornika retencyjnego wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
- **III ETAP** modernizację układu wód deszczowych w obrębie istniejącej oczyszczalni ścieków poprzez rozdział kanalizacji ogólnospławnej na kanalizację deszczową i sanitarną oraz budowę zbiorników retencyjnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą,

W ramach zadania wybudowano ok. ok. 2,8 km kolektora deszczowego oraz 3 zbiorniki retencyjne (2 na terenie starej oczyszczalni, 1 zbiornik dla potrzeb retencjonowania wód deszczowych z Osiedla Słowackiego)

Zadanie jest dofinansowane w ramach Działania 11.1. Ograniczanie zagrożeń naturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020,

Całkowity koszt zadania: **15.241.143,73 zł**, w tym dofinansowanie: **11.415.673,42 zł**

W 2019 r. w ramach zadania wykonano dokumentację projektową oraz zakupiono grunt pod budowę zbiornika retencyjnego dla Osiedla Słowackiego, a w kolejnych latach realizowano roboty budowlane:

- **I ETAP** – w obrębie ulicy Kalwaryjnej i części ul. Dworcowej poprzez rozdzielanie kanalizacji ogólnospławnej na kanalizację deszczową i sanitarną (2020-2021);
- **II ETAP**– odwodnienie Osiedla Słowackiego (ul. Prusa, Mickiewicza, Słowackiego, Wł. Reymonta) poprzez budowę kanalizacji deszczowej (2023) – koszt 28.02.23 podpisano umowę na roboty bud. z firmą HINC Arkadiusz Hinc z Żuromina na kwotę 7.004.525,37 zł., nadzór nad inwestycją pełni firma Usługi Projektowe, Nadzór Budowlany Daniel Folehr za kwotę 46.220,00 zł; 03.03.23 został przekazany plac budowy; - **okres międzysesyjny:** 27.10.2023 r. zawarto Aneks zwiększający zakres robót o odtworzenie nawierzchni drogowych na dz. ewid. nr 72/52 obręb Brusy i wynagrodzenie do kwoty **7.072.888,98 zł**. 13.11.2023 r nastąpił odbiór robót;
- **III ETAP** – w obrębie oczyszczalni ścieków poprzez rozdział kanalizacji ogólnospławnej na kanalizację deszczową i sanitarną (2022-2023) – koszt 4.609.500 zł.

(realizacja od 2019 r. do 2023 r.)

16. Modernizacja drogi gminnej 206072G Brusy-Małe Gliśno-Lubnia

Zadanie obejmuje opracowanie dokumentacji projektowej wraz z wykonaniem robót budowlanych dla budowy drogi gminnej na odcinku Lubnia - Dąbrówka o długości 2,1 km. W miejscowości Lubnia na odcinku ok. 250 m wybudowany zostanie chodnik oraz oświetlenie uliczne, na pozostałym obustronne pobocza szer. 0,5-0,75m. Na całej długości wykonana zostanie jezdnia asfaltowa szer. 5 m.

Całkowity koszt zadania wynosi: 3.099.989,28 zł, w tym dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w kwocie 2.595.000 zł

Koszty poniesione w 2023 r.: 509.274,50 zł

Zadanie zostanie ukończone w kwietniu 2024 r.

17. Budowa ciągów pieszego, rowerowego i pieszo-rowerowego wzdłuż dróg gminnych nr 206071G oraz 206072G Brusy-Małe Gliśno wraz z przebudową ulicy Makowej w Brusach - dokumentacja projektowa

6 grudnia 2023 r. pomiędzy Gminą Brusy a firmą USŁUGI PROJEKTOWE, NADZÓR BUDOWLANY DANIEL FOLEHR z siedzibą w Chojnicach. Została podpisana umowa na wykonanie prac projektowych w ramach ww. zadania.

Zakres rzeczowy dokumentacji obejmuje:

- W ramach przebudowy ul. Makowej – budowę kanalizacji deszczowej, budowę nawierzchni drogowych, w tym jednostronnego ciągu pieszo – rowerowego oraz budowę oświetlenia drogowego,
- W ramach przebudowy ul. Kalwaryjnej (w granicach miasta) – budowę jednostronnego chodnika, budowę ciągu pieszo-rowerowego, budowę oświetlenia drogowego
- W ramach przebudowy drogi gminnej Brusy (od granicy miasta)-Małe Gliśno – budowę jednostronnego ciągu pieszo-rowerowego, budowę oświetlenia drogowego na skrzyżowaniu dróg w miejscowości Małe Gliśno.

Całkowity koszt zadania: 167.599,80 zł

Prace projektowa zostaną zakończone w sierpniu 2024 r.

18. Dokumentacja projektowa rozbudowy przystanku integracyjnego w Brusach

W ramach zadania planuje się wykonać dokumentację projektową dla:

- budowy zatoki przystankowej wraz z wiatą PKS na ul. Wojska Polskiego w Brusach
- zagospodarowanie terenu przy budynku dworca PKP w Brusach, w tym lokalizację głównego przystanku autobusowego w mieście, budowę parkingu dla autobusów, budowę stacji ładowania pojazdów elektrycznych, budowę parkingu typu Park&Ride i kiss&ride (ok. 60 miejsc postojowych), monitoring, wyposażenie w obiekty małej architektury (wiaty, ławeczki, stojaki na rowery itp.), urządzenie zieleni
- modernizacji pomieszczeń wewnątrz budynku dworca PKP (budynek znajduje się na terenie kolejowym) - w tym dostosowanie pomieszczeń do następujących funkcji: toaleta dla podróżnych, poczekalnia, korytarz itp.).

W 2023 r. została zlecona dokumentacja projektowa budowy przystanku na ul. Wojska Polskiego w Brusach za kwotę **39.999,99 zł** oraz wykonanie studium wykonalności dla całego zakresu rzeczowego za kwotę **17.220,00 zł**.

Całkowity szacowany koszt zadania: 200.000,00 zł

Okres realizacji: 2023-2024

19. Dokumentacja projektowa termomodernizacji budynków komunalnych i użyteczności publicznej w Gminie Brusy

Zadanie obejmuje wykonanie dokumentacji projektowej dla termomodernizacji 24 budynków:

- 6 szkół podstawowych
- 9 budynków mieszkalnych
- 2 świetlic wiejskich
- 7 budynków wielofunkcyjnych.

Realizacja zadania planowana jest na 2024 r.

20. Budowa nowego boiska wielofunkcyjnego o wymiarach pola gry 12mx24m wraz z zadaszeniem o stałej konstrukcji przy Szkole Podstawowej im. Bł. Ks. Józefa Jankowskiego w Czyczkowach

Zadanie obejmuje wykonanie dokumentacji projektowej oraz budowę hali sportowej przy Szkole Podstawowej im. Bł. Ks. Józefa Jankowskiego w Czyczkowach. W 2023 r. został zakupiony projekt typowy za kwotę 39.975,00 zł oraz zlecona jego adaptację za kwotę 65.000,00 zł. Wykonanie robót budowlanych planowane jest na 2024 r.

Hala sportowa zostanie wybudowana w lekkiej konstrukcji z wielofunkcyjnymi boiskami oraz zagospodarowaniem terenu. Obiekt w technologii zapewniającej bezpieczeństwo użytkowników z zadaszeniem łukowym o konstrukcji samonośnej z boiskiem o wymiarach 12 x 24m . Ponadto w bryle hali zaplanowano zaplecze sanitarno-szatniowe, oraz strzelnicę laserową z min. 4 stanowiskami strzeleckimi. Dodatkowo hala wyposażona zostanie w rozkładaną na płycie boiska wykładzinę ochronną wraz z mobilną sceną co poszerzy jej funkcjonalność. Sala wyposażona zostanie w instalacje monitoringu i zakupione zostanie niezbędne sportowe wyposażenie.

Całkowity szacowany koszt zadania: 4.189.228,00 zł

Koszty poniesione w 2023 r. – 39.975,00 zł

Realizacja – lata 2023 – 2024

ŹRÓDŁO I WARTOŚĆ DOFINANSOWANIA:

Budżet Państwa - zadanie związane z budową obiektu sportowego w ramach programu Olimpia - program Budowy Przyszkolnych Hal Sportowych na 100 lecie Pierwszych Występów Reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich – 2.005.000,00 zł

21. Energia ze źródeł odnawialnych w gminach: Brusy, Chojnice, Czersk, Karsin i Konarzyny

Inwestycja była prowadzona w ramach partnerstwa Gmin: Brusy (lider), Chojnice, Czersk, Karsin i Konarzyny.

ZAKRES ZADANIA: wykonanie 38 instalacji fotowoltaicznych oraz 6 instalacji pomp ciepła o łącznej mocy 1.403,495kW.

W gminie Brusy zostały wykonane instalacje fotowoltaiczne na 15 obiektach użyteczności publicznej:

- budynku socjalno-sportowym w Brusach
- w Zakładzie Gospodarki Komunalnej w obrębie hydroforni w Brusach i w Czyczkowach
- w Zakładzie Gospodarki Komunalnej w obrębie oczyszczalni
- Samorządowym Żłobku w Brusach
- Szkole Podstawowej nr 1 i nr 2 w Brusach
- Szkole Podstawowej w Leśnie
- Centrum Kultury i Biblioteki w Brusach
- Urzędzie Miejskim w Brusach
- świetlicy wiejskiej w Lubni
- świetlicy wiejskiej w Kosobudach
- świetlicy wiejskiej w Męcikale
- budynku socjalno-sportowym w Czyczkowach
- remizie OSP w Lubni

KOSZT CAŁKOWITY: 5.993.745,30 zł, dla Gminy Brusy: 1.401.829,21 zł

ŹRÓDŁO I WARTOŚĆ DOFINANSOWANIA: Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 w kwocie 4.251.791,41 złotych (85% kosztów kwalifikowalnych), dla Gminy Brusy - 962.563,45 zł

WYKONAWCA w gminie Brusy: PGI2 - Pomorska Grupa Inżynierska z Chojnic
Realizacja – 2023 r.

22. Dostępny Urząd

W ramach zadania do budynku urzędu dobudowana została winda zewnętrzna wyposażona w sygnalizację optyczną i dźwiękową oraz napisy w alfabecie brajla, wejście do windy zostało oznaczone guzami i listwami dotykowymi. Ponadto w budynku urzędu umieszczono: tabliczki w alfabecie brajla z opisem pomieszczeń, plan tyflograficzny, zakupiono pętlę indukcyjną, krzesło ewakuacyjne i bezprzewodowy system przywoływania w łazienkach dla osób z niepełnosprawnościami. Inwestycja ma na celu umożliwienie osobom ze szczególnymi potrzebami samodzielne poruszanie i komunikowanie się w budynku Urzędu Miejskiego w Brusach poprzez likwidację barier architektonicznych i komunikacyjno-informacyjnych. Wykonawcą dobudowy windy zewnętrznej była firma ARTMED sp. z o.o. z Tomaszowa Mazowieckiego (603.313,97 zł), nadzór inwestorski sprawowała firma PeKaBud Patryk Kubiszewski z Chojnic (8.000 zł);

Całkowity koszt zadania wyniósł niespełna 650.000,00 zł w tym dofinansowanie w wysokości 167.920,00 zł - grant z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

Zadanie zostało zrealizowane do 29.09.2023 r.

23. Modernizacja kompleksu sportowego „Moje boisko ORLIK - 2012” w Brusach

W ramach zadania wymieniono nawierzchnię ze sztucznej trawy na boisku piłkarskim (na bezzasypową) oraz zmodernizowano nawierzchnię poliuretanową na boisku wielofunkcyjnym, zakupiono nowe bramki i kosze, wyremontowano zaplecze sanitarno-szatniowe..

Koszt całkowity zadania: 873.384,00 zł,

w tym dofinansowanie z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach Programu Modernizacji Kompleksów Sportowych „MOJE BOISKO – ORLIK 2012” – EDYCJA 2022

w kwocie: 436.692,00 zł

Realizacja – 2023 r.

24. Budowa oświetlenia ścieżki rowerowej Brusy- Zalesie

W ramach zadania wybudowano oświetlenie drogowe wzdłuż ścieżki rowerowej Brusy – zalesie (od miejscowości Gacnik w stronę Zalesia), ułożono kabla oświetleniowego oraz zamontowano 8 latarni.

Koszt całkowity zadania: 65.000 zł brutto

1. Sołectwo Brusy- Jaglie

Budowa oświetlenia w miejscowości Brusy - Jaglie

Wybudowano oświetlenie drogowe na drodze gminnej Brusy–Jaglie – Żabno (montaż szafki sou, ułożenie kabla oświetleniowego, montaż 4 latarni oświetleniowych)

Koszt realizacji zadania wyniósł **34.692,00 zł**, w tym ze środków f. sołeckiego 23.039,99 zł, z planu finansowego UM 11.652,01 zł.

2. Sołectwo Brusy-Wybudowanie

Zagospodarowanie terenu rekreacyjno-sportowego

W ramach zadania zakupiono urządzenie zabawowe wielofunkcyjne. Zakup kolejnych urządzeń planowany jest ze środków f. sołeckiego na 2024 r.

Koszt realizacji zadania wyniósł **20.315,00 zł**.

3. Sołectwo Czapiewice

Budowa odcinka drogi gminnej nr 206015G Czapiewice-WielkieChełmy

Wybudowano drogę o nawierzchni asfaltowej na odcinku 16 mb (zjazd z drogi powiatowej). Zadanie będzie kontynuowane w 2024 r.

Koszt realizacji zadania wyniósł **28.999,99 zł**.

4. Sołectwo Czarniż

Budowa oświetlenia drogowego w Czarniżu

Kontynuacja budowy oświetlenia drogowego (ułożenie kabla oświetleniowego, montaż 3latarni oświetleniowych). Łącznie w latach 2022-2024 wybudowano5 latarni oświetlenia ulicznego ze środków f. sołeckiego.

Koszt realizacji zadania w 2023 r. wyniósł: **25.000,00 zł.**

5. Sołectwo Czarnowo

W 2023 r. w planie finansowym sołectwa Czarnowo nie ujęto zadań inwestycyjnych.

6. Sołectwo Czyczkowy

Zakup i montaż urządzenia nawadniającego oraz niezbędnych materiałów.

Zakupiono urządzenie do nawadniania płyty boiska sportowego w Czyczkowach oraz niezbędne materiały.

Koszt realizacji zadania wyniósł: **11.868,00 zł**

7. Sołectwo Gacnik

Budowa oświetlenia przy drodze wojewódzkiej nr 235 w miejscowości Gacnik

W ramach zadania ułożono kabel oświetleniowy i zamontowano 2 latarnie oświetleniowe przy ścieżce rowerowej Brusy - Zalesie.

Koszt realizacji zadania wyniósł: **15.000,00 zł**

W 2024 r. ze środków f. sołectkiego planuje się kontynuację budowy oświetlenia w stronę Brus.

8. Sołectwo Główczewice

W 2023 r. w planie finansowym sołectwa Główczewice nie ujęto zadań inwestycyjnych.

9. Sołectwo Huta

Doposażenie świetlicy wiejskiej poprzez zakup i montaż klimatyzacji

W ramach zadania zakupiono i zamontowano w świetlicy wiejskiej w Hucie klimatyzację typu Split - 3 szt.

Koszt realizacji zadania wyniósł **13.825,20 zł.**

10. Sołectwo Kinice

W 2023 r. w planie finansowym sołectwa Kinice nie ujęto zadań inwestycyjnych.

11. Sołectwo Kosobudy

Monitoring przy świetlicy

W ramach zadania wykonano instalację monitoringu terenu przy świetlicy wiejskiej w Kosobudach (4 kamery wraz z niezbędnym osprzętem i okablowaniem).

Za daniem będzie kontynuowane ze środków f. sołectkiego w 2024 r.

Koszt realizacji zadania wyniósł: **10.000,00 zł.**

12. Sołectwo Leśno

W 2023 r. w planie finansowym sołectwa Leśno nie ujęto zadań inwestycyjnych.

13. Sołectwo Lubnia

Budowa oświetlenia drogowego na ul. Sosnowej.

Wybudowano linię kablową oświetlenia drogowego (ok. 100m) oraz zamontowano 1 latarnię w ul. Sosnowej w Lubni.

Koszt realizacji zadania wnioś: **9.000,00 zł**

Budowa oświetlenia drogowego na ul. Brzozowej

Wybudowano oświetlenia drogowe ul. Brzozowej w Lubni (kabel oświetleniowy, szafka sterująca, 4 latarnie).

Zadanie będzie kontynuowane w 2024 r. ze środków f. sołectkiego.

Koszt realizacji zadania wnioś: **34.000,00 zł**

14. Sołectwo Małe Chełmy

W 2023 r. w planie finansowym sołectwa Małe Chełmy nie ujęto zadań inwestycyjnych.

15. Sołectwo Małe Gliśno

W ramach zadania zakupiono urządzenie zabawowe - pajęczyna i siedzisko huśtawki zestaw mebli ogrodowych oraz stojak na rowery.

Koszt realizacji zadania wnioś: **9.999,70 zł**

16. Sołectwo Męcikał

W 2023 r. w planie finansowym sołectwa Męcikał nie ujęto zadań inwestycyjnych..

17. Sołectwo Orlik

Budowa oświetlenia drogowego

Wybudowano linię kablową oświetlenia drogowego oraz zamontowano szafkę sterującą i 1 latarnię.

Koszt realizacji zadania wnioś: **7.999,99 zł.**

18. Sołectwo Przymuszewo

Budowa siłowni zewnętrznej na terenie rekreacyjno-sportowym

Wykonano dokumentację projektową dla zagospodarowania terenu rekreacyjno – sportowego oraz zakupiono urządzenia siłowe, tj. rower, surfer i twister, biegacz i orbitek oraz krzesło i prasa.

Koszt realizacji zadania wynioś: **23.370,00 zł**

19. Sołectwo Rolbik

W 2023 r. w planie finansowym sołectwa Rolbik nie ujęto zadań inwestycyjnych..

20. Sołectwo Skoszewo

Budowa drogi gminnej w Skoszewie

Sołectwo zabezpieczyło środki w kwocie 16.096,00 zł na wykonanie dokumentacji projektowej dla budowy odcinka ul. Kaszubskiej w Skoszewie. W wyniku przeprowadzonych procedur przetargowych na realizację dokumentacji projektowej okazało, że środki w funduszu są niewystarczające.

Zadanie nie zostało zrealizowane.

21. Sołectwo Wielkie Chełmy

Zmiana nawierzchni ciągu pieszo-jezdnego w Wielkich Chełmach.

Wykonano modernizację ciągu pieszo – jezdni na drodze wewnętrznej gminnej przy sklepie spożywczym w miejscowości Wielkie Chełmy. (zmiana nawierzchni z płyt YOMB na kostkę brukową).

Koszt realizacji zadania wyniósł **39.900,00 zł.**

22. Sołectwo Zalesie

Zakup wozu strażackiego dla OSP Zalesie.

Zadanie nie zostało zrealizowane.

23. Sołectwo Żabno

Budowa drogi "koło krzyża" - sołectwo Żabno

Wybudowano odcinek drogi gminnej w Żabnie o długości 16 mb. Inwestycja obejmowała wykonanie nawierzchni asfaltowej jezdni wraz z poboczami z kruszywa.

Koszt realizacji zadania wyniósł **20.056,00 zł.**

VII. WYKONANIE FUNDUSZU SOŁECKIEGO

Plan wydatków funduszu sołeckiego na 2023 rok- 840 946,00 zł

Wydatki wykonane w ramach funduszu sołeckiego na 2023 rok -787 218,19 zł

w tym:

wydatki majątkowe – 354 637,57 zł

wydatki bieżące – 432 580,62,00 zł

Nie wykorzystano kwoty 53 727,81 zł

Wskaźnik wykonania funduszu sołeckiego za 2023 rok – 93,61%.

Tabela 32. Wykonanie funduszu sołeckiego w 2023 roku.

Nazwa Sołectwa	Nazwa zadania, przedsięwzięcia	Plan wydatków na dzień 31.12.2023r. (zł)	Wykonanie na dzień 31.12.2023r. (zł)	Wskaźnik wykonania	Saldo (zł)
BRUSY - JAGLIE	I Budowa oświetlenia w miejscowości Brusy-Jagle	23 048,00	23 039,99	99,97%	8,01
		23 048,00	23 039,99	99,97%	8,01
BRUSY – WYBUDOWANIE	I Naprawa nawierzchni dróg gminnych	5 000,00	4 956,84	99,14%	43,16
	II Zakup tablic kierunkowych, służących jako drogowskazy do posesji	2 000,00	1 954,45	97,72%	45,55
	III Zagospodarowanie terenu rekreacyjno - sportowego	20 315,00	20 315,00	100,00%	-
	IV Organizacja spotkań promujących kulturę kaszubską i zdrowy styl życia (Konkurs kulinarny na najsmaczniejszą potrawę regionalną z okazji Dnia Kobiet; Turniej sportowy z okazji Dnia Dziecka)	4 000,00	3 954,27	98,86%	45,73
		31 315,00	31 180,56	99,57%	134,44
CZAPIEWICE	I Budowa odcinka drogi gminnej nr 206015G Czapiewice - Wielkie Chełmy	29 000,00	28 999,99	100,00%	0,01
	II Organizacja spotkań promujących kulturę kaszubską i zdrowy tryb życia / Turniej sportowy z okazji Dnia Dziecka, Konkurs kulinarny z okazji Dnia Kobiet, Kaszubski Wieczór Wigilijny/	2 382,00	2 379,36	99,89%	2,64
	Wynajem zamków dmuchanych	1 000,00	1 000,00	100,00%	-
	III Zakup metalowego serca na nakrętki	1 000,00	1 000,00	100,00%	-
		33 382,00	33 379,35	99,99%	2,65
CZARNIŹ	I Budowa oświetlenia drogowego w Czarniżu	25 000,00	25 000,00	100,00%	-
	II Organizacja cyklu spotkań promujących kulturę kaszubską i zdrowy styl życia (Festyn Rodzinny, Kaszubskie Mikołajki)	2 251,00	2 195,89	97,55%	55,11
	III Poprawa estetyki wsi	2 000,00	1 934,03	96,70%	65,97
		30 251,00	30 129,92	99,60%	121,08
CZARNOWO	I Naprawa nawierzchni dróg gminnych	20 000,00	19 984,72	99,92%	15,28

	II Odwodnienie drogi gminnej	3 000,00	3 000,00	100,00%	-
	II Organizacja imprez integracyjnych promujących kulturę kaszubską i zdrowy styl życia (Konkurs kulinarny na najsmaczniejszą potrawę regionalną z okazji Dnia Kobiet, Turniej sportowy z okazji Dnia Dziecka)	1 319,00	1 318,84	99,99%	0,16
	Wynajem zamków dmuchanych	300,00	300,00	100,00%	-
	III Poprawa estetyki wsi	2 500,00	2 294,68	91,79%	205,32
		27 119,00	26 898,24	99,19%	220,76
CZYCZKOWY	I Naprawa nawierzchni dróg gminnych	40 000,00	39 908,96	99,77%	91,04
	II Dopuszczenie jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej	6 300,00	6 300,00	100,00%	-
	III Organizacja spotkań promujących kulturę kaszubską i zdrowy styl życia (Konkurs kulinarny na najsmaczniejszą potrawę regionalną z okazji Dnia Kobiet, Turniej sportowy z okazji Dnia Dziecka)	1 000,00	973,37	97,34%	26,63
	IV Zakup i montaż urządzenia nawadniającego oraz niezbędnych materiałów	13 700,00	11 868,00	86,63%	1 832,00
	V Poprawa estetyki wsi	1 631,00	1 563,48	95,86%	67,52
		62 631,00	60 613,81	96,78%	2 017,19
GACNIK	I Naprawa nawierzchni dróg gminnych	4 358,00	4 327,40	99,30%	30,60
	II Budowa oświetlenia przy drodze wojewódzkiej nr 235 w miejscowości Gacnik	15 000,00	15 000,00	100,00%	-
	III Organizacja spotkania promującego ekologię	2 000,00	1 998,32	99,92%	1,68
	IV Poprawa estetyki wsi	500,00	499,06	99,81%	0,94
		21 858,00	21 824,78	99,85%	33,22
GLÓWCZEWICE	I Naprawa nawierzchni dróg gminnych	11 000,00	10 936,52	99,42%	63,48
	II Naprawa nawierzchni drogi gminnej poprzez zakup płyt YUMB	12 200,00	12 132,96	99,45%	67,04
	III Organizacja cyklu imprez promujących kulturę kaszubską i zdrowy styl życia (Kaszubski konkurs kulinarny z okazji Dnia Kobiet; Dzień Seniora-warsztaty rękodzieła; Turniej sportowy dla dzieci z okazji Dnia Dziecka)	1 300,00	1 295,67	99,67%	4,33
	Wynajem zamków dmuchanych	900,00	900,00	100,00%	-
	IV Poprawa estetyki wsi	1 000,00	998,90	99,89%	1,10
	V Zagospodarowanie terenu rekreacyjno-sportowego	719,00	714,04	99,31%	4,96
			27 119,00	26 978,09	99,48%
HUTA	I Dopuszczenie świetlicy wiejskiej	10 000,00	9 999,90	100,00%	0,10
	II Dopuszczenie świetlicy wiejskiej	14 000,00	13 825,20	98,75%	174,80
	III Organizacja spotkań integracyjnych promujących kulturę kaszubską i zdrowy styl życia (Turniej sportowy z okazji Dnia Dziecka, Kaszubski konkurs kulinarny z	3 000,00	2 996,65	99,89%	3,35

	okazji Dnia Kobiet, Kaszubska Noc Świętojańska, Kaszubska Wigilia)				
	III Poprawa estetyki wsi	3 251,00	3 210,00	98,74%	41,00
		30 251,00	30 031,75	99,28%	219,25
KINICE	I Naprawa nawierzchni dróg gminnych	11 499,00	11 487,28	99,90%	11,72
	II Organizacja spotkań promujących kulturę kaszubską i zdrowy styl życia (Turniej sportowy dla dzieci, Kaszubski konkurs kulinarny z okazji Dnia Kobiet, Kaszubskie jasełka dla dzieci)	2 300,00	2 299,94	100,00%	0,06
	III Zagospodarowanie terenu rekreacyjno-sportowego	9 500,00	9 450,09	99,47%	49,91
		23 299,00	23 237,31	99,74%	61,69
KOSOBUDY	I Naprawa dróg gminnych kruszywem mineralnym	45 000,00	44 933,56	99,85%	66,44
	II Monitoring terenu przy świetlicy	10 000,00	10 000,00	100,00%	-
	III Organizacja spotkań promujących kulturę kaszubską i zdrowy styl życia (Spotkanie oplatkowe; Dożynki wiejskie; Festyn kaszubski z okazji Dnia Dziecka; Kaszubski konkurs kulinarny połączony z Dniem Kobiet)	3 625,00	3 625,00	100,00%	-
	Wynajem zamków dmuchanych	1 000,00	1 000,00	100,00%	-
		59 625,00	59 558,56	99,89%	66,44
LEŚNO	I Naprawa nawierzchni dróg gminnych	10 400,00	10 385,76	99,86%	14,24
	II Zakup tablic kierunkowych, służących jako drogowskazy do posesji	2 000,00	1 994,01	99,70%	5,99
	III Dopuszczenie jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej	6 000,00	6 000,00	100,00%	-
	IV Dopuszczenie świetlicy wiejskiej	3 080,00	3 077,95	99,93%	2,05
	V Organizacja cyklu spotkań integracyjnych promujących kulturę kaszubską (Spotkanie Oplatkowe; Dożynki wiejskie; Noc Świętojańska; Festyn śliwkowy; Kaszubski konkurs kulinarny z okazji Dnia Kobiet)	4 651,00	4 635,87	99,67%	15,13
	VI Wyposażenie boiska sportowego	9 000,00	8 981,00	99,79%	19,00
	VII Zgospodarowanie terenu rekreacyjno-sportowego	8 500,00	8 482,70	99,80%	17,30
	VIII Remont pomostu w Leśnie	19 000,00	19 000,00	100,00%	-
		62 631,00	62 557,29	99,88%	73,71
LUBNIA	I Dopuszczenie jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej	5 000,00	5 000,00	100,00%	-
	II Budowa oświetlenia drogowego na ul. Sosnowej	9 000,00	9 000,00	100,00%	-
	III Budowa oświetlenia drogowego na ul. Brzozowej	34 631,00	34 000,00	98,18%	631,00
	IV Monitoring terenu rekreacyjno-sportowego przy świetlicy wiejskiej	10 000,00	9 963,00	99,63%	37,00
	V Organizacja cyklu spotkań promujących kulturę kaszubską i zdrowy styl życia (Turniej sportowy z okazji Dnia Dziecka, Festyn rodzinny, Dzień Kobiet-konkurs kulinarny)	500,00	500,00	100,00%	-
	Wynajem zamków dmuchanych	1 500,00	1 500,00	100,00%	-
	VI Poprawa estetyki wsi	2 000,00	1 964,11	98,21%	35,89

		62 631,00	61 927,11	98,88%	703,89
MAŁE CHELMY	I Naprawa nawierzchni dróg gminnych	7 500,00	7 500,00	100,00%	-
	II Remont budynku OSP	15 000,00	15 000,00	100,00%	-
	III Doposażenie świetlicy wiejskiej	5 565,00	5 564,99	100,00%	0,01
	IV Organizacja cyklu spotkań promujących kulturę kaszubską i zdrowy styl życia (Festyn sportowy z okazji Dnia Dziecka; Zimowisko sportowe z elementami kultury kaszubskiej i bal przebierańców; Kaszubska Choinka)	2 500,00	2 492,60	99,70%	7,40
	Wynajem zamków dmuchanych	500,00	500,00	100,00%	-
		31 065,00	31 057,59	99,98%	7,41
MAŁE GLIŚNO	I Naprawa nawierzchni dróg gminnych	11 254,00	11 251,24	99,98%	2,76
	II Organizacja spotkań integracyjnych promujących kulturę kaszubską (Festyn rodzinny-turniej sportowy)	1 000,00	991,62	99,16%	8,38
	Wynajem zamków dmuchanych	1 500,00	1 500,00	100,00%	-
	III Doposażenie świetlicy wiejskiej	2 300,00	2 286,00	99,39%	14,00
	IV Zagospodarowanie terenu rekreacyjno-sportowego	10 000,00	9 999,70	100,00%	0,30
		26 054,00	26 028,56	99,90%	25,44
MĘCIKAŁ	I Naprawa nawierzchni dróg gminnych	10 000,00	9 992,36	99,92%	7,64
	II Doposażenie świetlicy wiejskiej	2 000,00	2 000,00	100,00%	-
	III Organizacja cyklu spotkań promujących kulturę kaszubską (Piknik rodzinny w Noc Świętojańska; Turniej sportowy z okazji Dnia Dziecka; Zimowisko dla dzieci)	3 500,00	3 500,00	100,00%	-
	IV Wymiana urządzeń na istniejącym placu zabaw	43 065,00	42 300,70	98,23%	764,30
	V Zagospodarowanie centrum wsi	2 000,00	1 992,60	99,63%	7,40
		60 565,00	59 785,66	98,71%	779,34
ORLIK	I Naprawa nawierzchni dróg gminnych	19 123,00	19 119,24	99,98%	3,76
	II Ustalenie przebiegu granicy drogi gminnej	2 200,00	2 200,00	100,00%	-
	III Budowa oświetlenia drogowego	8 000,00	7 999,99	100,00%	0,01
	IV Organizacja spotkań promujących kulturę kaszubską i zdrowy styl życia (Turniej sportowy dla dzieci; Kaszubski konkurs kulinarny z okazji Dnia Kobiet; Spotkanie z okazji Dnia Babci i Dziadka)	2 000,00	1 605,94	80,30%	394,06
	V Zagospodarowanie terenu rekreacyjno-sportowego	3 500,00	3 424,66	97,85%	75,34
		34 823,00	34 349,83	98,64%	473,17
PRZYMUSZEWO	I Budowa siłowni zewnętrznej na terenie rekreacyjno- sportowym	25 555,00	23 370,00	91,45%	2 185,00
	II Organizacja cyklu spotkań promujących kulturę kaszubską	1 000,00	985,78	98,58%	14,22
		26 555,00	24 355,78	91,72%	2 199,22
ROLBIK	I Naprawa nawierzchni dróg gminnych	18 458,00	18 411,12	99,75%	46,88
	II Zakup tablicy ogłoszeniowej	2 500,00	2 433,20	97,33%	66,80
	III Organizacja spotkań integracyjnych promujących kulturę kaszubską	1 040,00	866,06	83,28%	173,94
	IV Zagospodarowanie wsi Widno	7 000,00	7 000,00	100,00%	-
		28 998,00	28 710,38	99,01%	287,62

SKOSZEWO	I Budowa drogi gminnej w Skoszewie	16 096,00	-	0,00%	16 096,00	
		16 096,00	-	0,00%	16 096,00	
WIELKIE CHEŁMY	I Zmiana nawierzchni ciągu pieszo-jezdnego w Wielkich Chełmach	33 900,00	33 900,00	100,00%	-	
	II Doposażenie placu zabaw	5 850,00	5 850,00	100,00%	-	
	III Zakup siatki piłko-chwyty	2 088,00	2 088,00	100,00%	-	
		41 838,00	41 838,00	100,00%	-	
ZALESIE	I Naprawa nawierzchni dróg gminnych	3 736,00	3 697,96	98,98%	38,04	
	II Zakup wozu strażackiego dla OSP Zalesie	30 000,00	-	0,00%	30 000,00	
	III Organizacja cyklu spotkań promujących kulturę kaszubską oraz zdrowy styl życia (Kaszubska Gwiazdka, Kaszubskie igraszki kulinarne z okazji Dnia Kobiet, Turniej sportowy dla dzieci z okazji Dnia Dziecka ;Konkurs na tradycyjną potrawę wigilijną, Piknik Rodzinny)	2 500,00	2 497,21	99,89%	2,79	
	Wynajem zamków dmuchanych	500,00	500,00	100,00%	-	
	IV Zagospodarowanie terenu gminnego przy szkole podstawowej	16 000,00	16 000,00	100,00%	-	
			52 736,00	22 695,17	43,04%	30 040,83
ŻABNO	I Budowa drogi "koło krzyża"	20 056,00	20 056,00	100,00%	-	
	II Naprawa nawierzchni dróg gminnych	3 000,00	2 989,84	99,66%	10,16	
	III Organizacja spotkań promujących kulturę kaszubską i zdrowy styl życia (Kaszubskie igraszki kulinarne z okazji Dnia Dziecka, Turniej sportowy dla dzieci)	2 000,00	1 998,67	99,93%	1,33	
	IV Poprawa estetyki wsi	500,00	495,95	99,19%	4,05	
	Poprawa estetyki wsi	1 500,00	1 500,00	100,00%	-	
			27 056,00	27 040,46	99,94%	15,54
		OGÓLEM	840 946,00	787 218,19	93,61%	53 727,81

VIII. PRZYNALEŻNOŚĆ GMINY BRUSY DO STOWRZYSZEŃ I ZWIĄZKÓW MIĘDZYGMINNYCH ORAZ MIASTA PARTNERSKIE

Gmina Brusy należy do następujących organizacji:

- Związek Miast Polskich (Uchwała nr XXVII-146/97)
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Sandry Brdy” (XIII/141/2008)
- Stowarzyszenie Wdzydzko – Charzykowska Lokalna Grupa Rybacka „Morenka” (XXVIII/246/09)
- Stowarzyszenie Samorządów Polskich Współdziałających z Parkami Narodowymi oraz Samorządów posiadających na swym terenie inne obszary prawnie chronione. (Uchwała nr XXVII/242/14)

Miasta Partnerskie

Gmina Brusy prowadzi współpracę z dwoma miastami partnerskimi: od 2006 r. z niemieckim miastem Gross Laasch oraz od 2015 r. z polskim Ożarowem Mazowieckim.

IX. CZĘŚĆ ANALITYCZNA

1. Oświata i wychowanie

Gmina Brusy jest organem prowadzącym dla: 10 szkół podstawowych, w tym dwóch z filiami, jednego przedszkola, pięciu punktów przedszkolnych oraz żłobka.

Na terenie gminy Brusy działają następujące szkoły podstawowe:

- 1) Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Pawła II w Brusach, o strukturze organizacyjnej kl. I-VIII i oddziałem przedszkolnym;
- 2) Szkoła Podstawowa nr 2 w Brusach o strukturze organizacyjnej kl. I-VIII;
- 3) Szkoła Podstawowa w Czapiewicach o strukturze organizacyjnej kl. I-VIII i oddziałem przedszkolnym;
- 4) Szkoła Podstawowa im. bł. ks. Józefa Jankowskiego w Czyczkowach o strukturze organizacyjnej kl. I-VIII i oddziałem przedszkolnym;
- 5) Szkoła Podstawowa im. Księdza Kanonika Bolesława Śledzia w Kosobudach o strukturze organizacyjnej kl. I-VIII i oddziałem przedszkolnym;
- 6) Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Leśnie o strukturze organizacyjnej kl. I-VIII i oddziałem przedszkolnym wraz ze Szkołą Filialną w Przymuszewie o strukturze organizacyjnej kl. I-III i oddziałem przedszkolnym;
- 7) Szkoła Podstawowa im. Tajnej Organizacji Wojskowej „Gryf Pomorski” w Lubni o strukturze organizacyjnej kl. I-VIII i oddziałem przedszkolnym;
- 8) Szkoła Podstawowa w Męcikale o strukturze organizacyjnej kl. I-VIII i oddziałem przedszkolnym;
- 9) Szkoła Podstawowa im. Stanisława Sikorskiego w Wielkich Chełmach o strukturze organizacyjnej kl. I-VIII i oddziałem przedszkolnym wraz ze Szkołą Filialną w Rolbiku o strukturze organizacyjnej kl. I-III i oddziałem przedszkolnym;
- 10) Szkoła Podstawowa w Zalesiu o strukturze organizacyjnej kl. I-VIII i oddziałem przedszkolnym.

Na terenie miasta Brusy funkcjonuje jedno publiczne przedszkole tj. Przedszkole nr 1 w Brusach przy ul. Ogrodowej z dodatkowymi oddziałami oraz z Punktem Przedszkolnym przy ul. Armii Krajowej oraz Przedszkole Niepubliczne Zgromadzenia Sióstr Zmartwychwstania Pańskiego im. św. Józefa. Gminną sieć przedszkoli uzupełniają punkty przedszkolne zlokalizowane przy szkołach podstawowych na terenach wiejskich w następujących miejscowościach: Czyczkowy, Leśno, Lubnia i Kosobudy.

Od 2020 r. ofertę dla najmłodszych dzieci tj. w wieku od 20 tygodnia życia do lat 3 wzbogaca Samorządowy Żłobek w Brusach. Wg stanu na dzień 1 grudnia 2023 r. 60 dzieci korzystało z opieki w gminnym Żłobku.

Tabela 33. Liczba uczniów w szkołach podstawowych.

Liczba uczniów w szkołach podstawowych
w roku szkolnym 2023/2024 - stan na 30.09.2023 r.

Nazwa szkoły	Oddział przedszkolny					KL. I				KL. II	KL. III	KL. IV	KL. V	KL. VI	KL. VII	KL. VIII	Razem:
	2020	2019	2018	2017	2016	2017	2016	2015	2014								
SP Brusy nr 1	0	0	0	101	4	0	48	2	0	45	47	42	48	48	43	20	448
Liczba oddziałów	5					2				2	2	2	2	2	2	1	20
SP Brusy nr 2	0	0	0	0	0	0	43	1	1	32	48	40	47	46	58	18	334
Liczba oddziałów	0					2				2	2	2	2	2	2	1	15
SP Leśno	0	0	15	10	0	0	21	1	0	16	20	14	16	24	16	9	162
Liczba oddziałów	0					1				1	1	1	1	1	1	1	8
Filia Przymuszewo	2	3	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
Liczba oddziałów	1					0				0	0	0	0	0	0	0	0
SP Kosobudy	0	0	4	17	1	0	10	0	0	7	18	17	11	18	13	12	128
Liczba oddziałów	1					1				1	1	1	1	1	1	1	9
SP Wielkie Chelmy	0	0	11	14	0	0	11	1	0	14	8	7	12	9	10	12	109
Liczba oddziałów	1					1				1	1	1	1	1	1	1	9
Filia Rolbik	3	3	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11
Liczba oddziałów	1					0				0	0	0	0	0	0	0	1
SP Lubnia	0	0	6	12	0	0	16	0	0	14	15	13	16	20	19	13	144
Liczba oddziałów	1					1				1	1	1	1	1	1	1	9
SP Czyczkowy	0	4	21	22	0	0	15	0	0	16	20	17	8	14	12	8	157
Liczba oddziałów	2					1				1	1	1	1	1	1	1	10
SP Zalesie	4	10	3	11	0	0	13	0	0	9	7	7	11	6	7	6	94
Liczba oddziałów	2					1				1	1	1	1	1	1	1	10
SP Męcikal	3	3	5	2	0	0	6	0	0	4	4	2	6	8	0	0	43
Liczba oddziałów	2					1				1	1	1	1	1	0	0	8
SP Czapiewice	0	4	8	4	0	1	3	0	0	11	2	5	6	8	0	0	52
Liczba oddziałów	1					1				1	1	1	1	1	0	0	7
Razem: (liczba uczniów)	12	27	79	196	5	1	186	5	1	168	189	164	181	201	178	98	1691

Tabela 34. Liczba dzieci w przedszkolach w roku szkolnym 2023/2024

Liczba dzieci w przedszkolach w roku szkolnym 2023/2024

Nazwa przedszkola	„0”	Pozostałe dzieci	Razem:	Rocznik	Rocznik	Rocznik	Rocznik
				2017	2018	2019	2020
Przedszkole nr 1 w Brusach	0	211	211	0	86	78	47
Przedszkole Niepubliczne Zgromadzenia Sióstr Zmartwychwstania Pańskiego w Brusach	25	70	95	25	26	23	21
Razem	25	281	306	25	112	101	68

Tabela 35. Liczba dzieci w punktach przedszkolnych w roku 2023/2024

Liczba dzieci w punktach przedszkolnych w roku szkolnym 2023/2024	
Przedszkole nr 1	13
SP Leśno	19
SP Kosobudy	25
SP Lubnia	24
SP Czyczkowy	25
Razem:	106

Tabela 36. Liczba dzieci w Samorządowym Żłobku w Brusach w 2023 r.

Liczba dzieci w Samorządowym Żłobku w Brusach w 2023 r.

styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec
52	53	58	58	60	60	52
wrzesień	październik	listopad	grudzień			
56	56	56	60			

W roku szkolnym 2023/2024 liczba miejsc w edukacji przedszkolnej pozostała na poziomie ubiegłego roku szkolnego, tj. w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych i punktach przedszkolnych wychowaniem przedszkolnym objętych zostało 731 dzieci w wieku od 3 do 6 lat, w tym 95 w przedszkolu niepublicznym. Nie udało się zapewnić miejsca w przedszkolach 18 dzieci trzyletnich zgłoszonych w trakcie przeprowadzonej rekrutacji do publicznych przedszkoli na rok szkolny 2023/2024. Troje z tych dzieci zgłoszono również w rekrutacji do przedszkola niepublicznego i tam też zostały przyjęte, 15 dzieci zostało objętych opieką w Samorządowym Żłobku w Brusach.

REALIZOWANE ZADANIA OŚWIATOWE

REALIZOWANE ZADANIA OŚWIATOWE

Gmina Brusy realizowała zadania oświatowe wynikające z ustaw: Prawo Oświatowe, o systemie oświaty, o finansowaniu zadań oświatowych i rozporządzeń wykonawczych do tych ustaw poprzez zabezpieczenie działalności szkół podstawowych, przedszkola, oddziałów przedszkolnych i punktów przedszkolnych.

- 1) W szkołach prowadzona jest nauka języka obcego – wszyscy uczniowie korzystali z nauki języka angielskiego, a na zajęcia z drugiego języka obcego – niemieckiego uczęszczało 276 uczniów w klasach VII-VIII.

- 2) Ponadto 612 uczniów ze wszystkich szkół podstawowych uczęszczało na zajęcia z języka regionalnego – języka kaszubskiego.
- 3) W szkołach i przedszkolu podejmowano różnego rodzaju działania, ukierunkowane na uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, które dostosowane były do indywidualnych potrzeb poszczególnych uczniów. Uczniowie ci uczestniczyli w następujących specjalistycznych zajęciach: rewalidacja, logopedia, zajęcia wyrównawcze, zindywidualizowana ścieżka rozwoju, praca z nauczycielem wspierającym, nauczanie indywidualne. Na ten cel w 2023 roku wydatkowano kwotę 1.686.592 zł, tj. o ponad 442 tys. zł więcej niż w 2022 r. Wzrost nakładów finansowych spowodowany jest między innymi zwiększeniem się liczby uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z zaleceniami realizacji specjalistycznych zajęć – z 56 do 65 uczniów.
- 4) Gmina Brusy wzięła udział w pilotażowym projekcie "Asystent ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - pilotaż" pn. „Gmina Brusy wspiera uczniów z niepełnosprawnościami”. Celem projektu było udzielenie pomocy uczniom z niepełnosprawnościami w edukacji przedszkolnej. W Szkole Podstawowej nr 1 im. Jana Pawła II w Brusach realizacja projektu grantowego trwała od marca 2022 r. do stycznia 2023 r. W tym celu Szkoła Podstawowa w Brusach zatrudniła 2 pomoce nauczyciela w wymiarze każda po 0,8 etatu, na okres 10 miesięcy. Natomiast od 1 lipca 2022 r. Szkoła Podstawowa w Kosobudach i w Czyczkowach dołączyły do projektu i zatrudniły 2 asystentów – każdy w wymiarze 5/8 etatu na okres 10 miesięcy. Łączna kwota pozyskanych i wydatkowanych środków na realizację tego przedsięwzięcia to 124.970,53 zł.
- 5) Z dniem 30 kwietnia 2023 r. zakończyła się realizacja projektu „Gmina Brusy wspiera przedszkolaków” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Celem projektu była poprawa jakości edukacji przedszkolnej poprzez dostosowanie 12 miejsc dla dzieci z niepełnosprawnościami oraz realizację dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej udział w wychowaniu przedszkolnym oraz zwiększenie szans edukacyjnych w edukacji przedszkolnej 414 dzieci w wieku przedszkolnym z 6 ośrodków wychowania przedszkolnego (Przedszkole Brusy, szkoły podstawowe w: Brusach, Kosobudach, Czyczkowach, Wielkich Chełmach i Czapiewicach). Dzięki specjalistycznym szkoleniom dodatkowe kompetencje uzyskało również 50 nauczycieli. Projekt był realizowany przez okres 12 miesięcy. Całkowita wartość projektu to kwota 1.288.142,12 zł, z tego dofinansowanie 1.094.920,80 zł, wkład własny gminy 193.221,32 zł - koszt udostępnienia pomieszczeń szkolonych. W ramach projektu zostało zakupione niezbędne wyposażenie i pomoce dydaktyczne do prowadzenia zajęć za kwotę 303.498,46 zł, w tym za 58.035,5 zł nowe urządzenia na plac zabaw przy Przedszkolu nr 1 w Brusach.
- 6) Gmina Brusy otrzymała od Ministra Edukacji i Nauki wsparcie dla 4 wniosków z 3 szkół podstawowych w ramach przedsięwzięcia pod nazwą „Poznaj Polskę” dotyczących

realizacji wycieczek szkolnych związanych poznawaniem Polski, jej środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii oraz osiągnięć polskiej nauki. Na ten cel szkoły podstawowe otrzymały dofinansowanie w kwocie 28.768 zł. Wkład własny w formie wpłat rodziców uczniów to kwota 7.192 zł. Wszystkie zaplanowane wycieczki zostały zrealizowane i łącznie wydatkowano na ten cel kwotę 35.960,00 zł.

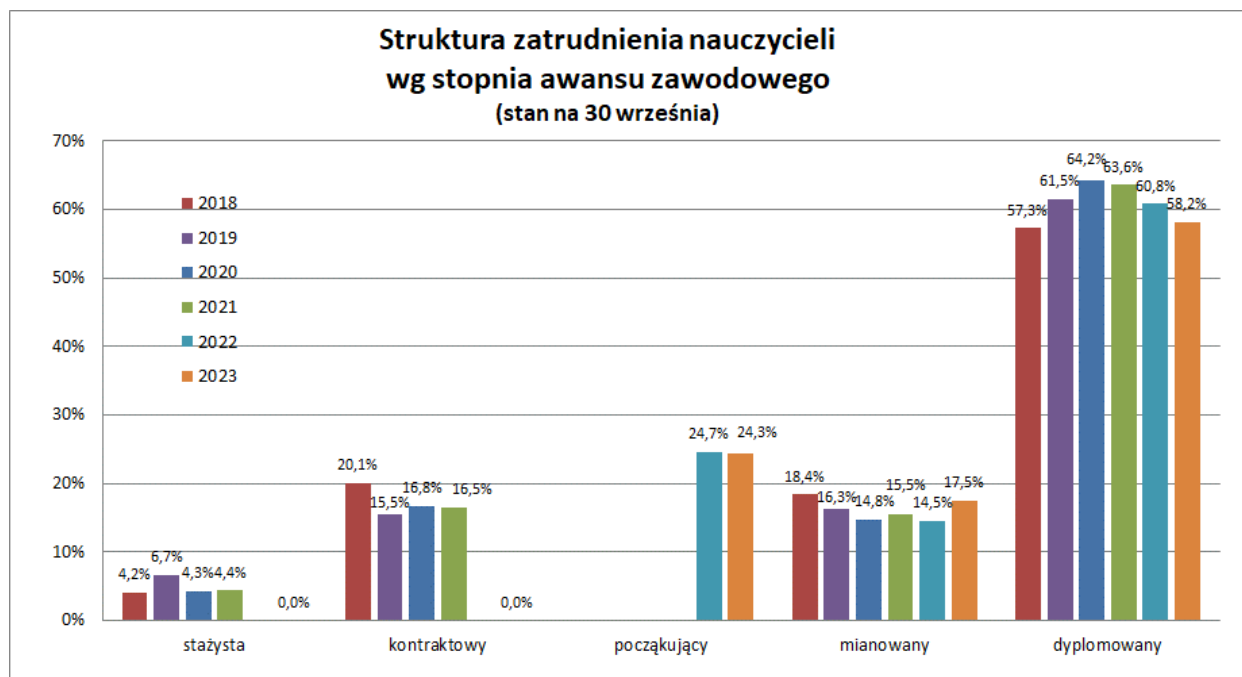
- 7) Gmina Brusy podpisując umowę z Ministrem Cyfryzacji przystąpiła do realizacji rządowego programu „Laptop dla ucznia”, którego celem jest wsparcie dzieci i młodzieży w rozwoju kompetencji cyfrowych. Do gminnych szkół podstawowych dotarło łącznie 163 szt. jednakowych laptopów firmy Asus ExpertBook B1502CBA, którego jednostkowa wartość to 2.915,10 zł. Realizowany przez Ministerstwo Cyfryzacji program zakładał, że każdy uczeń IV klasy szkoły podstawowej w Polsce otrzyma na własność bezpłatny laptop. Sprzęt może być wykorzystany do nauki, rozwoju kompetencji cyfrowych oraz talentów i zainteresowań. Dzięki otrzymanym w ramach programu laptopom uczniowie zyskali równy i łatwiejszy dostęp do zasobów internetowych, e-booków, kursów i innych materiałów, które poszerzą ich wiedzę, umiejętności, a także zainteresowania.
- 8) Program „Laptop dla nauczyciela” W ramach programu nauczyciele pozostający w stosunku pracy na dzień 30 września 2023 r. tj. wychowawcy i nauczyciele wykładający wszystkie przedmioty w klasach IV–VIII publicznych i niepublicznych szkół podstawowych otrzymali bon o wartości 2500 zł na zakup laptopa lub laptopa przeglądarkowego. Za otrzymany bon nauczyciele mogli kupić dowolny sprzęt spełniający wymogi opisane w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki. Nauczyciele mieli możliwość dopłacenia do droższego modelu sprzętu – w tym przypadku wartość bonu pomniejszyła cenę zakupu. Po weryfikacji złożonych przez nauczycieli wniosków do dyrektorów szkół na początku listopada 2023 r. Gmina Brusy przekazała do Ministra Cyfryzacji zbiorcze wnioski z 10 szkół podstawowych dla 180 nauczycieli.
- 9) 2023 rok był pierwszym rokiem funkcjonowania Samorządowego Żłobka w Brusach, w którym to bieżące koszty funkcjonowania Żłobka dotyczące wynagrodzeń personelu zatrudnionego w Żłobku tj., opiekunek, woźnych i pielęgniarki były pokrywane wyłącznie ze środków budżetowych Gminy Brusy. Całkowity koszt funkcjonowania Żłobka w 2023 r. wyniósł 1.242.744,01 zł. Głównymi źródłami finansowania wydatków były: wpłaty rodziców za pobyt i wyżywienie dziecka – 389.163,00 zł, wpłaty ZUS z tytułu przyznanego rodzicom dofinansowania opłaty za pobyt dziecka w żłobku – 157.700,00 zł, wpływy z innych wpłat i dochodów – 23.950,70 zł. Pozostała kwota wydatków – 671.930,31 zł została sfinansowana ze środków własnych Gminy Brusy.

STRUKTURA ZATRUDNIENIA W SZKOŁACH

W jednostkach oświatowych Gminy Brusy na dzień 30 września 2023 r. zatrudnienie kształtowało się w następujący sposób: 240 etatów nauczycielskich oraz 65 etatów

pracowników administracji i obsługi. W trakcie 2023 roku awans zawodowy uzyskało 12 nauczycieli mianowanych i 3 nauczycieli dyplomowanych.

Struktura zatrudnienia nauczycieli ze względu na stopień awansu zawodowego przedstawia się następująco:

Wykres 4. Struktura zatrudnienia nauczycieli wg stopnia awansu zawodowego.

NAGRADZANIE PRACOWNIKÓW I UCZNIÓW

Z okazji Dnia Edukacji Narodowej w październiku 2023 roku Burmistrz Brus przyznał nagrody, które otrzymało 16 nauczycieli, w tym 2 dyrektorów szkół podstawowych. Listy gratulacyjne otrzymało również troje nauczycieli, którzy zdobyli stopień awansu zawodowego nauczyciela dyplomowanego.

Z okazji 250-tej rocznicy utworzenia Komisji Edukacji Narodowej na mocy przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 oraz niektórych innych ustaw do ustawy Karta Nauczyciela zostały wprowadzone przepisy przyznające prawo do nagrody specjalnej w wysokości 1125 zł wszystkim nauczycielom będącym w zatrudnieniu w dniu 20 września 2023 r. Nagroda ta została wypłacona 235 nauczycielom z gminnych jednostek, w tym również z Przedszkola Niepublicznego Zgromadzenia Sióstr Zmartwychwstania Pańskiego w Brusach.

W czasie wojewódzkiej uroczystości z okazji Dnia Edukacji Narodowej w Gdańsku w dniu 17 września 2023 r. nauczyciel wychowania fizycznego ze Szkoły Podstawowej nr 1 im. Jana Pawła II w Brusach został odznaczony nagrodą Pomorskiego Kuratora Oświaty.

W 2023 roku kontynuowany był program stypendialny w ramach „Lokalnego Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży z Terenu Gminy Brusy”.

W ramach tego programu w czerwcu 2023 r. 37 absolwentów szkół podstawowych zostało wyróżnionych jednorazowym a w miesiącu październiku 49 uczniów otrzymało miesięczne stypendium Burmistrza Brus za wyniki w nauce i inne szczególne osiągnięcia w roku szkolnym 2022/2023. W stosunku do 2022 roku nastąpił wzrost liczby łącznie przyznanych stypendiów o 24.

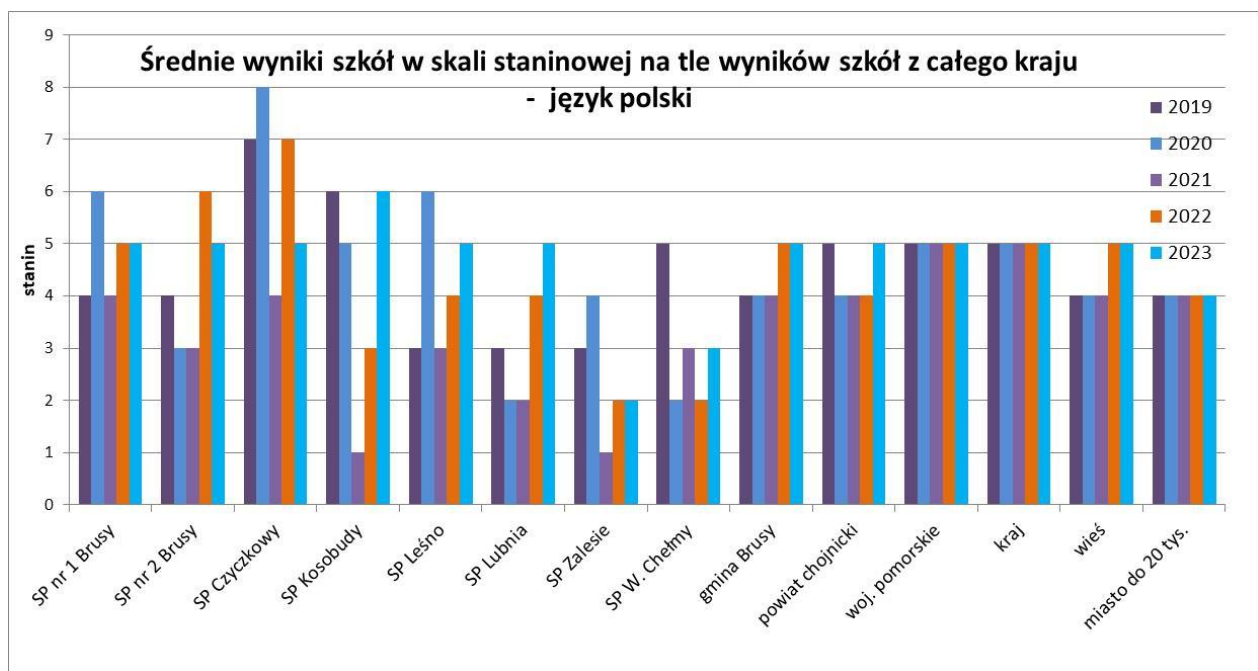
WYNIKI Z EGZAMINU ÓSMOKLASISTY

Egzamin ósmoklasisty został przeprowadzony w dniach 23-25 maja 2023 r. Uczniowie, którzy z przyczyn losowych lub zdrowotnych nie przystąpili do niego w powyższym terminie, napisali egzamin w dniach 12-14 czerwca 2023 r. Egzamin ósmoklasisty jest przeprowadzany w formie pisemnej. Każdy ósmoklasista przystąpił do egzaminu z trzech przedmiotów obowiązkowych, tj. 1) języka polskiego; 2) matematyki; 3) języka obcego nowożytnego. Z każdego przedmiotu można uzyskać maksymalnie 100 punktów.

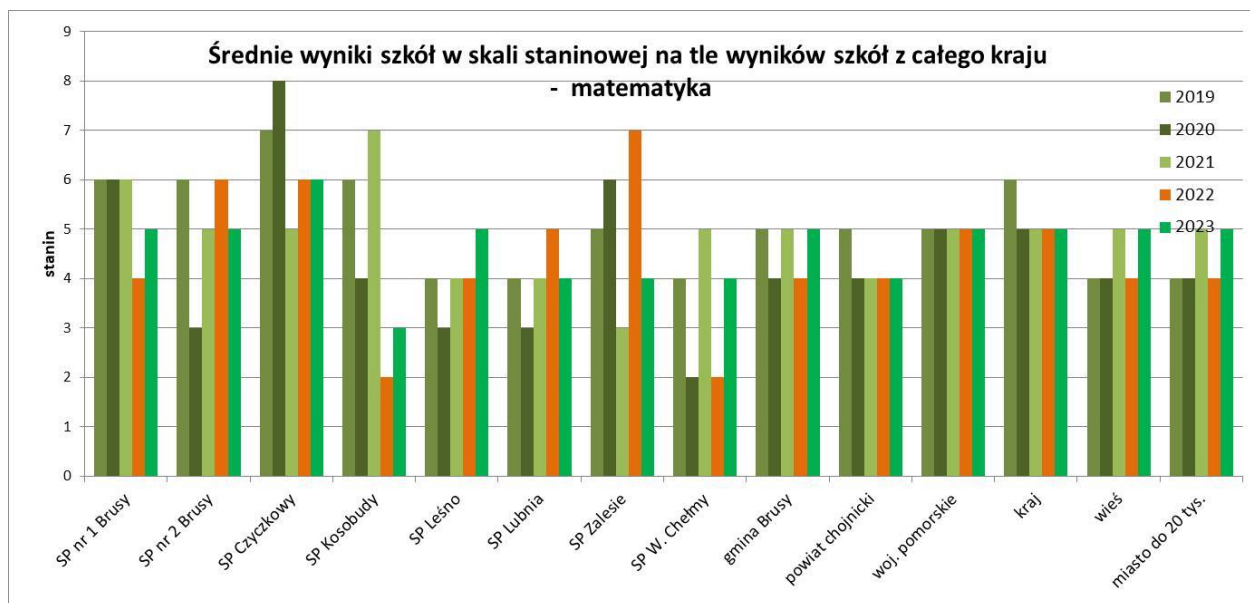
Tabela 37. Zestawienie wyników egzaminu ósmoklasisty przeprowadzonych w maju w 2023.

	Liczba uczniów zdających	Liczba punktów		
		j. polski	matematyka	j. angielski
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Pawła II w Brusach	67	64,19 %	51,34 %	51,27 %
Szkoła Podstawowa nr 2 w Brusach	64	66,31 %	51,56 %	53,78 %
Szkoła Podstawowa im. bł. ks. Józefa Jankowskiego w Czyczkowach	15	67 %	55 %	48 %
Szkoła Podstawowa im. ks. kanonika Bolesława Śledzia w Kosobudach	26	70 %	41 %	48 %
Szkoła Podstawowa im. kard. Stefana Wyszyńskiego w Leśnie	21	65 %	48 %	55 %
Szkoła Podstawowa im. TOW „Gryf Pomorski” w Lubni	15	67 %	45 %	45 %
Szkoła Podstawowa w Zalesiu	6	55 %	44,67 %	38,67 %

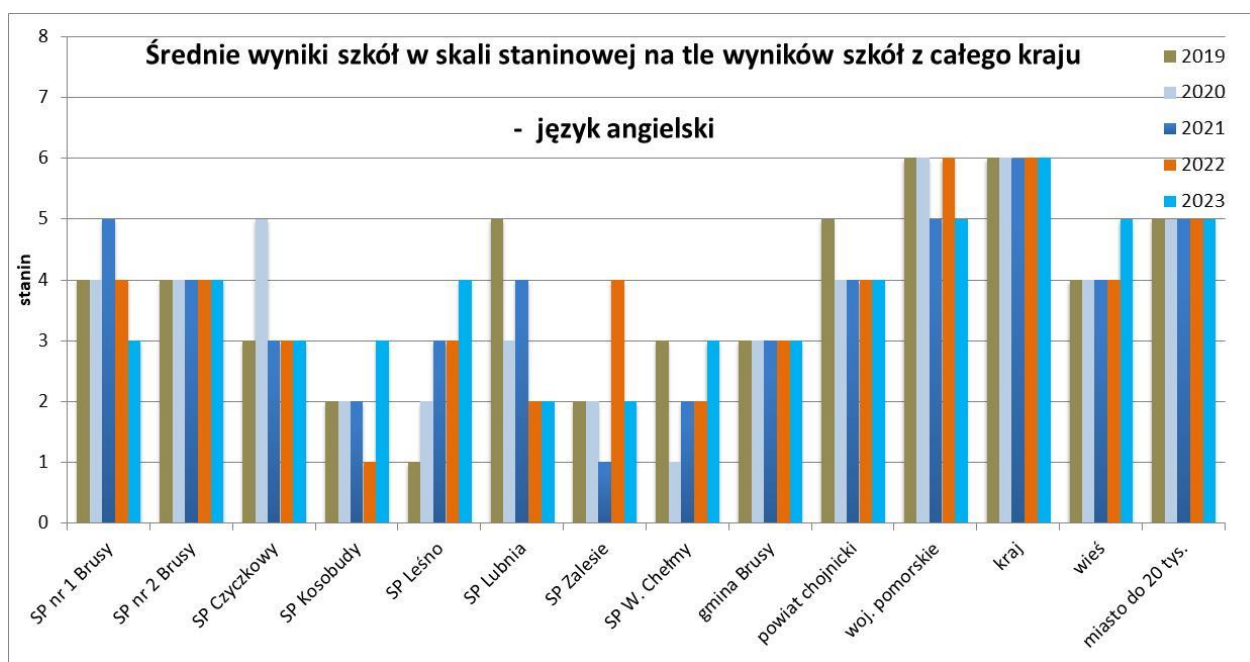
Szkoła Podstawowa im. S. Sikorskiego w Wielkich Chełmach	15	57 %	44 %	51,4 %
Gmina Brusy	229	65,17	49,13	50,78
powiat chojnicki		64,87%	47,15%	57,80%
województwo pomorskie		66,70%	52,32%	65,66%
Kraj		66,00%	53,00%	66,00%
Wieś		65,00%	51,00%	60,00%
miasta do 20 tys. mieszkańców		63,00%	49,00%	62,00%

Wykres 5. Średnie wyniki szkół w skali staninowej - język polski.

Wykres 6. Średnie wyniki szkół w skali staninowej - matematyka.

Wykres 7. Średnie wyniki szkół w skali staninowej - język angielski.

PODSUMOWANIE WYNIKÓW

- Średni wynik szkół podstawowych gminy Brusy z egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego jest o 0,3 pkt procentowego wyższy od średniej powiatowej – 5 stanin w 9

stopniowej skali znormalizowanej ustalonej dla całego kraju – wynik identyczny jak dla szkół zlokalizowanych na obszarach wiejskich;

- Średni wynik szkół podstawowych gminy Brusy z egzaminu ósmoklasisty z matematyki jest o 2 pkt procentowe wyższy od średniej powiatowej – 5 stanin w 9 stopniowej skali znormalizowanej ustalonej dla całego kraju – wynik identyczny jak dla szkół zlokalizowanych w miastach do 20 tys. mieszkańców;
- Średni wynik szkół podstawowych gminy Brusy egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego jest o 7 pkt procentowych niższy od średniej powiatowej – 3 stanin w 9 stopniowej skali znormalizowanej ustalonej dla całego kraju;
- Wyniki ze sprawdzianów oraz egzaminów są zróżnicowane w poszczególnych latach - zależne od danego rocznika uczniów.

Tabela 38. Najważniejsze zadania remontowe

Szkoła	Zakres wykonanych prac	Kwota wydatkowanych środków
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Pawła II w Brusach	Zakup opraw oświetleniowych i paneli LED	10.633 zł
	Remont instalacji wodnej – blok B	
	Zakup materiałów do remontu sal lekcyjnych	17.986 zł
	Zakup materiałów do remontu pomieszczeń administracyjnych oraz gabinetu psychologa	15.683 zł
		6.180 zł
Szkoła Podstawowa nr 2 w Brusach	Remont podłogi w salce do gimnastyki oraz naprawa wykładziny podłogowej na korytarzach szkolnych	17.119 zł
Szkoła Podstawowa im. Stanisława Sikorskiego w Wielkich Chełmach	Wymiana drzwi wejściowych głównych i bocznych	24.000 zł
Szkoła Podstawowa im. bł. ks. Józefa Jankowskiego w Czyczkowach	Wykonanie nowego pokrycia dachu łącznika	10.000 zł

Szkoła Podstawowa im. TOW Gryf Pomorski w Lubnia	Zakup wykładowiny do 2 sal lekcyjnych oraz biblioteki	3.294 zł
RAZEM		104.895 zł

Tabela 39. Zadania inwestycyjne.

Nazwa zadania	Kwota wydatkowanych środków
Budowa sali widowiskowo-sportowej przy kompleksie szkolnym w Brusach	12.925.900,52
Zakup autobusu do dowozu uczniów Mercus MAN TGE	429 430,00 zł
Zakup zmywarki kapturowej do kuchni (SP nr 2 w Brusach)	21.444,88 zł
RAZEM	13.376.775,40 zł

FINANSE

Dochody

Głównym źródłem finansowania oświaty w 2023 r. była część oświatowa subwencji ogólnej w kwocie 22.568.365 zł oraz dotacja przedszkolna w wysokości 831.546,06 zł. Poza subwencją i dotacjami największe dochody szkoły i przedszkole osiągnęły z wynajmu sal, opłat za dożywianie uczniów w stołówkach oraz odpłatności za pobyt dziecka w przedszkolu – łącznie 722.992,67 zł.

Wydatki

W roku 2023 bieżące wydatki na finansowanie oświaty wyniosły ogółem: 33.717.336,84 zł. Największy koszt funkcjonowania oświaty stanowią wydatki na wynagrodzenia pracowników wraz z pochodnymi i wydatkami osobowymi niezaliczonymi do wynagrodzeń w kwocie 27.762.123,36 zł i stanowią one ok. 82,3% wszystkich zrealizowanych wydatków bieżących.

Tabela 40. Zestawienie dochodów i wydatków na finansowanie oświaty.

	2023
Kwota części oświatowej subwencji ogólnej	22 568 365 zł
Dotacje na zadania oświatowe – dochody	1 226 924,30 zł
Pozostałe dochody	1 315 122,41 zł
Wydatki bieżące na wszystkie zadania oświatowe	33 717 336,84 zł
Dochody - wydatki	- 8 606 925,13 zł

W 2023 roku z budżetu Gminy Brusy została udzielona dotacja dla przedszkola niepublicznego działającego na terenie miasta Brusy w kwocie 1.133.790,76 zł oraz pokryto koszty wychowania przedszkolnego dzieci zamieszkałych na terenie gminy Brusy uczęszczających do niepublicznych przedszkoli na terenie innych gmin – 68.179,44 zł.

Gmina Brusy otrzymała z innych gmin zwrot dotacji udzielonej dla przedszkola niepublicznego w kwocie 52.592,88 zł w zakresie dzieci zamieszkujących w tych gminach i uczęszczających do przedszkola niepublicznego.

ORGANIZACJA DOWOZÓW DO SZKÓŁ

W roku szkolnym 2023/2024 dowozem objęto 269 uczniów. Do realizacji tego zadania Gminny Zarząd Oświaty w Brusach dysponował 1 autobusem o łącznej liczbie miejsc 40 oraz 4 busami o łącznej liczbie miejsc 85. Pomimo tego część dzieci korzystała z transportu publicznego (PKS) – 7 uczniów oraz dowożona była przez rodziców – 7 osób. Gmina Brusy jest zobowiązana do zorganizowania dowozu uczniów z terenu gminy Brusy, uczęszczających do szkół specjalnych oraz innych placówek umożliwiających realizację obowiązku szkolnego. W roku szkolnym powyższym dowozem objęto 25 osób do Chojnic, 1 do Czerska, 5 osób do OREW w Trzebuniu oraz 2 osoby do OREW w Pierszczewie. Łączny koszt realizacji zadań bieżących związanych z dowozem uczniów w 2023 r. wyniósł 910.128,25 zł.

W dniu 25 października br. burmistrz Brusy przekazał do Gminnego Zarządu Oświaty w Brusach nowy autobus szkolny Mercus, Model MAN TGE. Pojazd ten służy głównie uczniom Szkoły Podstawowej w Leśnie, ale również jest wykorzystywany do celów transportowych na terenie całej gminy. Koszt zakupu autobusu to kwota 429.270 zł - całość tej kwoty to środki własne Gminy Brusy. Ilość miejsc: 19+1 siedzących + 3 stojące. Autobus jest również przystosowany do przewozu 1 osoby niepełnosprawnej na wózku inwalidzkim. Zastąpił on autobus marki Volkswagen LT46, rok produkcji 2006, który przez 17 lat wykorzystywany był w realizacji gminnych dowozów.

KSZTAŁCENIE UCZNIÓW Z UKRAINY

W roku szkolnym 2022/2023 oraz 2023/2024 uczniowie z Ukrainy kontynuowali edukację w istniejących oddziałach klasowych i przedszkolnych. W zależności od potrzeb tych uczniów organizowane były dla nich dodatkowe zajęcia wyrównawcze oraz z języka polskiego. Liczba uczniów i dzieci z Ukrainy w poszczególnych miesiącach 2023 r. kształtowała się w następujący sposób:

Tabela 41. Liczba uczniów i dzieci z Ukrainy w poszczególnych miesiącach 2023 r.

Szkoła	poziom nauczania	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Pawła II w Brusach	klasy I-VIII	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Szkoła Podstawowa nr 2	klasy I-VIII	5	4	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4
Szkoła Podstawowa im. bł. ks. Józefa Jankowskiego w Czyczkowach	Przedszkole	2	2	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0
	klasy I-VIII	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Szkoła Filialna w Przymuszewie	Przedszkole	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	klasy I-VIII	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Szkoła Podstawowa w Męcikale	Przedszkole	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	klasy I-VIII	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Szkoła Podstawowa im. TOW" Gryf Pomorskie" w Lubni	Przedszkole	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	klasy I-VIII	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	Przedszkola	3	4	4	4	4	4	2	2	2	2	2	2
	Szkoły	11	9	10	10	10	10	9	9	8	8	8	8

2. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brusach

Pomoc i wsparcie w gminie Brusy w 2023 roku uzyskało 795 osób, co stanowiło 5,49 % wszystkich mieszkańców gminy. W roku oceny, w stosunku do 2022 roku, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zwiększyła się o 266 osób. Natomiast liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o 101 rodzin i wyniosła 274. W przypadku długotrwale korzystających z pomocy społecznej ich liczba osiągnęła poziom 115 osób, co oznaczało wzrost w stosunku do roku 2022 o 2 osoby. W 2023 r. najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną były kolejno: ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie, potrzeba ochrony macierzyństwa, długotrwała lub ciężka choroba.

Tabela 42. Liczba osób, którym udzielono wsparcia.

Osoby i rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia	Rok 2023
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	323
W tym: osoby długotrwale korzystające	115
Liczba rodzin	274
Liczba osób w rodzinach	795

Tabela 43. Udzielana pomoc i wsparcie.

Powody udzielenia pomocy i wsparcia	Liczba rodzin ogółem
UBÓSTWO	105
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	77
BEZROBOCIE	62
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	58
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA – W TYM: POTRZEBA OCHRONY WIELODZIETNOŚCI	51
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	41
ALKOHOLIZM	8
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	6
BEZDOMNOŚĆ	5
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY WIELODZIETNE	3
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	2
ZDARZENIE LOSOWE	1

Nieznacznie wzrosła w 2023 r. liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i wyniosła 138 osób (w 2022 r. – 131 osób, 2021 r. – 148 osób). Spadła także liczba osób, którym udzielana jest pomoc w formie usług opiekuńczych (2022 – 12 osób, 2021 – 15) i w 2023 r. wyniosła 12, co spowodowane może być szerokim gronem beneficjentów rządowych programów m.in. opieki wytechnieniowej i asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością. Nieznacznemu obniżeniu uległa liczba osób korzystających z usług specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 5 osób (w 2022 r. – 7 osób).

Obniżył się wskaźnik pracy socjalnej obliczany jako stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100% i wyniósł w 2023 r. 87,36 (w 2022 r. wynosił 105,78%, w 2021 r. -57,29%,).

Kwota świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w 2023 r. – 425 165 zł jest wyższa od roku 2022 o 56 457 zł.

Tabela 44. Rodzaje świadczeń.

Rodzaje świadczeń	Liczba osób, które decyzją otrzymały świadczenie
Zasiłek okresowy	26
Zasiłek celowy	115
Schronienie	5
Posiłek	123
Zasiłek stały	44
Usługi opiekuńcze	8
Usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi	5

Świadczenia z zakresu zadań własnych i zleconych w gminie Brusy

Pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc instytucjonalna, świadczona w placówkach wsparcia. W gminie Brusy prowadzą działalność następujące placówki:

- 3 mieszkania chronione (dla 4 osób), zapewniające całodobową opiekę osobom pełnoletnim z niepełnosprawnością, w podeszłym wieku lub przewlekle chorym;
- Dom Dziennego Pobytu (20 miejsc), jest miejscem dla osób starszych, które w wyniku choroby, podeszłego wieku, samotności, czy też innych wydarzeń losowych potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Pomaga w zorganizowaniu czasu wolnego, zaspokajaniu potrzeb kulturalnych, towarzyskich, a także wzmocnieniu kondycji fizyczno-psychicznej.
- Placówka Wsparcia Dziennego (20 miejsc) realizuje zadania świetlicy o charakterze socjoterapeutycznym i aktywizująco-profilaktycznym. Oferuje wsparcie rozwoju dzieci i młodzieży poprzez zapewnienie opieki wychowawczej oraz specjalistycznej, pomocy w nauce szkolnej, trudnych sytuacjach rodzinnych, emocjonalnych, oddziaływujących na środowisko młodego człowieka.
- oraz Środowiskowy Dom Samopomocy (30 miejsc).

Pomoc i wsparcie w gminie Brusy w 2023 roku w postaci świadczeń pieniężnych uzyskało 138 osób, zaś w postaci świadczeń niepieniężnych 112 osób.

Odpłatność gminy w 2023 r. za pobyt w domu pomocy społecznej dla 6 osób wyniosła 259 472 zł.

Funkcjonował 1 asystent rodziny, który objął swoją opieką 13 rodzin.

Liczba pobierających w roku oceny zasiłek rodzinny wyniosła 455 rodzin. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmalała o 83 rodzin (co stanowi spadek o 15,43 % w stosunku do roku

poprzedniego). Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku rodzinnego wyniosła 2 601 458 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 365 684 zł.

Wzrosła liczba gospodarstw domowych i wartość wsparcia udzielanego w postaci dodatków mieszkaniowych. W 2023 37 gospodarstw domowych otrzymało dodatki mieszkaniowe na łączną kwotę 83 309 zł (w 2022 -36 gospodarstw domowych).

W gminie Brusy środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej wyniosły w 2023 roku 22 058 408 zł, z tego w budżecie Ośrodka 16 602 274 zł. Poziom wydatków w stosunku do roku zmniejszył się o 16 310 982 zł. (co stanowi -42,51%). Wynika to z ostatecznego przeniesienia realizacji programu "Rodzina 500 plus", czyli przyznawania i wypłacania świadczenia wychowawczego do ZUS, a także wypłacanymi w 2022 r. dodatkowymi świadczeniami – dodatkiem węglowym oraz dodatkami na inne źródła ciepła. Wydatki w obszarze polityki społecznej w MGOPS w Brusach kształtowały się następująco: W dziale 855 – Rodzina wydatkowano 13 050 964 zł. co stanowi 80,01 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej Ośrodka. W dziale 852 - Pomoc społeczna wydatkowano 2 521 137 zł., co stanowi 15,46 % ogólnych wydatków. W dziale 851 - Ochrona zdrowia wydatkowano 151 199 zł., co stanowi 0,91% ogólnych wydatków. W dziale 854 - Edukacja i opieka wychowawcza wydatkowano 107 870 zł. co stanowi 0,65 % ogólnych wydatków. Najwięcej środków w MGOPS wydano na następujące pozycje budżetowe 85502 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, 85219 – Ośrodki pomocy społecznej, 85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej.

Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej polegała na realizacji projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, udziału w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej oraz na realizacji programów osłonowych. W roku 2023 Ośrodek uczestniczył: w 1 projekcie z EFS "Centrum Usług Społecznych w Brusach", na łączną kwotę 771 104,07 zł., który objął wsparciem 94 osób (projekt realizowany w okresie styczeń – październik 2023 r.), oraz w 5 konkursach ogłaszanych przez MRiPS:.

- "Opieka 75+" - kwota dofinansowania 8 502 zł dla 7 osób,
- "Opieka wytchnieniowa"-edycja 2023, dofinansowanie na kwotę 157 281 zł dla 26 osób,
- "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej" - edycja 2023 - kwota dofinansowania 124 509 zł dla 15 osób,
- "Asystent rodziny na rok 2023" – kwota dofinansowania 2000 zł,
- Program „Posiłek w szkole i w domu” – edycja 2023, wartość dofinansowania 68 000 zł, liczba osób objętych programem: 366, w tym liczba osób korzystających z posiłku 102(dzieci), z pomocy finansowej 305 osób.

Ośrodek realizował w 2023 roku zadania dotyczące pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. W ramach Funduszu Pomocy udzielono następujących świadczeń:

Tabela 45. Świadczenia społeczne z Funduszu Pomocy.

Świadczenia społeczne z Funduszu Pomocy, w tym:	Wartość pomocy
Jednorazowe świadczenie pieniężne dla 153 osób, które opuściły Ukrainę w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	612,00
Świadczenie pieniężne dla 6 podmiotów za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przybywającym na terytorium RP	120 200,00
Zasiłek okresowy	2 451,80
Zasiłek rodzinny dla 4 rodzin z Ukrainy	12 508,00
Stypendia i zasiłki szkolne	3 006,00

3. Środowiskowy Dom Samopomocy

1. Przedmiot działalności

Środowiskowy Dom Samopomocy w Brusach rozpoczął swoją działalność 1 września 2021r. i jest ośrodkiem wsparcia dziennego dla 30 dorosłych osób, służącym budowaniu oparcia społecznego oraz przygotowującym do samodzielnego życia i funkcjonowania w środowisku osób przewlekle psychicznie chorych oraz z niepełnością intelektualną. Celem zajęć jest osiągnięcie przez uczestników jak największej samodzielności i zaradności życiowej oraz utrzymanie prawidłowej kondycji psychofizycznej, poprzez prowadzone treningi terapeutyczne oraz terapię zajęciową. Aktywizacja uczestników polegała na rozwijaniu ich umiejętności, zainteresowań, relacji interpersonalnych oraz na wsparciu i pomocy w dostępie do podstawowych i specjalistycznych świadczeń zdrowotnych takich jak pomoc psychologiczna, psychiatryczna, rehabilitacja ruchowa.

2. Struktura organizacyjna

Podstawę prawną funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy w Brusach stanowią: uchwała Nr XIX/174/20 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 20 listopada 2020r. w sprawie utworzenia Środowiskowego Domu Samopomocy w Brusach wraz ze Statutem Środowiskowego Domu Samopomocy w Brusach, regulamin Organizacyjny Środowiskowego Domu Samopomocy w Brusach, program Działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Brusach, Plany Pracy Środowiskowego Domu Samopomocy w Brusach na dany rok.

3. Zatrudnienie

Stan zatrudnienia w Środowiskowym Domu Samopomocy w Brusach na koniec roku sprawozdawczego wynosił 8 osób na 7,5 etatach:

- 1) kierownik/ psycholog – 1 etat
- 2) główny księgowy – 0,5 etatu
- 3) terapeuta zajęciowy – 4 etaty
- 4) pedagog/ opiekun – 1 etat
- 5) opiekun medyczny – 1 etat
- 6) w ramach umowy zlecenia od stycznia do grudnia 2023 roku ŚDS Brusy zatrudniał logopedę w łącznym wymiarze 96 godzin.

4. Uczestnicy zajęć

dane na koniec roku sprawozdawczego:

- liczba miejsc statutowych: **30**
w tym:
- liczba miejsc rzeczywistych (uczestników): **30**
- liczba miejsc z dodatkiem z programu za życiem: **13**
w tym:
- dla osób ze sprzężoną niepełnosprawnością: **13**
- dla osób ze spektrum autyzmu: **0**
- średnia frekwencja uczestników w roku sprawozdawczym: **82%**
(w porównaniu z rokiem 2022 średnia roczna frekwencja wzrosła o 4%)
- łączna liczba osób skierowanych w roku 2023 do ŚDS na podstawie decyzji: **31**

5. Koszty funkcjonowania jednostki ogółem

Środki finansowe z budżetu Wojewody Pomorskiego przeznaczone na funkcjonowanie ŚDS w Brusach w 2023 roku wynosiły **915 462,72 zł**, z czego dotacja na bieżące działania stanowiła 810.144,00 zł, a środki finansowe w ramach programu „Za życiem” 105 318,72 zł.

* szczegółowe sprawozdanie z działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Brusach za 2023 rok dostępne jest na stronie www.sdsbrusy.bip.gov.pl

4. Kultura i sport

Działalność Centrum Kultury i Biblioteki w Brusach w 2023 roku.

1. Stałe formy działalności

W 2023 roku w placówce funkcjonowały regularnie następujące formy zajęć, które przedstawia poniższa tabelka.

Tabela 46. Stałe formy zajęć.

Forma zajęć	Liczba grup	Liczba uczestników
Dyskusyjny Klub Książki	1	16
Klub Filmowy za Rogiem	1	6

Zajęcia dla dorosłych „Kreatywne w bibliotece”	1	17
Klub Miłośników Biblioteki w Męcikale	1	8
Nauka gry na keyboardzie, akordeonie	-	10
Nauka gry na gitarze	-	25
Zespół wokalny-instrumentalny Szeptuchy	1	3
Nauka gry na pianinie	-	25
Nauka gry na skrzypcach	-	7
Nauka gry na instrumentach dętych	-	6
Orkiestra dęta	1	16
Nauka tańca ludowego Zespół Pieśni i Tańca „Krebane” Krëbanulczy, Mali Krëbane, Purtki, Dzotczy, Starsze Dzotczy, Gwiżdże, Młodzi Krebane, Krebane, Starsi Krebane	9	249
Kapela kaszubska	1	14
Nauka tańca nowoczesnego Hip hop 5-6 lat, Hip hop 7-9 lat, Hip hop 10-13 lat, Hip hop 14+, Jazz 5-6 lat, Jazz 7-9 lat, Jazz 10-13 lat, Disco dance 5-6, Disco dance 7-9	9	231
Zajęcia wokalne, muzyka pop	3	23
Zajęcia wokalne dla grup Krebane, Dzotczy, Gwiżdże,	3	78
Zajęcia plastyczne: Mali Artyści, Plastusie Tęcza	3	70
Koło szachowe i warsztatowe	3	36
Robotyka – zajęcia z wykorzystaniem robotów i maszyn Lego Education	1	8
English for you – język angielski dla najmłodszych	1	8
Teatr Obrzędu Ludowego „Zaboracy”	1	12
Zajęcia Zumby dla dorosłych	-	15
RAZEM	40	892

2. Biblioteka i filie biblioteczne

Tabela 47. Biblioteka i filie biblioteczne.

	Biblioteka Brusy		Filia Biblioteczna Leśnie	Filia Biblioteczna w Małych Chelmach	Filia Biblioteczna w Męcikale
	Wypoż.dla dorosłych	Biblioteka dziecięca			
Czytelnicy	597	645	75	33	140
Wypożyczenia	7966	6562	908	306	2125
Zakup -ilość woluminów	1381		157	0	198
Dary od czytelników	82		5	0	14
Wartość zakupu książek	41741		4448	0	5811
Zbiory specjalne	44		619	0	0
Ubytki	638		871	0	0
Prenumerata czasopism	11		2	2	2
Wartość zakupu czasopism	2422		160	160	160
Zajęcia/imprezy	557		11	0	59
Liczba uczestników zajęć	76973		123	0	252
Stan księgozbioru	22589		7916	6163	7155

Centrum Kultury i Biblioteki w Brusach w 2023 roku pozyskało 26.000 zł ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z budżetu państwa na nowości wydawnicze do biblioteki w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. „Priorytet 1 Poprawa oferty bibliotek publicznych. Kierunek Interwencji 1.1. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych. Umowę podpisano 17 lipca 2023 roku. Dzięki temu biblioteka w Brusach wzbogaciła się o 808 woluminów.

Czytelnicy i wypożyczenia. Największą liczbę czytelników stanowią osoby od 25 do 44 lat. Najliczniejszą grupę czytelników ze względu na zajęcie w kolejności stanowią uczniowie, dalej niezatrudnieni, następnie robotnicy, pracownicy umysłowi, studenci. Rolnicy i inni zatrudnieni stanowią najmniej liczną grupę.

3. Kino

Kino za Rogiem w Brusach plasuje się w czołówce najlepszych kin w naszej sieci. W roku 2023 znalazło się na trzecim miejscu w Polsce pod względem największej ilości widzów, odwiedziło

nas ponad 5 tysięcy osób. Nasza działalność składa się z dwóch głównych gałęzi. Są to seanse stałego harmonogramu, których liczba w 2023 roku wyniosła 191 oraz seanse na życzenie których ubiegłoroczna liczba wyniosła 116. Seanse na życzenie to oferta, którą w szczególności wykorzystują szkoły oraz przedszkola. To właśnie je mieliśmy okazję gościć w naszym kinie ponad 100 razy. W stałym repertuarze kina znajdziemy rozmaite gatunki filmowe jak koreańskich dramaty, polskie komedie czy włoskie produkcje familijne oraz bajki. Repertuar kina wzbogacony jest retransmisjami wydarzeń muzycznych takich jak koncert Andre Rieu „Miłość mieszka pośród nas” oraz teatralnymi jak „Porwać się na życie”.

Tabela 48. Funkcjonowanie kina.

Miesiąc	Liczba seansów	Liczba widzów
Styczeń	42	910
Luty	29	652
Marzec	31	591
Kwiecień	23	391
Maj	15	182
Czerwiec	22	322
Lipiec	26	206
Sierpień	24	304
Wrzesień	16	204
Październik	26	393
Listopad	25	393
Grudzień	28	520
Razem	307	5068

4. Chata Kaszubska

W 2023 roku w Chacie Kaszubskiej im. Józefa Chełmowskiego zorganizowano **115** warsztatów regionalnych, w których uczestniczyło 2115 oraz 234 opiekunów.

Przeprowadzono:

- 29 warsztatów Ogniste Wafle,
- 18 warsztatów Kapuściana przygoda
- 15 warsztatów Życie na Zaborach, Kaszubskie instrumenty, Bez prądu i in.
- 14 warsztatów Malowanie Aniołów Józefa Chełmowskiego
- 9 warsztatów Szklane Hafty
- 8 warsztatów Zaborskie Bombki
- 7 warsztatów Zaborskie koguty
- 7 warsztatów Gliniana Przygoda
- 6 warsztatów Mokre Harce
- 2 warsztaty Zaborskie muzykowanie

W 2023 roku Chatę Kaszubską odwiedziło 1974 osoby i obsłużono 115 interesantów. Ponadto zorganizowano wystawy:

- pokonkursową Konkursu Sztuki Ludowej im. Józefa Chełmowskiego
- Benedykta Pułakowskiego „Ludzie i zjawiska – Ziemia zaborska”
- Droga do niepodległości wg Benedykta Pułakowskiego w CKiB i SP 1 w Brusach

Tabela 49. Warsztaty.

Nazwa warsztatu	Liczba warsztatów
Ogniste Wafle	29
Kapuściana przygoda	18
Inne (życie na Zaborach, instrumenty, bez prądu)	15
Anioły dREW	12
Szklane Hafty	9
Zaborskie Bombki	8
Zaborskie koguty	7
Gliniana Przygoda	7
Mokre Harce	6
Anioły gips	2
Zborskie muzykowanie	2
Postacie Świętych	0
Razem	115

5. Imprezy i wydarzenia kulturalne w 2023 r.

Centrum Kultury i Biblioteki w Brusach w 2023 r. oferowało szereg imprez kulturalnych dla różnych grup wiekowych. Placówka głównie kierowała ofertę kulturalną i edukacyjną do dzieci i młodzieży.

Zorganizowano, m.in.:

- XXVIII Międzynarodowy Festiwal Folkloru „**X Kaszubskie Spotkania z Folklorem Świata**” z udziałem zespołów z Chile, Holandii, Kostaryki, Portugalii, Słowacji, Słowenii, Włoch i Polski
- Koncert zespołu Kombii, - Koncert Mesajah, - Jarmark Zaborski
- Przegląd Piosenki na Powitanie wiosny o zasięgu powiatowym
- Gminne Obchody Dnia Dziecka z happeningiem czytelniczym Bruscrossing
- Remanenty Kulturalne – koncert na zakończenie roku szkolnego
- trzydniowe koncerty Coolture Music Live – współorganizacja
- XXV Pieczenie chleba w Widnie
- Zaborskie Dożynki Gminne i koncert Kordiana
- koncert muzyki klasycznej „Z klasyką przez Polskę”
- wydarzenia promujące czytelnictwo, m.in. ogólnopolska akcja „Nad Niemnem” - Narodowe Czytanie pod patronatem pary prezydenckiej, 12 spotkań członków Dyskusyjnego Klubu Książki, 18 spotkań członkiń Klubu Miłośników Biblioteki w Męcikale oraz 7 spotkań autorskich z: Sylwią Kubik, Darią Kaszubowską, Hanną Greń, Arturem Barcisiem, Mariolą

Fajak-Słomińską, Przemkiem Kossakowskim i Tadeuszem Chudeckim, 17 spotkań „Kreatywnie w bibliotece”,

- retransmisja koncertu Andre Rieu
- koncert Mariusza Kalagi
- Koncert Patriotyczny „Niepodległa dla wszystkich” w wykonaniu ZPiT Krebane
- koncert cygańskich przebojów „Don Vasył i gwiazdy cygańskiej pieśni”.
- 2 Pomorskie Konkursy Plastyczne: Ziemia Kaszubska słoneczna i czysta i Jesień na Kaszubach,
- powiatowy konkurs plastyczny „Projekt pocztówki wigilijnej”,
- 3 koncerty kolęd, koncert „Inne oblicze Krebanów – z uczuciem w tle” w wykonaniu Zespołu Pieśni i Tańca Krebane,
- koncert wigilijny „Opowieść świąteczna”,
- imprezy rekreacyjne, m.in. rajd rowerowy Odjazdowy Bibliotekarz,
- turnieje szachowe i warcabowe o zasięgu gminnym i ogólnopolskim,
- Objazdowy Mikołaj w gminie Brusy
- organizacja czasu wolnego podczas ferii zimowych: warsztaty kulinarne, turnieje, wyjazdy do Muzeum Morskiego w Gdańsku, i in.
- pokaz tańca z okazji Dnia Matki
- 3 obozy taneczno-wokalne dla dzieci i młodzieży z Zespołu Pieśni i Tańca Krebane,
- widowisko obrzędowe „Ścinanie kani” w Leśnie
- spektakle teatralne dla dzieci „Śmieciuchy na wagę złota”, „Kaszubski Kosmos”, „W zielonej krainie Oz”, - spektakl teatralny dla dorosłych „Czy ty to ty”
- 19 lekcji bibliotecznych dla dzieci z przedszkoli i szkół podstawowych z gminy Brusy,
- współorganizacja imprez kulturalnych z Culture Music Life, piknik parafialny z parafią Brusy,
- 7 zabaw tanecznych w tym zabawa sylwestrowa, - 9 dyskotek dla młodzieży do lat 18,
- charytatywny maraton „Zumba dla Radzia”, - turniej gry w Kaszubską Baškę
- XX Otwarty Zaborski Turniej Szachowy o Puchar Burmistrza Brus
- wycieczka seniorów i rejs statkiem na Hel

6. Dofinansowania i udział w projektach w 2023 r.

Tabela 50. Dofinansowania i udział w projektach w 2023 r.

Nazwa grantodawcy	Nazwa projektu	Kwota dofinansowania
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego/ Instytut Książki	Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych Priorytetu 1. Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 w 2021-2025	26.000,00
Powiatowy Urząd Pracy w Chojnicach	Dotacja na dofinansowanie etatu w Brusach	8.969,59
Czytelnicy – dary	101 książek	1.115,00

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego/ Instytut Książki	BLISKO - „Blisko Bruskiej Biblioteki”	113.500,00
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa.	Ogólnopolska akcja „Mała książka wielki człowiek”	Zestaw 380 książek dla dzieci 500 zakładek 500 legitymacji
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa.	Dofinansowanie spotkań Dyskusyjnego Klubu Książki w Brusach	– książki omawiane na spotkaniach i organizacja spotkań autorskich

7. Sukcesy, osiągnięcia i reprezentowanie Gminy Brusy w 2023 r.

Oferta edukacyjna skierowana do dzieci i młodzieży pomaga w ich rozwoju, a przez to pozwala na udział uczestników zajęć na ogólnopolskich i regionalnych turniejach, festiwalach i przeglądach promując gminę Brusy oraz zdobywając nagrody i wyróżnienia.

Tabela 51. Sukcesy, osiągnięcia i reprezentowanie Gminy Brusy w 2023 r.

Nazwa turnieju/ przeglądu	Miejscowość	Grupa	Miejsce
VII Ogólnopolski Turniej Tańca Bydgoska Układanka Taneczna	Bydgoszcz	Tancerki z grupy tańca nowoczesnego	- II miejsce w kat. hip hop formacje zespół Blaze - IV miejsce w kat. hip hop formacje zespół Blaze Junior
VII Ogólnopolski Turniej Tańca Bydgoska Układanka Taneczna	Bydgoszcz	Tancerki z grupy tańca nowoczesnego	- III miejsce w kat. hip hop duet Natalia Daria - IV miejsce w kat. hip hop duet Oliwia Patrycja
V Ogólnopolski Turniej Tańca „Moc Tańca”	Stara Kiszewa	Grupy tańca nowoczesnego: 1 miejsce – Formacja SKY Step w kat. -16 lat 4 miejsce -Anna Szyngwelska w kat. -14 lat 4 miejsce – Agnieszka Włosek w kat. -11 lat debiuty 2 miejsce -Patrycja Krzoska w kat. hip -11 lat debiuty	

		<p>3 miejsce – Oliwia Ostrowska w kat. 3 miejsce – Ignacy Piekarski w kat. hip -11 lat 2 miejsce – Lena Sikorska w kategorii hip hop 9-11 lat 1 miejsce – Aleksandra Loll oraz Julia Wałęcka w kategorii hip hop duety 13-14 lat 2 miejsce -Oliwia Ostrowska oraz Patrycja Krzoska w kategorii hip hop duety 9-11 lat 1 m-ce- Formacja-SKY Step w kategorii jazz 11-16 lat 2 miejsce- Mini formacja SKY Step w kat. jazz 11-16 2 miejsce – Mini Formacja BLAZE Junior w kategorii hip hop 11-16 lat 2 miejsce -Formacja BLAZE Junior w kategorii hip hop 11-16 lat</p>	
XXIX Kwietniowe Spotkania z Poezją	Chojnice	Zespół wokalny-instrumentalny Szeptuchy	wyróżnienie
XXII Przegląd Na powitanie wiosny	Brusy	Zespół wokalny z CKiB i Duet	II i III miejsce
Konkurs muzyczny Złota Gitara	Czersk	Nikoła Stoltmann - solo Wiktoria Rekowska – solo Krzysztof Mochol	II miejsce II miejsce I miejsce
XXVIII Pomorski Konkurs Plastyczny „Jesień na Kaszubach”.	Brusy	<p>Dzieci z koła plastycznego „Mali Artyści i "Tęczą":</p> <ul style="list-style-type: none"> * Kat. Rysunek i pastele 7-9 lat: Wyróż. – Klonowska • Kat. Malarstwo 7-9 lat: Wyróżnienie – Leszczyński • Kat. Malarstwo 10-12 lat: III miejsce – Rekowska • Kat. Malarstwo 13-15 lat: I miejsce – Warsińska • Kat. Malarstwo 13-15 lat: I miejsce – Urbańska • Kat. Malarstwo 13-15 lat: Wyróżnienie – Warsińska 	
XXII Pomorski Konkurs Plastyczny „Ziemia Kaszubska Słoneczna i Czysta”.	Brusy	<ul style="list-style-type: none"> • w kategorii wiekowej do 6 lat: wyróż. – Orzłowska • w kategorii wiekowej 7- 9 lat: I miejsce Krenska, II miejsce – Lewińska • w kategorii wiekowej 10 - 12 lat: II m-ce Lewińska • w kategorii wiekowej do 20 lat I m-ce – Warsińska 	
„Pomorskie Święto Plonów – Dożynki”	Wierzchowo Człuchowskie	Zespół Pieśni i Tańca Krebane – grupa Krebane i kapela kaszubska	koncert

Regionalne obchody światowego dnia turystyki	Gdańsk	Międzynarodowy Festiwal Folkloru „Kaszubskie Spotkania z Folklorem Świata”	Wyróżnienie w kategorii wydarzenie kulturalne
Międzynarodowy Festiwal Folkloru	Zagrzeb w Chorwacji	Zespół Pieśni i Tańca Krebane – grupa Młodzi Krebane i kapela kaszubska	-nagroda publiczności -nagroda za wykonanie tańca regionalnego
Przegląd Teatrów Kaszubskich Zdradnio Tespisa	Chojnice	Teatr Obrzędu Ludowego „Zaboracy”	wyróżnienie
XXIV Konkurs Plastyczny Projekt Poczłtówki Wigilijnej	Brusy	Koło plastyczne z CKiB: w kategorii II - uczniowie szkoły podstawowej klasy I–III – II miejsce – Dzwonkowska, w kategorii III - uczniowie szkoły podstawowej klasy IV–VI – I miejsce – Rekowska, w kategorii IV – uczniowie szkoły podstawowej klasy VII–III - II miejsce – Warsińska	
XXIV Turniej Szachowy Złota Wieża	Łąg	Koło szachowe: do lat 12: I miejsce: Zabrocki, do lat 9: I miejsce: Pick, dziewczęta do lat 12 I miejsce: Buclaw, dziewczęta do lat 9 I miejsce: Zabrocka do 14 lat: I miejsce: Dorau dziewczęta do 14 lat: I miejsce: Cysewska do 18 lat: II miejsce: Gawin ogólna klasyfikacja: III miejsce: Warsiński	

8. OPŁATY

Za udział w zajęciach organizowanych przez Centrum Kultury i Biblioteki, uczestnicy ponoszą opłaty.

Tabela 52. Opłaty za zajęcia.

NAZWA ZAJĘĆ	OPŁATA MIESIĘCZNA OD OSOBY
Nauka gry na keyboardzie i akordeonie	120,00
Zajęcia tańca narodowego i ludowego	30,00
Reprezentacyjna Grupa Krebane	0,00
Zajęcia plastyczne dla dzieci i młodzieży	40,00
Taniec nowoczesny	
– gdy dziecko uczestniczy w zajęciach raz w tygodniu	40,00
– gdy dziecko uczestniczy w zajęciach 2 razy w tygodniu	60,00
Nauka gry na gitarze	
– dla dzieci i młodzieży	120,00

– dla dorosłych	200,00
Nauka gry na instrumentach dętych	120,00
Zajęcia wokalne	40,00
Szachy i warcaby	20,00

NAZWA ZAJĘĆ	OPLATA ZA GODZINĘ OD OSOBY
Nauka gry na pianinie - dla dzieci i młodzieży	
• 30 minut	50,00
• 45 minut	75,00
• 60 minut	100,00
- dla dorosłych	
• 45 minut	90,00
• 60 minut	120,00
Nauka gry na skrzypcach	
- dla dzieci i młodzieży	
• 30 minut	50,00
• 45 minut	75,00
- dla dorosłych 45 minut	90,00
Zajęcia zumbi dla dorosłych	15,00
Zajęcia aerobiku dla seniorów	10,00

Opłaty za warsztaty regionalne prowadzone w Chacie Kaszubskiej w Brusach-Jagliach:

Tabela 53. Opłaty za warsztaty.

NAZWA WARSZTATÓW	OPLATA
Anioły Chełmowskiego: figury drewniane	15,00 – od osoby
Anioły Chełmowskiego: figury gipsowe	20,00 – od osoby
Bez prądu	15,00 – od osoby
Gliniana przygoda	15,00 – od osoby
Kapuściana przygoda	15,00 – od osoby
Mokre harce	15,00 – od osoby
Ogniste wafle	15,00 – od osoby
Postacie świętych wg Józefa Chełmowskiego: malarstwo na szkle	15,00 – od osoby
Przygoda z Bruskiem	15,00 – od osoby
Szklane hafty: malarstwo na szkle	15,00 – od osoby
Zaborskie bombki	15,00 – od osoby
Zaborskie koguty	15,00 – od osoby
Zaborskie muzykowanie	15,00 – od osoby
Życie na Zaborach	15,00 – od osoby
Kalkografia – warsztaty plastyczne	15,00 – od osoby

Na terenie miasta i gminy Brusy znajduje się **17 boisk sportowych**, w miejscowościach: Brusy, Czapiewice, Czarniż, Czyczkowy, Głowczewice, Huta, Kosobudy, Lubnia, Leśno, Męcikał, Orlik, Wielkie Chełmy oraz Zalesie.

Gmina Brusy stale inwestuje w rozbudowę infrastruktury sportowej i rekreacyjnej. Obecnie mieszkańcy miasta i Gminy Brusy mogą korzystać urządzeń do ćwiczeń umiejscowionych w 11 lokalizacjach w ramach tzw. **siłowni zewnętrznych**. Urządzenia te znajdują się w następujących miejscowościach: Brusy, Czapiewice, Czyczkowy, Huta, Kinice, Kosobudy, Leśno, Lubnia, Męcikał, Zalesie oraz Żabno.

Najmłodsi mogą korzystać z **27 placów zabaw** zlokalizowanych w: Asmusie, Brusach, Brusach – Jagliach, Czapiewicach, Czarniżu, Czarnowie, Czyczkowach, Głowczewicach, Hucie, Kinicach, Kosobudach, Leśnie, Lubni, Małych Chełmach, Małym Gliśnie, Męcikale, Orliku, Rolbiku, Przymuszewie, Wielkich Chełmach, Zalesiu i Żabnie.

Kompleks Boisk Moje Boisko Orlik 2012

W 2023 r., po raz czternasty, Gmina Brusy otrzymała dofinansowanie w ramach programu Lokalny Animator Sportu, realizowanego przez Instytut Sportu - Państwowy Instytut Badawczy. Wsparcie obejmuje pokrycie części wynagrodzenia trenera środowiskowego ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki. W ramach projektu, w okresie od marca do listopada organizowane były bezpłatne zajęcia sportowe dla różnych grup wiekowych oraz osób indywidualnych. W ramach kompleksu można korzystać z boiska do piłki nożnej oraz boiska wielofunkcyjnego umożliwiającego m.in. grę w siatkówkę i koszykówkę.

Imprezy sportowe

Gmina Brusy jest organizatorem cyklu imprez sportowych. Przeprowadzono m.in.:

- Zaborski Rajd Rowerowy – to rekreacyjny przejazd miłośników jazdy rowerem na trasie ok 24 km, która przebiegała przez następujące miejscowości Brusy - przejazd wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 235 w kierunku Żabna - Czarniż – Huta – Kosobudy – Brusy (150 uczestników)
- XX Zaborski Turniej Szachowy – cykliczne wydarzenie dla miłośników szachów, w której wzięło udział łącznie 83 zawodniczek i zawodników.
- Halowe Turnieje Piłki Nożnej – to cykliczne imprezy sportowe odbywające się na boiskach otwartych jak również Sali sportowej w Brusach. Skierowane są do dzieci i młodzieży oraz współorganizowane głównie przez Stowarzyszenie Lokalnej Salezjańskiej Organizacji Sportowej.
- XX Turniej Siatkówki Piłkowej – impreza głównie skierowana do miłośników siatkówki piłkowej, w której w 2023 r. wzięło udział 10 drużyn.
- Zawody strzeleckie – cykl imprez organizowanych we współpracy z Miejskim Kołem LOK w Brusach. W 2023 r. zorganizowano: Turniej Strzelecki z okazji uchwalenia Konstytucji 3 Maja; Drużynowe Mistrzostwa w Strzelaniu z karabinka pneumatycznego z okazji Święta Niepodległości.
- Zawody wędkarskie – impreza skupiająca miłośników wędkarstwa, organizowana we Współpracy z Kołem Wędkarskim w Brusach.
- XIV Turniej Gry w Petanque Gmina Brusy – impreza współorganizowana przez Sklep Segitta reprezentowany przez Arkadiusza Frymarka. W 2023 roku uczestniczyło w niej 56 zawodników (kobiet, mężczyzn i dzieci).
- Turniej siatkówki kobiet – W 2023 roku uczestniczyło w nim około 60 zawodniczek.

- Imprezy współorganizowane ze szkołami skierowane do uczniów szkół podstawowych z terenu naszej gminy, w tym m.in.: Gminne Igrzyska Dzieci i Młodzieży Szkolnej w czwórboju lekkoatletycznym dziewcząt i chłopców; Gminne Igrzyska Dzieci i Młodzieży Szkolnej w piłce siatkowej dziewcząt i chłopców; Gminne Igrzyska Dzieci i Młodzieży Szkolnej w sztafetowych biegach przełajowych; Bezpieczeństwo w ruchu drogowym - etap gminny; Gminne Zawody Lekkoatletyczne.

5. Bezpieczeństwo

Ochrona przeciwpożarowa.

1. Interwencje.

W 2023 roku na terenie miasta i gminy Brusy Jednostki OSP interweniowały 246 razy, w tym:

- Pożary – 77 razy;
- Miejscowe zagrożenia (wypadki, kolizje, zalania, itp.) – 166 razy;
- Alarmy fałszywe – 3 razy.

Łącznie strażacy – ratownicy Gminy Brusy przepracowali 2118 godziny i 32 minuty.

Poniżej szczegółowe zestawienie:

Tabela 54. Zestawienie interwencji z udziałem OSP z gminy Brusy.

Jednostka	P	MZ	AF	Razem	Przepracowane godziny
1103074 OSP Czapiewice	0	3	0	3	13 g. 59 min.
1103075 OSP Zalesie	1	3	0	4	43 g. 22 min.
1103076 OSP Męcikał	5	23	1	29	292 g. 29 min.
1103078 OSP Kosobudy	5	2	0	7	42 g. 44 min.
1103080 OSP Małe Chełmy	3	1	0	4	39 g. 37 min.
1103083 OSP Lubnia	11	16	0	27	266 g. 11 min.
1103084 OSP Leśno	11	40	0	51	409 g. 33 min.
1103085 OSP Czyczkowy	6	13	0	19	134 g. 48 min.
1103086 OSP Czarniż	1	3	0	4	38 g. 48 min.
1103087 OSP Czarnowo	1	1	0	2	9 g. 56 min.
1103089 OSP Brusy	33	61	2	96	827 g. 5 min.
Podsumowanie 2023 rok	77	166	3	246	2118 g. 32 min.
Podsumowanie 2022 rok	38	194	7	345	2424 g. 11 min.

Tabela 55. Pojazdy jednostek OSP gminy Brusy.

L.p.	Jednostka OSP	Rodzaj pojazdu	Nr rejestracyjny	Rok produkcji
1.	BRUSY	Ford P-330 M SLKw	GCH U998	2002
2.	BRUSY	Nissan TerranoII R20 SLOp	GCH T353	2002
3.	BRUSY	Star 1142 SHD – 21	GCH 70998	1998
4.	BRUSY	MAN TGM 18.340 4x4 GBA 4/16	GCH 43998	2015
5.	BRUSY	MAN TGM 18.290 4x4 GBA 4,1/30/4	GCH 80998	2020
6.	BRUSY	Przyczepka specjalna do agregatu prądotwórczego WIOLA	GCH 7U80	2017
7.	BRUSY	Przyczepka do motopompy przewoźnej RYDWAN	GCH 7U88	2017
8.	LEŚNO	MITSUBISHI L200 SLRR	GCH 88998	2008
9.	LEŚNO	MAN TGM 18.320	GCH 77998	2020
10.	LEŚNO	Przyczepka do łodzi THULE	GCH 8J50	2012
11.	LUBNIA	Mercedes P-LP 811 GLBA 2/16	GCH T798	1973
12.	LUBNIA	Jelcz P-014 GCBA 5/32 (<u>własność OSP Brusy</u>)	GCH 55355	1994
13.	MĘCIKAŁ	Jelcz P 010 GCBA 5/24	GCH 99MA	1995
14.	CZYCKOWY	Jelcz P-014 GCBA 5/32	GCH 55998	1994
15.	MAŁE CHEŁMY	Mercedes P – LPKF608 GLAM+800	GCH 98AM	1977
16.	KOSOBUDY	Renault Midlum 300.14 4x4, GBA 2,5/25/5,5	GCH 00998	2009
17.	KOSOBUDY	KIA Ceed typ:ED SLOp	GD 5112V	2009
18.	KOSOBUDY	Przyczepka wężowa RYDWAN/R-EU	GCH 6W98	2018
19.	CZAPIEWICE	Opel Blitz P-3006H GLAM+800	GCH 05400	1975
20.	CZARNOWO	Renault P – 230 GBA 3/24	GCH 7F50	1991
21.	ZALESIE	Iveco Turbo Daily GLBA 1/1	GCH 77998	2003
22.	CZARNIŻ	Renault Trafic GLM+800	GCH 94998	2012

I. Remonty, budowy, zakup sprzętu.

1. Remonty

W roku 2023w jednostce OSP Małe Chełmy w ramach Funduszu Sołeckiego i dofinansowania MSWiA została zamontowana nowa brama garażowa oraz wykonane zostały drobne remonty na kwotę 30.000,00 zł.

Ponad to na bieżąco wykonywane są bieżące naprawy i remonty pojazdów i sprzętów pozostałych jednostek OSP Gminy Brusy.

II. Zakupy pojazdów, sprzętu i wyposażenia.

Sprzęt i wyposażenie:

W ubiegłym roku do jednostek OSP z terenu gminy Brusy zakupiono sprzęt w postaci: ubrań specjalnych, butli do aparatów powietrznych, aparatów powietrznych, hełmów, karę termowizyjną

2 motopompy pożarnicze Tohatsu, na łączną kwotę ponad **357 352,00 zł**. Z dofinansowań skorzystało łącznie 11 jednostek OSP.

- 281.652,00 zł (środki dotacji min. FSUSR, WFOŚiGW, KSRG, MSWiA, Urząd Marszałkowski (20.000), Wojewoda Pomorski (20.000), ENEA, MSWiA dla MDP)

- 22.700,00 zł (środki gminy Brusy)

Ponad to w remizach OSP Kosobudy oraz Męcikał w ramach dofinansowań zamontowano selektywne systemy alarmowania strażaków o zdarzeniach, które to załączane są zdalnie przez Dyżurnego Stanowiska Kierowania KP PSP Chojnice.

W ramach podniesienia i unowocześnienia potencjału bojowego Ochotnicza Straż Pożarna w Kosobudach pozyskała z zasobów KP PSP Chojnice średni samochód ratowniczo-gaśniczy GBA 2,5/25/5,5. Samochód ten zastąpił już wysłużonego Forda Transita, a OSP KSRG Leśno pozyskało samochód pożarniczy Mitsubishi L200 4x4 do ratownictwa wodnego w miejsce samochodu IVECO GBA 1/1, który został przekazany przez druhów z Leśna do OSP Zalesie.

Na przełomie maja i czerwca został zakupiony i zamontowany na budynku remizy OSP Brusy system i urządzenia łączności TRX wraz z urządzeniami peryferyjnymi. System ten w oparciu o łączność cyfrowo-analogową oraz Internet ze stałym adresem IP w wielkim stopniu poprawił jakość korespondencji radiowych prowadzonych podczas działań ratowniczo – gaśniczych przez jednostki OSP z terenu Gminy Brusy ze Stanowiskiem Kierowania KP PSP Chojnice.

W ramach Rządowego Funduszu Polski Ład Programu Inwestycji Strategicznych Gmina Brusy pozyskała 2,7 mln na wsparcie systemu ratownictwa w jednostkach OSP Brusy i Czapiewice. Efektem będzie budowa remizy dla OSP Czapiewice oraz przebudowa i rozbudowa siedziby jednostki OSP Brusy.

POMOC OBYWATEŁOM UKRAINY W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM NA JEJ TERYTORIUM

W 2022 roku 24 lutego do szło do agresji zbrojnej Federacji Rosyjskiej na Ukrainę. W wyniku tego na terytorium Polski zaczęła napływać ludność ukraińska w poszukiwaniu schronienia. Gmina Brusy wyszła naprzeciw potrzebom obywateli Ukrainy realizując zapisy

ustawy z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz podejmując własne inicjatywy.

W 2023 roku:

- **13** osobom została udzielona pomoc w ramach artykułu 13 ustawy (dotyczy wypłaty 40zł/os.);
- **6** osobom została udzielona pomoc przez przedsiębiorców w ramach art. 12 ustawy (zbiorowe zakwaterowanie i wyżywienie);
- z Funduszu Pomocy wykorzystano środki na łączną kwotę **166 786,07zł**;
- do szkoły uczęszczało **8** dzieci, a do przedszkola **2**.

Łącznie, od momentu wybuchu wojny, Gmina Brusy udzieliła schronienia **165** osobom.

W ramach pomocy obywatelom Ukrainy Gmina Brusy podjęła następujące działania:

- wyznaczono trzy lokalizacje zbiorowego zakwaterowania i wyżywienia łącznie dla 150 osób w przyszkolnych salach gimnastycznych (Kosobudy (50), Leśno (70) i Lubnia (30));
- zakończono zbiórkę finansową „POMOC UKRAINIE”; środki zostały wydatkowane jako pomoc rzeczowa w postaci materiałów opatrunkowych w wysokości **39 052,50 zł**; przy pomocy polskiego i ukraińskiego stowarzyszenia materiały trafiły do Lwowa.

Na chwilę obecną Magazyn OC dysponuje sprzętem kwaterunkowym na 130 osób (łóżka, śpiwory, koce). Na wyposażeniu jest także sprzęt oświetleniowy, osuszacze powietrza, nagrzewnice, plandeki, pilarki, odzież ochronna, warniki, jednorazowe naczynia i sztucce oraz sprzęt narzędzia ręczne i elektronarzędzia.

X. PODSUMOWANIE

Raport o stanie gminy Brusy za 2023 rok ukazuje realizację różnego rodzaju przedsięwzięć zmierzających do zasadniczego celu, jakim jest poprawa jakości życia jej mieszkańców. Zadania te wykonywane są zarówno przez Urząd Miejski, ale także przez inne jednostki organizacyjne gminy: Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy, Zakład Gospodarki Komunalnej, Centrum Kultury i Biblioteki im. Jana Karnowskiego w Brusach, Gminny Zarząd Oświaty, czy też poszczególne szkoły podstawowe, przedszkole i żłobek. W 2023 roku Rada Miejska w Brusach podjęła 80 uchwał z zakresu zadań bieżących i inwestycyjnych. Większość zaplanowanych programów zostało zrealizowanych oraz możliwe było wykonanie wielu inwestycji.

W minionym roku wybudowano łącznie 1,69 km dróg, w tym 0,84km na terenie miasta, a 0,85 km na terenach wiejskich. W Brusach powstały kolejne ulice na Osiedlu Słonecznym, tj. Modrakowa, Zielona wraz z łącznikiem do ul. Różanej oraz ul. Łanowa. Na terenach wiejskich wybudowano odcinek drogi gminnej Czarnowo – Czyczkowy oraz wykonano kolejny etap drogi Czapiewice – Rolbik. Wszystkie inwestycje prowadzone były przy dużym udziale środków zewnętrznych. Ponadto inwestycje drogowe realizowane były ze środków f. sołeckiego. Rozpoczęła się również ważna dla mieszkańców budowa drogi Lubnia – Małe Glišno, która zakończona zostanie w 2024 r. Realizacja zadania jest możliwa dzięki pozyskanym środkom z Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład oraz z funduszy europejskich. Przygotowaniem do realizacji inwestycji drogowych w kolejnych latach są zakończone w 2023 r. dokumentacje projektowe: budowy drogi gminnej w Małych Chełmach oraz przebudowy ulic: Bolta, Świętopełka, Witosa, Derdowskiego, Chełmowskiej, Szkolnej, Kościelnej, Pocztovej i 2 Lutego, Plac Jana Pawła II, Bł. Ks. Jankowskiego oraz ul. Ks. A Graduszewskiego w Brusach.

Bardzo ważną inwestycją na terenie miasta jest rozpoczęte w 2019 r. zadanie „Odwodnienie miasta Brusy”, którego głównym celem jest rozdział kanalizacji ogólnospławnej w mieście na kanalizację deszczową i sanitarną. W 2020 r. w ramach tego zadania zakończono I etap, tj. kanalizację deszczową w ulicy Kalwaryjnej, co pozwoliło włączyć w nowo wybudowany kolektor nowe ulice Osiedla Słonecznego. W 2023 r. wykonano kolejne dwa etapy, tj. modernizację układu wód deszczowych w obrębie istniejącej oczyszczalni ścieków poprzez rozdział kanalizacji ogólnospławnej na kanalizację deszczową i sanitarną, budowę 2 zbiorników retencyjnych, budowę kanalizacji deszczowej oraz budowę zbiornika retencyjnego na Osiedlu Słowackiego w Brusach. Wykonane sieci i zbiorniki retencyjne są przygotowaniem do planowanych na kolejna lata przebudowy ulic w centrum Brus oraz przyszłej budowy dróg na Osiedlu Kościuszki. Na terenach wiejskich planuje się modernizację istniejących zbiorników wodnych służących do retencjonowania wód w miejscowościach Zalesie, Czarniż i Wielkie Chełmy.

W 2023 r. przy znaczącym udziale środków zewnętrznych pozyskanych z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 wybudowana została kanalizacja sanitarna w miejscowości Głowczewice, co pozwoliło na podłączenie ponad 40 gospodarstw domowych.

Gmina Brusy modernizuje też istniejące budynki, m.in. poprzez inwestycje w źródła energii odnawialnej. W 2023 r. zamontowane zostało 15 instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej, co nie tylko będzie miało pozytywny wpływ na środowisko, ale również ma obniżyć koszty utrzymania tych obiektów. Inwestycja została zrealizowana przy 85% udziale funduszy europejskich. Ponadto, w ramach dostosowywania obiektów publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych, w budynku Urzędu Miejskiego w Brusach została wybudowana winda wyposażona w sygnalizację optyczną i dźwiękową, napisy w alfabecie brajla oraz wyposażono obiekt w systemy ułatwiające korzystanie z obiektu osobom z niepełnosprawnością. Modernizacji doczekał się budynek gospodarczy przy ul. Szkolnej 1 w Brusach. Dzięki dofinansowaniu uzyskanemu ze środków Fundacji Most the Most powstał kolejny obiekt, który jest wykorzystywany na cele społeczne i kulturalne. W nowej przestrzeni organizowane jest wiele interesujących zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

W ubiegłym roku niemałe środki zostały również zainwestowane w nowe i istniejące obiekty sportowe i turystyczne. Trwa budowa hali sportowej w Brusach, na którą Gmina Brusy pozyskała środki z Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład oraz z Ministerstwa Sportu i Turystyki. Zmodernizowano kompleks boisk „ORLIK 2012” oraz wykonano monitoring na terenie kompleksu sportowego w Brusach (stadion, siłownia, kompleks boisk ORLIK 2012). Zadania zostały zrealizowane przy udziale środków krajowych. Przy udziale funduszy europejskich realizowana jest rozbudowa infrastruktury turystycznej wzdłuż ścieżek i tras rowerowych. W ramach tego zadania w 2023 r. wybudowano wiaty drewniane wraz z wyposażeniem oraz uzupełniono wyposażenie placów zabaw w miejscowościach Małe Chełmy i Asmus W parku dworskim w Wielkich Chełmach powstała ścieżka dydaktyczna oraz częściowo wymieniono urządzenia na placu zabaw, a w 2024 r. planuje się wykonane ogrodzenia terenu. Ponadto wykonana została dokumentacja projektowa dla hali sportowej o lekkiej konstrukcji przy Szkole Podstawowej im. Bł. Ks. Józefa Jankowskiego w Czyczkowach. Na realizację ww. inwestycji Gmina Brusy pozyskała środki zewnętrzne z Programu Rządowego Olimpia.

Gmina Brusy zachowuje stabilność finansową i planuje kolejne zadania inwestycyjne, stanowiące podstawę do dalszego rozwoju.

Burmistrz Brus

dr inż. Witold Ossowski

Spis tabel

Tabela 1. Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach w gminie Brusy (stan na 31.12.2023 rok)	7
Tabela 2. Porównanie danych ewidencyjnych dotyczących mieszkańców miasta i gminy Brusy w latach 2017 – 2023	8
Tabela 3. Liczba gospodarstw w gminie Brusy wg powierzchni (osoby fizyczne).....	10
Tabela 4. Liczba gospodarstw w gminie Brusy wg powierzchni (osoby prawne).....	10
Tabela 5. Powierzchnie i wartości ewidencyjne gruntów wchodzących w skład mienia komunalnego.	11
Tabela 6. Powierzchnie ewidencyjne gruntów wraz ze zmianami w stosunku do 2022 roku.	12
Tabela 7. Obiekty komunalne wg przeznaczenia wraz z określeniem wartości księgowej i lokalizacji.	13
Tabela 8. Zestawienie gruntów wchodzących w skład mienia komunalnego, przekazanych Gminnej Spółdzielni "SCh" w Brusach.....	16
Tabela 9. Zestawienie gruntów, przekazanych w użytkowanie wieczyste Gminie Brusy	17
Tabela 10. Zestawienie dochodów z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości przeznaczonych na cele mieszkaniowe.	17
Tabela 11. Wykaz dochodów z tytułu przekazania składników majątku na cele dzierżawy lub najmu.	18
Tabela 12. Specyfikacja dzierżaw gruntów.....	18
Tabela 13. Nieruchomości przekazane w trwały zarząd.	19
Tabela 14. Dochody z tytułu sprzedaży nieruchomości.	19
Tabela 15. Udziały w spółkach wspierających działalność samorządową.	20
Tabela 16. Grunty nabyte w drodze postępowań lub zakupione do gminnego zasobu nieruchomości.	20
Tabela 17. Inwestycje zwiększające wartość stanu posiadania.....	21
Tabela 18. Przyznane dotacje na zadania z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.	46
Tabela 19. Przyznane dotacje na zadania z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej.	47
Tabela 20. Przyznana dotacja na zadania z zakresu ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej.....	49
Tabela 21. Przyznane dotacje na zadania realizowane w trybie pozakonkursowym.	49
Tabela 22. Placówki realizujące program Przyjaciele Zippiego.	53
Tabela 23. Placówki realizujące program Spójrz inaczej dla klas I-III.....	53
Tabela 24. Placówki realizujące program Domowych detektywów "Jaś i Małgosia na tropie"	54
Tabela 25. Placówki realizujące program Unplugged.....	54
Tabela 26. Wskaźniki realizacji Programu Wspierania Rodziny.....	56
Tabela 27. Wskaźniki realizacji programu przeciwdziałania przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.	57
Tabela 28. Mieszkaniowy zasób Gminy Brusy.....	60

Tabela 29. Zestawienie wydatków poniesionych przez Gminę Brusy w 2023 r. na funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi	65
Tabela 30. Osiągnięte w 2023r. poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia oraz ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania na terenie gminy Brusy	66
Tabela 31. Realizacja uchwał podjętych przez Radę Miejską w Brusach w 2023 roku.	73
Tabela 32. Wykonanie funduszu sołeckiego w 2023 roku.....	90
Tabela 33. Liczba uczniów w szkołach podstawowych.....	97
Tabela 34. Liczba dzieci w przedszkolach w roku szkolnym 2023/2024.....	97
Tabela 35. Liczba dzieci w punktach przedszkolnych w roku 2023/2024.....	98
Tabela 36. Liczba dzieci w Samorządowym Żłobku w Brusach w 2023 r.....	98
Tabela 37. Zestawienie wyników egzaminu ósmoklasisty przeprowadzonych w maju w 2023.	102
Tabela 38. Najważniejsze zadania remontowe	105
Tabela 39. Zadania inwestycyjne.	106
Tabela 40. Zestawienie dochodów i wydatków na finansowanie oświaty.....	107
Tabela 41. Liczba uczniów i dzieci z Ukrainy w poszczególnych miesiącach 2023 r.....	108
Tabela 42. Liczba osób, którym udzielono wsparcia.	109
Tabela 43. Udzielana pomoc i wsparcie.....	109
Tabela 44. Rodzaje świadczeń.	110
Tabela 45. Świadczenia społeczne z Funduszu Pomocy.....	112
Tabela 46. Stałe formy zajęć.	113
Tabela 47. Biblioteka i filie biblioteczne.	115
Tabela 48. Funkcjonowanie kina.....	116
Tabela 49. Warsztaty.....	117
Tabela 50. Dofinansowania i udział w projektach w 2023 r.....	118
Tabela 51. Sukcesy, osiągnięcia i reprezentowanie Gminy Brusy w 2023 r.	119
Tabela 52. Opłaty za zajęcia.	121
Tabela 53. Opłaty za warsztaty.	122
Tabela 54. Zestawienie interwencji z udziałem OSP z gminy Brusy.	124
Tabela 55. Pojazdy jednostek OSP gminy Brusy.....	125

Spis wykresów

Wykres 1. Wykaz dróg na terenie gminy.....	23
Wykres 2. Wykaz ścieżek rowerowych na terenie gminy.....	24
Wykres 3. Masa wszystkich odpadów odebranych i zebranych w 2023 r. na terenie gminy Brusy.	66
Wykres 4. Struktura zatrudnienia nauczycieli wg stopnia awansu zawodowego.	101
Wykres 5. Średnie wyniki szkół w skali staninowej - język polski.	103
Wykres 6. Średnie wyniki szkół w skali staninowej - matematyka.	104
Wykres 7. Średnie wyniki szkół w skali staninowej - język angielski.	104

Spis map

Mapa 1. Obszar gminy Brusy.....	6
Mapa 2. Mapa aktywności organizacji pozarządowych w gminie Brusy.	51